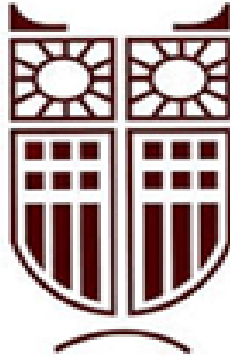

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES

ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ,
ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΗ ΜΕΣΗ
ΑΝΑΤΟΛΗ (ΣΥΡΙΑ, ΙΣΡΑΗΛ-ΙΟΡΔΑΝΙΑ-ΛΙΒΑΝΟΣ)

THE SPREAD OF ISLAMIC TERRORIST GROUPS IN THE MIDDLE EAST
(SYRIA, ISRAEL-JORDAN-LEBANON)

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κυριάκος Κυριακάκος

Αθήνα, 2023

Τριμελής Επιτροπή

Ανδρέας Γκόφας, Καθηγητής στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου (Επιβλέπων)

Χαράλαμπος Παπασωτηρίου, Καθηγητής στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου

Κωνσταντίνος Υφαντής, Καθηγητής στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου

Copyright © Κυριάκος Κυριακάκος, 2023

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της διπλωματικής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ θερμά τη σύζυγό μου Βίκη και τα παιδιά μου Γιώργο, Κωνσταντίνο και Ιφιγένεια-Παυλίνα για την ηθική συμπαράσταση που μου παρείχαν για τη σύνταξη της παρούσας εργασίας. Επίσης το επιτελείο και το διδακτικό προσωπικό της Σχολής Εθνικής Άμυνας για την αμέριστη βοήθεια στο έργο μου, καθώς και τους καθηγητές μου στο τμήμα του Μεταπτυχιακού, για τον εμπλουτισμό των γνώσεών μου, για την παροχή χρήσιμων συμβουλών, κατευθύνσεων και διευκρινήσεων επί της συγγραφής της.

<u>ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ</u>	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΣΚΟΠΟΣ	1
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: Ισλάμ, Τρομοκρατία – Τρομοκράτης, Ισλαμική Τρομοκρατία	2
ΙΣΛΑΜ	2
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	2
Η ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ	3
ΟΙ «ΠΕΝΤΕ ΣΤΥΛΟΙ» ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ	4
Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΛΑΜΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	5
ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ – ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΗΣ	7
ΙΣΛΑΜΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΗ ΣΥΡΙΑ	15
ΤΟ «ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΣΤΟ ΙΡΑΚ ΚΑΙ ΣΤΟ ΛΕΒΑΝΤΕ» (ΙΚΙΛ)	15
ΜΕΤΩΠΟ ΑΛ ΝΟΥΣΡΑ	24
ΑΡΑΡ ΑΛ ΣΑΜ	24
ΣΟΥΚΟΥΡ ΑΛ ΣΑΜ	25
ΧΕΖΜΠΟΛΛΑΧ	26
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΠΑΝΤΡ	27
Η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟΣΧΟΜΕΝΩΝ ΗΜΕΡΩΝ	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΟ ΙΣΡΑΗΛ – ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ	28
ΧΑΜΑΣ	28
ΧΕΖΜΠΟΛΛΑΧ	33
ΤΟ «ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ»	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΗΝ ΙΟΡΔΑΝΙΑ	37
ΓΕΝΙΚΑ	37

ΑΛ-ΚΑΙΝΤΑ ΚΑΙ ISIS	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΟ ΛΙΒΑΝΟ	40
ΧΕΖΜΠΟΛΛΑΧ	40
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	47
ΤΟ «ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ»	49
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	50
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	51
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α» Βιβλιογραφία	A-1 έως A-7
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Β»	B-1 έως B-3
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Γ»	Γ-1 έως Γ-3

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εξάπλωση των ισλαμικών τζιχαντιστικών οργανώσεων στη Μέση Ανατολή τα τελευταία χρόνια, αν και δεν είναι ένα καινούργιο φαινόμενο, έλαβε τέτοιες εκρηκτικές διαστάσεις, όπου είχε σαν αποτέλεσμα την απειλή της υπόστασης κάποιων κρατών, αλλά και τη δημιουργία ρηγμάτων στο αρχιτεκτονικό οικοδόμημα ασφαλείας ολόκληρης της περιοχής. Η εξάπλωση αυτή επηρέασε το σύνολο της παγκόσμιας ασφάλειας, αναγκάζοντας τους μεγάλους δρώντες να επέμβουν για να εξισορροπήσουν την κατάσταση.

Στο 1^ο Κεφάλαιο γίνεται μία συνοπτική ανάλυση του ιστορικού του Ισλάμ από το μακρινό παρελθόν έως τις μέρες μας καταλήγοντας στη σύγχρονη Ισλαμική κοινωνία, αλλά και στις έννοιες της τρομοκρατίας-τρομοκράτη και στην ισλαμική τρομοκρατία που είναι το κύριο ζητούμενο.

Στα επόμενα τέσσερα Κεφάλαια γίνεται αναφορά στην εξάπλωση των ισλαμικών οργανώσεων στις υπό εξέταση χώρες, δηλαδή τη Συρία, το Ισραήλ με την Παλαιστίνη, την Ιορδανία και το Λίβανο. Καταγράφεται το ιστορικό δράσης αυτών των ομάδων που σε πολλές περιπτώσεις έχει αρκετές δεκαετίες ζωής, τις επιπτώσεις αυτής της δράσης, την αντιμετώπιση από τις χώρες αλλά και τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση. Επίσης η καταγραφή φθάνει μέχρι και τα τελευταία γεγονότα αυτής της ατέρμονης αντιπαράθεσης.

Στα παραπάνω κεφάλαια ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο Ισλαμικό Κράτος (ISIS) το οποίο πρωταγωνίστησε τα τελευταία χρόνια, αποτελώντας μία τεράστια απειλή. Στη δεύτερη θέση έρχεται η Χεζμπολλάχ με ιδιαίτερη δράση και συμμετοχή σε αρκετά μέτωπα της περιοχής, ενώ οι υπόλοιπες οργανώσεις έπονται.

Τα συμπεράσματα της εργασίας είναι γενικά για το εξεταζόμενο φαινόμενο, δίνοντας όμως βάση στο έλλειμμα εξουσίας και κρατικών δομών κάποιων κρατών, έτσι ώστε, να δίδουν πρόσφορο έδαφος σε αυτές τις οργανώσεις, ώστε να τα υποκαταστούν.

Τέλος, οι προτάσεις της εργασίας κινούνται στα ελληνικά πράγματα, προτείνοντας τρόπους που θα προάγουν τη γνώση, την εκπαίδευση αλλά και την πρόληψη τέτοιων φαινομένων στο μέλλον.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ (ΣΥΡΙΑ, ΙΣΡΑΗΛ-ΙΟΡΔΑΝΙΑ-ΛΙΒΑΝΟΣ)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η φύση και η δράση των ισλαμικών τρομοκρατικών οργανώσεων που συγκροτήθηκαν στην περιοχή της Μέσης Ανατολής προσελκύοντας μέλη από τις ισλαμικές κοινωνίες των κρατών που γεννήθηκαν μέσα από τις μεταπολεμικές συμπληγάδες από τις οποίες διήλθε ο αραβικός εθνικισμός, αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας μελέτης. Η δράση των σημαντικότερων οργανώσεων στις υπό εξέταση χώρες και η διαμόρφωση των συνθηκών ασφαλείας θα αναλυθούν στην παρούσα εργασία.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της μελέτης είναι να εξετάσει το φαινόμενο της ισλαμικής τρομοκρατίας και την εξάπλωσή τους στη Μέση Ανατολή, την περιγραφή της διαμορφούμενης κατάστασης έως σήμερα μέσα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των προς εξέταση χωρών, τη γενικότερη κατάσταση που επικρατεί, καθώς και τις προσπάθειες εξάλειψης των απειλών. Παράλληλα θα γίνει προσπάθεια αποτύπωσης προτάσεων που θα έχουν ως σκοπό την εκπαίδευση, την πρόληψη και την αντιμετώπιση πιθανών μελλοντικών απειλών στο περιβάλλον της Ελλάδας.

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Προϋποθέσεις για τη συγγραφή της υπόψη εργασίας αποτελούν τα εξής:

- α. Οι ισλαμικές τρομοκρατικές οργανώσεις υποκαθιστούν τις κρατικές δομές, σε περιοχές όπου τα κράτη που δρουν είναι αδύναμα και εξαρτιούνται απ'αυτές.
- β. Η δράση τους βασίζεται στη βία, την τρομοκρατία και κυρίως στην αντιπαράθεσή τους με ότι προέρχεται από τη Δύση, αποτελώντας μία συνεχή απειλή.
- γ. Οι οργανώσεις που δρουν σε Λίβανο και Παλαιστίνη παίζουν καθοριστικό ρόλο στις διαχρονικές προσπάθειες για ειρήνευση στην περιοχή.
- δ. Το Ισλαμικό Κράτος θα συνεχίσει να αποτελεί απειλή για την παγκόσμια ασφάλεια παρόλο τον περιορισμό που έχει υποστεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Ισλάμ, Τρομοκρατία – Τρομοκράτης, Ισλαμική Τρομοκρατία

ΙΣΛΑΜ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στα αραβικά, η λέξη «ισλάμ» σημαίνει «υποταγή» και για τους μουσουλμάνους έχει την έννοια της «υποταγής στο Θεό». Αυτοί που αποδέχονται τη θρησκεία λέγονται «μουσλίμ» και σημαίνει «υποταγμένος» μεταφορικά δηλαδή υποδηλώνει τους πιστούς.

Το Ισλάμ, είναι η δεύτερη μεγαλύτερη θρησκεία μετά τον Χριστιανισμό και εμφανίστηκε περίπου το 610 μ.Χ. στη Μέκκα, με κήρυκά της τον Μωάμεθ (Muhammad ibn 'Abdullāh) έναν απλό έμπορο και σταθεροποιήθηκε στη Μεδίνα το 622 μ.Χ., όταν και ιδρύθηκε το Ισλαμικό Κράτος και η πρώτη ισλαμική θρησκευτική κοινότητα (Ούμα). Σήμερα αριθμεί πάνω από ένα δισεκατομμύριο πιστούς σε όλο τον κόσμο (περίπου 1,2 δισ.).

Πηγές του Ισλάμ είναι το Κοράνιο και η Σούννα (Sunnah, «συνήθεια», «παράδοση») από τις οποίες πηγάζει ο νόμος του Ισλάμ, η Σαρία («ισλαμική οδός»), που ρυθμίζει και ορίζει τη ζωή του πιστού μουσουλμάνου. Ο Λόγος του Θεού (Αλλάχ) καταγράφεται στο Κοράνιο, το ιερό βιβλίο του Ισλάμ, γεγονός που το καθιστά ως τη μοναδική «αλήθεια» προς την ανθρωπότητα και σύμφωνα με την μουσουλμανική παράδοση η «αλήθεια» αυτή αποκαλύφθηκε στον προφήτη το μήνα Ραμαντάν.

Με τον τρόπο αυτό το Ισλάμ είναι Θρησκεία Νόμου, δηλαδή αποτελεί δικαιοσύνη σύστημα, το οποίο όμως κάποιος θα πρέπει να το ερμηνεύσει. Αυτοί είναι οι νομοδιδάσκαλοι (φουκαχά ή ουλαμά, «ειδήμονες»), σύμφωνα με τους οποίους το Κοράνιο θα πρέπει να ερμηνεύεται με βάση τη Σούννα του προφήτη δηλαδή τον τρόπο με τον οποίο έζησε ο προφήτης, η οποία αποτελεί τον αλάνθαστο κανόνα της πίστης. Η συμπεριφορά του προφήτη και ο τρόπος ζωής του αποτέλεσε το πρότυπο το οποίο όλοι οι πιστοί μουσουλμάνοι πρέπει να ακολουθούν δηλαδή η Σούννα. Έτσι με τον καιρό, θεωρήθηκε ότι ο προφήτης έγραψε τη Σούννα στο Κοράνιο, οπότε ο Αλλάχ

συνδέθηκε με τη βοήθεια του Κορανίου με το λαό του και ο προφήτης με τη χρήση της Σούννα με την κοινότητα των πιστών (Ούμμα)¹.

Το Ισλάμ αναγνωρίζει ότι υπάρχει ένα σχίσμα το οποίο έχει οδηγήσει σε δύο μεγάλες υποδιαιρέσεις, τους Σουννίτες (Sunni) που βασίζονται στη Σούννα και αποτελούν το 80%-85% περίπου των πιστών και τους Σίιτες (10-12%) οι οποίοι σέβονται μεν τη Σούννα αλλά θεωρούν ως πηγές γνώσης και ερμηνείας του νόμου του Θεού και τις πράξεις του Ιμάμη τους².

Η ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ

Ένα από τα χαρακτηριστικά του Ισλάμ είναι η γρήγορη εδαφική του εξάπλωση, από την περιοχή της Αραβικής Χερσονήσου προς την Βόρεια Αφρική και την Ευρώπη αλλά και προς την Εγγύς και Μέση Ανατολή και την Ασία. Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία ήταν η πρώτη που ήρθε αντιμέτωπη με τους Άραβες μουσουλμάνους και τις επεκτατικές τους τάσεις. Μετά το θάνατο του Μωάμεθ (632 μ.Χ.), το τέλος των αγώνων διαδοχής του και το σχίσμα (δεκαετία 660 μ.Χ.) ανάμεσα σε Σουννίτες και Σίιτες, άρχισαν οι επεκτατικοί πόλεμοι στο όνομα του Ισλάμ και μέχρι το 711 μ.Χ. κατέκτησαν και την Ιβηρική Χερσόνησο, βάζοντας πόδι στην Ευρώπη.

Έτσι, άρχισε ένα γαϊτανάκι πολέμων ανάμεσα στη χριστιανική Ευρώπη και τους μουσουλμάνους Άραβες, τους Μαυριτανούς και αργότερα τους Σελτζούκους και τους Οθωμανούς, με αποτέλεσμα για περίπου 1000 χρόνια, μέχρι και την πολιορκία της Βιέννης (1683 μ.Χ.), η Ευρώπη να απειλείται συνεχώς από το Ισλάμ. Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά τους πρώτους αιώνες η απειλή ήταν διπλή και αφορούσε όχι μόνο την πιθανότητα της εισβολής και της κατάκτησης της Ευρώπης, αλλά και τη μετατροπή και αφομοίωσή της σε ισλαμικό προτεκτοράτο.

Σταδιακά και μέχρι το 1920 (μετά το τέλος του Α΄Π.Π.), φάνηκε ότι η Ευρώπη θα θριάμβευε πάνω στο Ισλάμ και μάλιστα κατά τρόπο που θα ήταν ολοκληρωτικός και τελικός. Η αποικιοκρατία ήταν αυτή που μετέβαλλε το χάρτη της Μέσης Ανατολής και κατά κάποιο τρόπο καθόρισε και τα σύνορα του σύγχρονου μουσουλμανικού κόσμου. Τα τεράστια εδάφη και τα αμέτρητα εκατομμύρια των

¹ Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019) «Ισλαμική Τρομοκρατία στην Ευρώπη Παρούσα Κατάσταση – Μελλοντικές Προοπτικές» Απρίλιος 2019 (σελ. 30-31)Ατομική Διατριβή

² Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019), (σελ. 31)

μουσουλμανικών λαών της Ασίας και της Αφρικής ήταν σταθερά υπό τον έλεγχο των ευρωπαϊκών αυτοκρατοριών, μερικά από αυτά με γηγενείς τοποθετημένους πρίγκιπες, αλλά τα περισσότερα υπό την άμεση αποικιακή διοίκηση.

ΟΙ «ΠΕΝΤΕ ΣΤΥΛΟΙ» ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ

Η ουσία του Ισλάμ είναι η πιστή τήρηση των εντολών του Θεού. Συνιστά την ουσία του Ισλάμ. Έτσι τα βασικά καθήκοντα πίστης και πράξης. Οι «πέντε στύλοι» ή «πέντε θεμέλια» του Ισλάμ είναι τα πέντε υποχρεωτικά θρησκευτικά καθήκοντα ενός πιστού μουσουλμάνου. Αυτά είναι:

α. Η ομολογία της πίστεως (shahadah, «σαχαντά»). Η ομολογία της πίστεως είναι σύντομη και συνοψίζεται στη φράση: «δεν υπάρχει άλλος Θεός παρά μόνο ο Αλλάχ και ο Μωάμεθ είναι ο προφήτης του». Πρόκειται για μια ομολογία πίστης, που περιέχει τις δύο βασικότερες διδασκαλίες του Ισλάμ και προβάλλει το Μωάμεθ ως τον τελευταίο και μεγαλύτερο από όλους τους προφήτες, αλλά και ως πρότυπο της ισλαμικής ζωής γενικότερα.

β. Η προσευχή (salat, «σαλάτ»). Η προσευχή, αποτελεί τη βασική λατρευτική πράξη του πιστού και κατέχει κεντρική θέση στη ζωή του και πρέπει να γίνεται σε καθαρό χώρο και πάνω σε ειδικό χαλί. Ο πιστός μουσουλμάνος πρέπει να προσεύχεται, στρεφόμενος προς την κατεύθυνση της Μέκκας, πέντε φορές την ημέρα. Στο Κοράνιο αναφέρονται τρεις υποχρεωτικές προσευχές με σημαντικότερη τη μεσημβρινή. Η Παρασκευή είναι ημέρα αφιερωμένη στην προσευχή και το μεσημέρι οι πιστοί συγκεντρώνονται στο τζαμί, που είναι το κέντρο της κοινοτικής λατρείας, για να προσευχηθούν από κοινού.

γ. Η ελεημοσύνη των φτωχών (zakat «ζακάτ»). Η ελεημοσύνη υπέρ των φτωχών τονίζεται ιδιαίτερα στο ισλάμ και θεωρείται ως χρέος πίστεως και αγάπης προς το Θεό. Στη διάρκεια της ιστορίας του πήρε μάλιστα τη μορφή φόρου σε χρήμα ή σε είδος ίσου με το 1/40 των εισοδημάτων των πιστών. Σήμερα σε λίγες ισλαμικές χώρες διατηρείται αυτό το σύστημα και όπου έχει καταργηθεί η ελεημοσύνη των πιστών γίνεται με τη μορφή εθελοντικής προσφοράς.

δ. Η νηστεία (sawm, «σάουμ»). Η νηστεία γίνεται το μήνα Ραμαντάν, τον ένατο μήνα του μουσουλμανικού ημερολογίου, το οποίο επειδή είναι σεληνιακό, δεν έχει

σταθερή θέση μέσα στο έτος. Σημαίνει την αποχή από κάθε είδους τροφής, ποτού από την ανατολή μέχρι τη δύση του ήλιου και γενικά απαγορεύεται η εισαγωγή οποιασδήποτε ξένης ουσίας στο σώμα (ακόμα και ενέσεως). Κατά τη διάρκεια της νύκτας δεν υπάρχουν περιορισμοί. Η νηστεία έχει αξία μόνο όταν τηρούνται οι προαναφερόμενοι περιορισμοί.

ε. Η ιερή αποδημία (hajj, «χάτζ»). Η ιερή αποδημία ή το προσκύνημα στη Μέκκα και τα ιερά της μνημεία (την Κάμπα την ιερή Μαύρη Πέτρα), ονομάζεται Μεγάλο Προσκύνημα ή Χατζ και πραγματοποιείται κατά το δωδέκατο μήνα του μουσουλμανικού ημερολογίου. Το προσκύνημα στη Μέκκα ενώνει τους μουσουλμάνους και όλοι οι μουσουλμάνοι απαιτείται να το πραγματοποιήσουν τουλάχιστον μια φορά στη ζωή τους. Άλλωστε ο ίδιος ο προφήτης το είχε εκτελέσει μόνο μία φορά, τον τελευταίο χρόνο της ζωής του³.

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΛΑΜΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η πολιτική κρίση που διακατέχει σήμερα τις μουσουλμανικές χώρες ανάγεται στο παρελθόν τους και κυρίως στα νεότερα χρόνια της ιστορία τους αρχίζοντας από τη δεκαετία του 1920, όταν οι αραβικές χώρες ανεξαρτητοποιούνται από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η κρίση αυτή φτάνει στο αποκορύφωμά της μετά το 1950, όταν αυτά τα κράτη προσπαθούν να επιλύσουν τα προβλήματά τους τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό τους, συνεπεία του άκρατου ανταγωνισμού λόγω των συμφερόντων των μεγάλων δυνάμεων στην περιοχή της Μέσης Ανατολής.

Η κατάκτηση της Ανατολής από τις ευρωπαϊκές χώρες με την προσάρτησή τους ως αποικίες, είχε μεγάλες επιπτώσεις στις Μουσουλμανικές χώρες. Εγκαθίδρυσαν κρατικές δομές και θεσμούς σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, καταργώντας ότι παλαιότερο υπήρχε, αδιαφορώντας για τις τοπικές παραδόσεις και ανατρέποντας οτιδήποτε ίσχυε στον μουσουλμανικό κόσμο από την εποχή του Μωάμεθ. Όλα αυτά προκάλεσαν βαθιά θρησκευτική, κοινωνική, και πολιτική κρίση.

Όταν στις δεκαετίες 1950-60 η αποικιοκρατία αποσύρθηκε, οι ελπίδες ότι τα ελεύθερα ισλαμικά κράτη θα προωθήσουν την κοινοβουλευτική δημοκρατία και θα πετύχουν την οικονομική και κοινωνική πρόοδο με τη χρήση της τεχνολογίας και της

³ Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019), (σελ. 32-33)

επιστήμης, διαψεύστηκαν. Τα νέα ισλαμικά πλέον κράτη δεν κατόρθωσαν να επιτύχουν την ανεξαρτησία τους από τις μεγάλες δυνάμεις, ούτε να προωθήσουν την εσωτερική ανασυγκρότηση της χώρας τους.

Σε όλα αυτά τα προβλήματα πρέπει να προστεθούν και τα πολιτικά γεγονότα όπως η κρίση του Σουέζ (1956), ο πόλεμος του Λιβάνου (1972), η ιρανική επανάσταση του 1979, ο πόλεμος μεταξύ Ιράν και Ιράκ (1982-1988), τα κατοπινά γεγονότα των πολέμων του περσικού κόλπου, του Αφγανιστάν και του Ιράκ, η διαιώνιση του παλαιστινιακού προβλήματος και οι σημερινές έκρυθμες καταστάσεις που παρατηρούνται σε έναν μεγάλο αριθμό ισλαμικών κρατών.

Μετά το τέλος του Β΄Π.Π. και μέχρι τα μέσα περίπου της δεκαετίας του 1970, οι μουσουλμάνοι μετανάστες έρχονταν στην Ευρώπη ως εργάτες, χωρίς να τους ενδιαφέρει η εγκατάστασή τους και ήταν αποφασισμένοι ώστε κάποια στιγμή να επιστρέψουν στις πατρίδες τους. Όλοι αυτοί ήταν υπήκοοι από τις πρώην αποικίες, η εκδήλωση της πίστης τους ανεπαίσθητη και διακριτική και ως εκ τούτου δεν αποτελούσαν κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα για τις χώρες υποδοχής και εργασίας. Όμως, τα πολιτικά γεγονότα που αναφέρθηκαν παραπάνω έκαναν σιγά σιγά την ιδέα της μόνιμης παραμονής στην Ευρώπη ελκυστικότερη διότι άρχισαν να συνειδητοποιούν ότι είναι προτιμότερο να είναι φτωχοί σε κάποια χώρα της Ευρώπης παρά στην πατρίδα τους και έτσι ξεκίνησαν να καταφθάνουν και τα υπόλοιπα μέλη των οικογενειών τους⁴.

Τα προβλήματα ένταξης και κοινωνικοποίησης των οικογενειών των πρώτων μεταναστών ήταν αρκετά όπως ότι δεν γνώριζαν τη γλώσσα, η θέση της γυναίκας στο Ισλάμ, προβλήματα εύρεσης εργασίας κ.λπ.. Έτσι, άρχισε να δημιουργείται ένα ασταθές κοινωνικό περιβάλλον στις χώρες υποδοχής και ένα ακροατήριο (κυρίως τα παιδιά των μεταναστών που βίωναν τη διαφορετικότητά τους στην καθημερινότητά τους στο σχολείο και αλλού), επιρρεπές σε κάθε είδους ακραία μηνύματα, το οποίο εκμεταλλεύθηκαν, με τον καλύτερο για αυτές τρόπο, διάφορες ριζοσπαστικές ισλαμιστικές ομάδες και οργανώσεις προσελκύοντας, προσηλυτίζοντας και στρατολογώντας παιδιά μεταναστών. Σήμερα ο μουσουλμανικός ριζοσπαστισμός, παρουσιάζει το εξής παράδοξο φαινόμενο, από την μία απορρίπτει τον ευρωπαϊκό και γενικότερα τον δυτικό πολιτισμό και από την άλλη υπάρχει μία νέα και μαζική

⁴ Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019), (σελ. 34)

μετανάστευση των Μουσουλμάνων τόσο προς την Ευρώπη, όσο και προς την και προς την Αμερική.

Αυτό όμως που κανένας δεν είχε αναλογιστεί ποτέ ήταν ότι ένας μεγάλος αριθμός μουσουλμάνων, με δική τους ελεύθερη βούληση, θα πήγαινε και θα ζούσε κάτω από την εξουσία μη μουσουλμανικών κυβερνήσεων, θα υποτάσσονταν οι ίδιοι και οι οικογένειές τους σε μη μουσουλμανικούς νόμους (από ανθρώπους και όχι από το Θεό όπως στο Ισλάμ), θα έστελναν τα παιδιά τους για να εκπαιδευτούν σε μη μουσουλμανικά σχολεία και θα δημιουργούσαν απογόνους και δεσμούς με τις νέες τους πατρίδες. Είναι προφανές ότι πολλοί από αυτούς εξακολουθούν να αισθάνονται πιστοί μουσουλμάνοι και ότι αυτό είναι το καθήκον που τους δόθηκε από το Θεό, δηλαδή να πράττουν το καλό και να απαγορεύουν το κακό και μάλιστα και στο νέο τους σπίτι όπως πίσω στην πατρίδα τους⁵.

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΗΣ

Η τρομοκρατία του σήμερα δεν είναι κάτι νέο, είναι ένα φαινόμενο με ιστορικές, πολιτικές και κοινωνικές ρίζες και ως όρος πρωτοεμφανίστηκε κατά τη διάρκεια της Γαλλικής Επανάστασης από το Τάγμα των Ιακωβίνων. Αν και οι λέξεις «τρομοκράτης» και «τρομοκρατία», χρησιμοποιούνται όλο και πιο συχνά στην καθημερινότητά μας, εντούτοις δεν υπάρχει, ακόμα, ένας κοινά αποδεκτός ορισμός, με αποτέλεσμα να υφίστανται παρερμηνείες και να δημιουργούνται εσφαλμένα συμπεράσματα και εντυπώσεις όταν αναφερόμαστε στους όρους αυτούς.

Αρκετοί ήταν οι μελετητές που εξέτασαν την ιστορία της τρομοκρατίας προσπαθώντας να βρουν είτε κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της για ορισμένες εποχές είτε να ανακαλύψουν κάποιες συγκεκριμένες τάσεις της. Ένας από αυτούς είναι ο David Rapoport⁶, ο οποίος διέκρινε τα «τέσσερα κύματα της τρομοκρατίας». Το κάθε ένα με τα δικά του συστατικά, με διαφορετικά ακροατήρια, με συμπαθούντες και υποστηρικτές και το δικό του *modus operandi* δηλαδή το δικό του τρόπο λειτουργίας. Κάθε μια από αυτές τις περιόδους ή κύματα διαρκούν μερικές δεκαετίες και μετά σταδιακά ξεθωριάζουν.

⁵ Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019), (σελ. 35)

⁶ Rapoport David C., «The Four Waves of Rebel Terror and September 11», *Anthropoetics - The Journal of Generative Anthropology*, Volume VIII, number 1 (Spring/Summer 2002)

Τα τέσσερα κύματα, του David Rapoport, έχουν ως εξής:

- α. Το πρώτο κύμα είναι οι αναρχικοί στη δεκαετία του 1880.
- β. Το δεύτερο είναι ένα αντιπολιτευτικό κύμα στη δεκαετία του 1920 ή το κύμα των αντι-αποικιοκρατών.
- γ. Το τρίτο είναι αυτό που αποκαλείται νέο αριστερό κύμα ή ακραία αριστερή τρομοκρατία και ξεκίνησε τη δεκαετία του 1960.
- δ. Το τέταρτο κύμα είναι το θρησκευτικό κύμα, το οποίο ξεκίνησε το 1979, τη χρονιά δηλαδή της Ισλαμικής Επανάστασης στο Ιράν.

Γενικά, ως τρομοκράτης ορίζεται όποιος ασκεί βία, απειλεί και εκφοβίζει, απειλώντας ή στερώντας ανθρώπινες ζωές, με σκοπό την απόκτηση ελέγχου μιας κατάστασης. Η διακρατική συνεργασία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την πρόληψη ή και την αποτροπή του φαινομένου, έτσι ώστε να εξασφαλίζουν στους κατοίκους τους την ασφάλεια, την ευημερία και το δικαίωμα στη ζωή.

Εάν προσπαθήσουμε να αποδώσουμε έναν ορισμό για την τρομοκρατία, τότε: «Η τρομοκρατία είναι η προμελετημένη χρήση βίας ή η απειλή χρήσης βίας από άτομα ή υποεθνικές ομάδες ενάντια σε μη στρατιωτικούς στόχους, για την επίτευξη πολιτικού στόχου μέσω του εκφοβισμού ενός μεγάλου ακροατηρίου, εκτός από αυτό των άμεσων θυμάτων»⁷. Δύο βασικά συστατικά στον ορισμό είναι η βία και η επιδίωξη ενός πολιτικού στόχου. Η βία, όταν χρησιμοποιείται για να αποσπάσει χρήματα ή για να βλάψει ανθρώπους ή περιουσίες, χωρίς όμως πολιτικούς σκοπούς, είναι ένα έγκλημα αλλά όχι τρομοκρατία.

Ωστόσο, όπως καταδεικνύουν οι επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου στη Νέα Υόρκη και την Ουάσινγκτον καθώς και της 3ης Σεπτεμβρίου στη Μαδρίτη, τρομοκρατικές ομάδες όπως η Al Qaeda και οι θυγατρικές της, σκοπεύουν επίσης να προκαλέσουν στους αντιπάλους τους μαζικές ανθρώπινες απώλειες και φυσική καταστροφή. Έτσι, μια νέα συνιστώσα στον ορισμό θα πρέπει να περιλαμβάνει και το στοιχείο της μαζικής

⁷ Sandler Todd, (2018), «Terrorism: What Everyone Needs to Know», (σελ. 1-2) Oxford University Press, New York

καταστροφής από κάποια τρομοκρατική ενέργεια, μια τάση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια όταν εκδηλώνονται διάφορες τρομοκρατικές πράξεις⁸.

Για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, ο Joshua Sinai⁹ προτείνει έναν νέο ορισμό για την τρομοκρατία: «Η τρομοκρατία είναι μια τακτική πολέμου, που περιλαμβάνει την προμελετημένη και πολιτικά παρακινημένη βία, που διαπράττεται από υποεθνικές ομάδες ή οι παράνομους πράκτορες, ενάντια σε κάθε κάτοικο ενός κράτους, είτε πολίτη είτε στρατιωτικού, με σκοπό να εξαναγκάσουν και εάν είναι δυνατόν να προκαλέσουν μαζικές απώλειες και φυσική καταστροφή στους στόχους τους. Σε αντίθεση με τις αντάρτικες δυνάμεις, οι τρομοκρατικές ομάδες είναι λιγότερο ικανές να ανατρέψουν τις κυβερνήσεις των αντιπάλων τους, από το να επιφέρουν στοχευμένες ή αδιάκριτες καταστροφές με την ελπίδα ότι θα τους εξαναγκάσουν να αλλάξουν πολιτική».

ΙΣΛΑΜΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η τρομοκρατία, όπως αναφέρθηκε, είναι ένα εξαιρετικά πολύπλοκο και διαρκώς μεταβαλλόμενο σύγχρονο φαινόμενο και αποτελεί το κυρίαρχο ζήτημα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Έχει διάφορες μορφές και συνδέεται με μια ποικιλία από τρομοκρατικές ομάδες διεθνώς. Από όλα τα διαφορετικά είδη της πολιτικο- θρησκευτικής τρομοκρατίας, η ισλαμική τρομοκρατία (ή τζιχαντιστική) είναι η πιο απειλιτική για τις αξίες και τις κοινωνίες του δυτικού κόσμου. Αυτή η μορφή τρομοκρατίας είναι το αποτέλεσμα ενός συνδυασμού Ισλαμικής ιδεολογίας και της ιδέας της Τζιχάντ.

Το σύγχρονο τζιχαντιστικό κίνημα έκανε την εμφάνισή του στα τέλη του 1970, όπου ξεκίνησαν εξεγέρσεις διαφόρων οργανώσεων με σκοπό την ανατροπή των αραβικών καθεστώτων και τη δημιουργία ισλαμικών κρατών. Η απαρχή του θρησκευτικού φονταμενταλισμού στο Ισλάμ θεωρείται η Μουσουλμανική Αδελφότητα, ενώ κυρίαρχο ρόλο στην ανάπτυξή του διαδραμάτισαν ο Hassan al Banna (ιδρυτής της οργάνωσης) και ο Sayyid Qutb, ο ιδεολόγος όλων των επόμενων οργανώσεων. Ο σύγχρονος ισλαμικός εξτρεμισμός έχει τις ρίζες του στον Ουαχαμπισμό και τον Σαλαφισμό¹⁰.

⁸ Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019), (σελ. 19)

⁹ Sinai Joshua, (2008)«How to Define Terrorism», (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022), <http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/33/67>

¹⁰Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019), (σελ. 20-21)

Η Ισλαμική τρομοκρατία είναι το αποτέλεσμα ενός κακώς εννοούμενου θρησκευτικού φανατισμού εκ μέρους κάποιων εξτρεμιστικών μουσουλμανικών οργανώσεων, βαθιά επηρεασμένων και καθοδηγούμενων από τις ιδέες και τα κηρύγματα του Sayyid Qutb, του ιδεολόγου θεωρητικού των Αδελφών Μουσουλμάνων.

Εάν προστρέξουμε στα αποτελέσματα πολλών ερευνών, που διεξάγονται κατά καιρούς από διεθνή Ινστιτούτα και Οργανισμούς σχετικά με τις τάσεις, τον αριθμό των θυμάτων από την τρομοκρατία και τις ενέργειες που σχετίζονται με αυτή, μπορούμε να βγάλουμε χρήσιμα συμπεράσματα, που ενδεχομένως να μας οδηγήσουν στη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Από την ετήσια έκθεση «Global Terrorism Index 2018» του Ινστιτούτου για τα Οικονομικά και την Ειρήνη (The Institute for Economics & Peace), έχουμε τις παρακάτω χρήσιμες παρατηρήσεις σχετικά με την τρομοκρατία από τη μελέτη των στατιστικών της. Έτσι λοιπόν, μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, σημειώθηκαν τέσσερις διαφορετικές τάσεις στην παγκόσμια τρομοκρατία.

Μεταξύ του 2002 και του 2007, οι τρομοκρατικές επιθέσεις αυξάνονταν σταθερά, συσχετιζόμενες με την αύξηση των συγκρούσεων στο Ιράκ. Η τάση αυτή κορυφώθηκε το 2007, σε αντιστοιχία με τη νέα αύξηση των επιχειρήσεων των αμερικανικών στρατευμάτων, μετά το πέρας των οποίων οι τρομοκρατικές επιθέσεις μειώθηκαν κατά 35%, μεταξύ 2007 και 2011. Η τρίτη τάση ήταν από το 2011 έως το 2014, όταν το παγκόσμιο κύμα τρομοκρατίας αυξήθηκε περισσότερο από 350% σε μόλις τρία χρόνια, με παράλληλη αύξηση των θυμάτων. Το κύμα αυτό, συνέπεσε με τα το ξέσπασμα της Αραβικής Άνοιξης, την αύξηση των βίαιων συγκρούσεων στο Ιράκ, την άνοδο του ISIL, την έναρξη του εμφυλίου πολέμου στη Συρία, καθώς και την επανεμφάνιση της Boko Haram στη Νιγηρία. Στην τέταρτη τάση, από το 2014 και εφεξής, σημειώθηκε σημαντική μείωση των θανάτων λόγω τρομοκρατικών πράξεων, με τις πιο δραματικές μειώσεις να συμβαίνουν στο Ιράκ και τη Νιγηρία. Αυτή η μείωση του αντίκτυπου της τρομοκρατίας σε όλο τον κόσμο οφείλεται στην αύξηση της συντονισμένης δράσης κατά της τρομοκρατίας τόσο σε κρατικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, στην αύξηση της πολιτικής σταθερότητας, στο ξεκαθάρισμα του εμφυλίου πολέμου στη Συρία και στην κατάρρευση του ISIL¹¹.

¹¹ Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019), (σελ. 36)

Οργάνωση Ισλαμικής Τρομοκρατίας

α. Κυψελική Δομή

Το σύστημα των μυστικών κυψελών, είναι η μέθοδος οργάνωσης των τρομοκρατικών οργανώσεων έτσι ώστε να μπορούν να ανθίστανται αποτελεσματικότερα σε πιθανή προσπάθεια διείσδυσης εντός της οργανώσεως. Το βασικό χαρακτηριστικό της κυψελικής δομής είναι ότι δεν υπάρχει ρητή επικοινωνία μεταξύ των κυψελών που ενεργούν με κοινούς στόχους. Τα μέλη μιας κυψέλης συνήθως έχουν ελάχιστες ή καθόλου πληροφορίες για το ποιος άλλος ενεργεί με τον ίδιο στόχο. Έτσι, εάν ένα μέλος της κυψέλης συλληφθεί και ανακριθεί, δεν θα γνωρίζει την ταυτότητα των ατόμων που είναι υψηλότερα στην ιεραρχία της οργάνωσης και επομένως ούτε θα μπορεί να δώσει κάποια χρήσιμη πληροφορία στις διωκτικές αρχές ούτε η μυστικότητα της οργάνωσης θα διακινδυνεύσει. Η δομή της μυστικής κυψέλης μπορεί να κυμαίνεται, ανάλογα με την ιδεολογία της οργάνωσης, τον επιχειρησιακό της χώρο, τις διαθέσιμες τεχνολογίες επικοινωνιών και τη φύση της αποστολής.

β. «Ακέφαλη» Αντίσταση

Η ανεξάρτητη (ακέφαλη) αντίσταση ή η φανταστική κυψελική δομή είναι μια στρατηγική αντίστασης με την οποία μικρές, ανεξάρτητες ομάδες (μυστικές κυψέλες) ή ανεξάρτητα άτομα (η ατομική κυψέλη ονομάζεται «Lone Wolf»), αμφισβητούν ένα καθιερωμένο κρατικό θεσμό όπως το Νόμο ή την Κυβέρνηση. Η δομή αυτή είναι απλή και δύσκολο να προσδιοριστεί. Οι ακέφαλες κυψέλες δεν διαθέτουν κάθετη αλυσίδα διοίκησης και έτσι λειτουργούν χωρίς εντολές από κάποια ιεραρχία, έχουν όμως έναν κοινό στόχο που τους συνδέει με το κίνημα ή την οργάνωση της οποίας την ιδεολογία έχουν υιοθετήσει. Η ακέφαλη αντίσταση μπορεί να είναι μη βίαιη διαμαρτυρία και πολιτική ανυπακοή μέχρι βανδαλισμός, τρομοκρατία ή άλλες βίαιες ενέργειες. Κατά καιρούς έχει χρησιμοποιηθεί από πολλά κινήματα όπως το κίνημα για την απελευθέρωση των ζώων, τους ριζοσπάστες περιβαλλοντολόγους, το κίνημα για την καταπολέμηση της άμβλωσης καθώς και από αντιστασιακές ομάδες, τρομοκρατικές οργανώσεις και ομάδες μίσους. Η ακέφαλη αντίσταση μπορεί να έχει μια συμβολική φιγούρα ως κεφαλή, που μπορεί να είναι κάποιο δημόσιο πρόσωπο, ένα όνομα πολλαπλών χρήσεων ή ένας συγγραφέας, η οποία μπορεί να επιλέγει γενικούς στόχους, αλλά στην πραγματικότητα δεν διαχειρίζεται και δεν εκτελεί σχέδια.

γ. Ομάδες Θανάτου (Death Squads)

Η ομάδα θανάτου (death squad), είναι μια ένοπλη ομάδα που πραγματοποιεί δολοφονίες ή απαγωγές προσώπων, βασανιστήρια, γενοκτονίες, εθνοκαθάρσεις ή τρομοκρατικές ενέργειες κυρίως για πολιτικούς στόχους. Όλες οι παραπάνω πράξεις διεξάγονται με τρόπους που αποσκοπούν στη διασφάλιση της μυστικότητας των ταυτοτήτων των δολοφόνων. Οι ομάδες θανάτου μπορεί να υποστηρίζονται από εθνικές ή ξένες κυβερνήσεις και να διαθέτουν μια μυστική αστυνομική δύναμη, ένοπλες παραστρατιωτικές ομάδες, κυβερνητικούς στρατιώτες, αστυνομικούς ή συνδυασμούς των ανωτέρω.

δ. Εκπαίδευση Τρομοκρατών

Η εκπαίδευση των μελών των τρομοκρατικών οργανώσεων διεξάγεται σε ειδικά στρατόπεδα εκπαίδευσης. Στα στρατόπεδα αυτά παρέχεται στους νεοσύλλεκτους εκπαίδευση στα όπλα και στην τήρηση της ιεραρχίας, αλληλεπίδραση με εξειδικευμένους βετεράνους και ασφαλή γεωγραφική θέση για επιχειρήσεις. Οι νεοσύλλεκτοι κατηχούνται συνεχώς στους στόχους και τις πεποιθήσεις της εκάστοτε οργάνωσης. Οι ηγέτες της οργάνωσης προσπαθούν να απομονώσουν τους νεοσύλλεκτους από τις εξωτερικές τους κοινωνικές συνδέσεις και επιδράσεις και να τους αναγκάσουν να δημιουργήσουν μια νέα ταυτότητα. Η τακτική αυτή επιτρέπει στον οργανισμό να γίνει η «οικογένεια» των νεοσυλλέκτων και να δημιουργήσει την πίστη στους στόχους του οργανισμού. Τα περισσότερα στρατόπεδα βρίσκονται στη Μέση Ανατολή, με τα πιο διαβόητα στη Συρία και την Αραβική Χερσόνησο.

ε. Χρηματοδότηση

Χρηματοδότηση της τρομοκρατίας σημαίνει την παροχή οικονομικής υποστήριξης είτε σε μεμονωμένους τρομοκράτες είτε σε μη κρατικούς δρώντες. Ένα από τα βασικά ερωτήματα όταν μιλάμε για τρομοκρατία και τρομοκρατικές ενέργειες ή οργανώσεις είναι «πώς το κατάφεραν, με τί χρήματα;». Οι τρομοκράτες και οι τρομοκρατικές οργανώσεις χρησιμοποιούν οποιονδήποτε πόρο χρημάτων, αρκεί να μπορούν να έχουν πρόσβαση ώστε να χρηματοδοτηθούν. Μερικοί συνήθεις τρόποι χρηματοδότησης τους είναι η διανομή ναρκωτικών, η μαύρη αγορά του πετρελαίου, η λειτουργία νόμιμων επιχειρήσεων όπως αντιπροσωπείες αυτοκινήτων, εταιρείες ταξί

κλπ. Το ISIS, για παράδειγμα, είναι γνωστό ότι χρησιμοποιεί τη μαύρη αγορά του πετρελαίου ως μέσο χρηματοδότησης της τρομοκρατικής του δραστηριότητας.

Οι τρομοκράτες, προκειμένου για τις χρηματοπιστωτικές τους συναλλαγές, χρησιμοποιούν συνήθως ανθρώπους που δεν έχουν ποινικό μητρώο καθώς αυτοί δεν είναι εύκολο να εντοπιστούν. Οι συναλλαγές αυτές, που συχνά εμφανίζονται ως δωρεές σε φιλανθρωπικές οργανώσεις και οικογενειακά δώρα, είναι μεν νόμιμες αλλά ο σκοπός τους είναι παράνομος καθώς είναι προς όφελος τρομοκρατικών οργανώσεων.

Πολλές τρομοκρατικές ομάδες, όπως ακριβώς και το οργανωμένο έγκλημα, διαθέτουν σημαντικές νόμιμες επιχειρήσεις, όπως αδειοδοτημένα σπίτια τυχερών παιχνιδιών, εταιρείες κατασκευής κτιρίων, κομμωτήρια και μπαρ καραόκε, μηχανολογικές επιχειρήσεις, εστιατόρια και μπαρ, κλαμπ μιλιάρδου, υπηρεσίες αποκομιδής απορριμμάτων ή επιχειρήσεις φορτοεκφόρτωσης. Αυτές οι «μπροστινές» εταιρείες χρησιμοποιούνται για να ξεπλένουν τα εισοδήματα των παράνομων δραστηριοτήτων.

Το διαδίκτυο, αποτελεί την πιο σύγχρονη μορφή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας καθώς είναι σε θέση να προστατεύσει τόσο την ανωνυμία του δωρητή όσο και του αποδέκτη των χρημάτων. Οι τρομοκρατικές οργανώσεις χρησιμοποιούν ευρύτατα την προπαγάνδα μέσω του διαδικτύου, προκειμένου να συγκεντρώσουν οικονομική υποστήριξη από όσους τους ακολουθούν. Είναι επίσης σε θέση να βρουν κεφάλαια μέσω εγκληματικής δραστηριότητας στο διαδίκτυο, όπως κλοπή τραπεζικών πληροφοριών (e-banking) με τη βοήθεια ατόμων που δεν συσχετίζονται με αυτές τις τρομοκρατικές οργανώσεις (hackers). Η Αλ Κάιντα έχει χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για να χρηματοδοτεί την οργάνωσή της, καθώς με τον τρόπο αυτό είναι σε θέση να προσεγγίσει ένα ευρύτερο κοινό. Εντούτοις, δεν υπάρχουν στοιχεία χρήσης των νέων ψηφιακών νομισμάτων, όπως το BitCoin. Σε μια περίπτωση, στις επιθέσεις του Παρισιού του Νοεμβρίου 2015, το δίκτυο Abaaoud χρησιμοποίησε τη μέθοδο της Hawala για να μεταφέρει χρήματα στους συστημάτων, χρησιμοποιείται ευρέως ακόμα και σήμερα στις περιοχές της Μέσης Ανατολής, της Ινδίας, της Βορείου Αφρικής και στο Κέρασ της Αφρικής. Η ιδιοφυής απλότητά του το κάνει πρακτικά αόρατο από κάθε σύγχρονο μέσο εντοπισμού. Οι συναλλαγές μεταξύ μεσιτών της Hawala πραγματοποιούνται χωρίς εντολές

από τους επιτιθέμενους. Αυτό είναι το πρώτο παράδειγμα χρήσης αυτής της μεθόδου από κάποια τρομοκρατική κυψέλη στην Ευρώπη¹².

Χαρακτηριστικό της ισλαμικής τρομοκρατίας, είναι ότι δεν κάνει επιλογή στόχων αλλά επιτίθεται ακόμα και εναντίον ανυποψίαστων πολιτών. Ο συνδυασμός του ισλαμισμού, της τζιχάντ και της τρομοκρατίας έχει οδηγήσει σε πράξεις σχεδιασμένες, όπως απαγωγές, αεροπειρατείες, δολοφονίες και βομβιστικές επιθέσεις (suicide bombings). Μεταξύ των θυμάτων, σε όλες τις ανωτέρω επιθέσεις, ήταν και μουσουλμάνοι και μη μουσουλμάνοι. Ωστόσο, οι μουσουλμανικοί πληθυσμοί στοχοποιήθηκαν με πολύ μεγαλύτερη συχνότητα και θνησιμότητα, όπως αποδεικνύεται από τις πολλές και αιματηρές επιθέσεις στη Σαουδική Αραβία, την Τουρκία, το Ιράκ, το Αφγανιστάν, το Πακιστάν και άλλες μουσουλμανικές χώρες.

Μέχρι την 11η Σεπτεμβρίου, η ισλαμική τρομοκρατία είχε συνδεθεί κυρίως με τη βία μέσα στον μουσουλμανικό κόσμο. Σήμερα, παρά το γεγονός ότι οι στόχοι της εξακολουθούν να βρίσκονται κυρίως στον μουσουλμανικό κόσμο και οι περισσότεροι από τους μαχητές της προέρχονται από αυτήν την περιοχή, η ισλαμική τρομοκρατία θεωρείται παγκόσμιο φαινόμενο. Οι «επιτυχημένες» και αποτυχημένες επιθέσεις στην Αμερική, την Ευρώπη, τη Ρωσική Ομοσπονδία, την Ανατολική Αφρική, τη Νοτιοανατολική Ασία και την Αυστραλία, το αποδεικνύουν¹³.

Οι λόγοι που κάποιος γίνεται τρομοκράτης είναι συνήθως απλοί καθημερινοί λόγοι και μπορεί να έχουν σχέση με το τί κάνουν οι φίλοι ή ο κοινωνικός περίγυρος του δράστη. Οι κοινωνικές σχέσεις που διαμορφώνονται στην δουλειά, σε αθλητικές ομάδες, σε θρησκευτικές ή άλλες δραστηριότητες αναψυχής, αποτελούν το πρόσφορο έδαφος για να στρατολογηθεί όχι ένας, αλλά ολόκληρες ομάδες από νεαρά άτομα. Επιπλέον σημαντικό ρόλο παίζει το διαδίκτυο και οι εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης, αφού στο δαιδαλώδες αυτό περιβάλλον, μπορεί κάποιος να συναντήσει διαδικτυακά (chat rooms), άτομα με ίδιες αντιλήψεις και πεποιθήσεις, να μοιραστεί την απογοήτευση και τον θυμό και να δεσμευτεί για κοινή δράση.

Τα αίτια ριζοσπαστικοποίησης ενός νεαρού μουσουλμάνου, που ανατράφηκε και διαμένει μόνιμα σε κάποια χώρα της Ευρώπης ή της Δύσης γενικότερα, μπορούν να είναι αρκετά και να ποικίλλουν. Επιγραμματικά, τα κίνητρα

¹² Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019), (σελ. 37-40)

¹³ Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019), (σελ. 21)

ριζοσπαστικοποίησης μπορούν να είναι ζητήματα ιθαγένειας, οικονομικά κίνητρα, ψυχολογικά, ιδεολογικά, θρησκευτικά (π.χ. ερμηνείες του Κορανίου και της Χαντίθ, Τζιχάντ), κοινωνικά και πολιτικά (π.χ. η δυτική εξωτερική πολιτική).

Ο ριζοσπαστικός ισλαμισμός στην Ευρώπη σήμερα είναι ένα κίνημα της νεολαίας. Η απόγνωση είναι μια βασική αιτία που οδηγεί στην ριζοσπαστικοποίηση τους, αλλά έχει να κάνει περισσότερο, με τη ψυχολογία πάρα με κοινωνικούς ή οικονομικούς λόγους. Οι νέοι έχουν την τάση να ασπάζονται τον εξτρεμισμό, εντός του πλαισίου μικρών τοπικών ομάδων και φίλων, με τους οποίους συναντήθηκαν σε θρησκευτικούς χώρους, σε πανεπιστήμια, στη φυλακή ή κατά τη διάρκεια εγκληματικών ενεργειών¹⁴.

Η ισλαμική τρομοκρατία εμφανίστηκε τη δεκαετία του 1990 και η συνειδητοποίηση αυτής της νέας πραγματικότητας, από πολλές ευρωπαϊκές χώρες, πήρε κάποιο χρόνο. Στην πραγματικότητα, η απειλή που αντιπροσώπευε η ισλαμική τρομοκρατία υποτιμήθηκε, αγνοήθηκε και συχνά παρεξηγήθηκε. Οι ισλαμιστές τρομοκράτες που έδρασαν στην Ευρώπη είναι όλοι τους μετανάστες δεύτερης και τρίτης γενιάς, κανείς από αυτούς δεν ήταν χαρακτηρισμένος ως πιστός μουσουλμάνος, πολλοί είχαν βεβαρυμμένο ποινικό μητρώο, ενώ χαρακτηριστική είναι η πλήρης απουσία μεταξύ αυτών, των Παλαιστίνιων, των Ιρακινών και των Αφγανών, που φυσιολογικά θα επιθυμούσαν ένα είδος εκδίκησης για τα δεινά των χωρών ένεκα της Δύσης¹⁵.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΗ ΣΥΡΙΑ

Οι οργανώσεις που πολεμούν στη Συρία ενάντια στο καθεστώς Άσαντ είναι οι παρακάτω:

ΤΟ «ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΣΤΟ ΙΡΑΚ ΚΑΙ ΣΤΟ ΛΕΒΑΝΤΕ» (ΙΚΙΑ)

Το DAESH ή (ad-Dawlah al-Islamiyah) αποτελεί την δυναμικότερη ισλαμική σαλαφιστική τρομοκρατική οργάνωση, της οποίας οι δραστηριότητες επεκτείνονται στο πεδίο της Μέσης Ανατολής, του Λεβάντες, της Βορείου Αφρικής, του Καυκάσου, της

¹⁴ Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019), (σελ. 40)

¹⁵ Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019), (σελ. 21-22)

Ινδίας, της ΝΑ Ασίας και φτάνουν μέχρι τα κέντρα των πόλεων της δύσεως (Ευρώπη, ΗΠΑ, κα). Το DAESH αποτελεί δημιούργημα μίας σειράς μακροχρόνιων συγκρούσεων (Αφγανιστάν, Ιράκ) και περιφερειακών ανταγωνισμών μεταξύ σουνιτικών και σιιτικών δρώντων στην περιοχή της ευρύτερη Μέσης Ανατολής (Συρία, Υεμένη) οι οποίες διαμόρφωσαν ένα χαοτικό περιβάλλον το οποίο ευνοούσε την περεταίρω ανάπτυξη και μετεξέλιξη του ήδη υπάρχοντος ισλαμιστικού εξτρεμιστικού κινήματος, με κύριο εκπρόσωπο την AI QEADA, σε μία «κρατική» οντότητα με τη μορφή Χαλιφάτου.

Δημογραφικά η οργάνωση αποτελείται κυρίως από σουνίτες Άραβες με προέλευση κυρίως από το Ιράκ και τη Συρία, αλλά και μαχητές από τον ευρύτερο μουσουλμανικό κόσμο και τις κοινότητές του στα δυτικά και κυρίως στα ευρωπαϊκά κράτη (Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Βέλγιο, κα). Εμπνευστής και Ιδρυτής του Ισλαμικού Κράτους θεωρείται ο Ιορδανός τρομοκράτης Αμπού Μουσάμπ αλ Ζαρκάουι, ο οποίος εδραίωσε τη φήμη του Ισλαμικού Κράτους κυρίως μέσω της διαδικτυακής προπαγάνδας. Πρώτος επικεφαλής της οργάνωσης ήταν ο Αμπού Μπάκρ αλ Μπαγκντάτι, ο οποίος επιχείρησε στην πράξη την μετατροπή της οργάνωσης σε «κράτος»¹⁶.

Ο ηγέτης της Αλ-Κάιντα τον Απρίλιο το 2013, ανακοίνωσε ότι όχι μόνο θα επεκταθεί η δράση της οργάνωσης από το Ιράκ στη Συρία, αλλά θα αποκτήσει τη νέα ονομασία «Ισλαμικό Κράτος στο Ιράκ και στο Λεβάντε», ή αλλιώς «Ισλαμικό Κράτος του Ιράκ και της Συρίας» ή και Daesh. Επίσης τόνισε ότι «το ΙΚΙΛ και η αλ-Νούσρα στη Συρία ήταν ένα και το αυτό». Η ηγεσία της αλ-Κάιντα αντέδρασε, ενώ η ηγεσία της αλ-Νούσρα, δηλώσε πίστη στην αλ-Κάιντα. Ο Ζαουαχίρι, ηγέτης της Αλ-Κάιντα, είπε στον Μπαγκντάτι, ότι η οργάνωσή του θα πρέπει να δρα μόνο στο Ιράκ, ενώ στη Συρία μόνο η αλ-Νούσρα. Η απάντηση του Μπαγκντάτι δόθηκε μέσω ενός ηχητικού μηνύματος που ανέφερε ότι «το ΙΚΙΛ θα παραμείνει στη Συρία και θα συναινέσει στη διαίρεση με βάση τη συμφωνία Σάικς-Πικό του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου». Ήταν πλέον ολοφάνερο ότι οι δύο οργανώσεις είχαν διαιρεθεί¹⁷.

Το ΙΚΙΛ προχωρούσε στην Συρία σε μία σύγκρουση συμφερόντων με την αλ-Νούσρα. Στην αρχή η διαμάχη ήταν στο παρασκήνιο, καθώς όλοι έπρεπε να δείξουν στη συριακή σουνιτική κοινότητα ότι εχθρός είναι ο Άσαντ. Όμως, το 2014 η σύγκρουση τους

¹⁶ CNN.gr (2020), «Ο συνεχιστής του τρόμου: Αυτός είναι ο νέος ηγέτης του ISIS», 21 Ιαν 2020. (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/204716/o-synexistis-toy-tromoy-aytos-einai-o-neos-igetis-toy-isis>

¹⁷ Weiss, M. & Hassan, H. (2016) «ISIS: Inside the Army of Terror» April 12, 2016 (σελ. 56) Publisher: Regan Arts

έγινε πλέον με επίσημο τρόπο¹⁸. Την περίοδο αυτή, οι δυνάμεις του ΙΚΙΛ είχαν αυξηθεί σε 26.000 μαχητές στη Συρία, ενώ στο Ιράκ παρέμεναν σταθερές με 1.000 έως 2.000 μαχητές.

Στη συριακή κρίση η Αλ-Κάιντα του Ιράκ μετείχε ενεργά κατά τους πρώτους μήνες του 2013. Πολεμούσε τόσο τις δυνάμεις του Άσαντ, τις δυνάμεις της αντιπολίτευσης, αλλά παράλληλα εκτελούσε απαγωγές αμάχων και δημοσιογράφων. Από το Μάιο του 2013 και μετά, το ΙΚΙΛ είχε καταφέρει να αυξήσει κατακόρυφα τις βομβιστικές επιθέσεις του, τόσο εντός Ιράκ όσο και εντός Συρίας. Έτσι αποτέλεσε μια εξαιρετικά ισχυρή ένοπλη οργάνωση, με δυνατότητες επιχειρήσεων από την Βασόρα έως τα παράλια της Συρίας.

Η Συρία τα τελευταία τρία έτη βίωνε την απόλυτη καταστροφή. Τα αποτελέσματα ήταν εμφανή σε μεγάλο μέρος των πόλεων, ο θάνατος χιλιάδων αμάχων αλλά και η εμπλοκή τόσο περιφερειακών όσο και διεθνών δρώντων. Η χώρα αποτελούσε τόπο συγκέντρωσης χιλιάδων ξένων τζιχαντιστών¹⁹. Οι μαχητές του ΙΚΙΛ είχαν καταλάβει το σύνολο της επικράτειας της βόρειας επαρχίας της Ράκκα αλλά και της επαρχίας Ντερ αρ-Ζούρ που είναι πλούσιο σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο.

Το Daesh ανακηρύσσοντας τη δημιουργία του ισλαμικού χαλιφάτου, ανέλαβε στην ουσία από την Αλ Κάιντα την ηγεμονία της τζιχαντιστικής ηγεσίας²⁰. Η εξέλιξη αυτή αποτέλεσε κομβικό σημείο και για τις δύο οργανώσεις. Η δεξαμενή που χρησιμοποιούσαν είτε για προσηλυτισμό είτε για στρατολόγηση νέων μελών τόσο το Daesh, όσο και Αλ Κάιντα έγερσε ουσιαστικά προς την πλευρά του πρώτου²¹.

Το 2014, ο ISIS άρχισε να εδραιώνει τον έλεγχο της de facto πρωτεύουσας του Χαλιφάτου, τη Ράκκα. Παρόλο τις συνεχείς αντιδράσεις στις επιδιώξεις του ΙΚΙΛ, δεν απειλήθηκε σοβαρά η απώλεια του ελέγχου της περιοχής. Στα βόρεια της επαρχίας Ράκκα όπου βρίσκεται το διασυνοριακό πέρασμα του Τελ Αμπυάντ, οι Κουρδικές δυνάμεις επιτίθονταν συχνά στις θέσεις του ΙΚΙΛ, ωστόσο οι τζιχαντιστές διατηρούσαν τον έλεγχο του περάσματος χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Το Τελ Αμπυάντ, αποτελούσε στρατηγικό

¹⁸ Dettmer, J.(2014) «*Syria's Al Qaeda Gang Wars*», September 1, 2014, (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022), <http://the.daily.beast.com>

¹⁹ Schmitt, E. & Sengupta, S. *Thousands Enter Syria to Join ISIS Despite Global Efforts*, September 26, 2015, <http://nytimes.com>

²⁰ Almohammad, A., 2019. «Seven Years of Terror: Jihadi Organisations' Strategies and Future Organisations' Strategies and Future», (σελ 5), International Centre for Counter Terrorism-The Hague

²¹ Turner, J., 2015. Strategic differences: Al Qaeda's Split with the Islamic State of Iraq and al-Sham, (σελ. 210) (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09592318.2015.1007563>

σημείο , καθώς χρησίμευε για τη διέλευση από τη Τουρκία προς τη Συρία τόσο των ξένων μαχητών, όσο και των προμηθειών για τη πρωτεύουσα του Χαλιφάτου, τη Ράκκα. Έκτοτε, ο ISIS στις επαρχίες Ιντλίμπ και Χαλεπίου ανέλαβε πολλές επιθετικές ενέργειες. Αυτό όμως που ανησυχούσε ιδιαίτερω τη διεθνή κοινότητα ήταν η ενσωμάτωση πολλών ευρωπαίων στις δυνάμεις του ΙΚΙΛ. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕ γύρω στους 2.000 Ευρωπαίοι εθελοντές είχαν πλαισιώσει το ΙΚΙΛ το 2014²².

Σε αντίθεση με άλλους οργανισμούς όπως η Αλ Κάιντα, το ISIS δεν λαμβάνει οικονομική υποστήριξη από φιλικά προσκείμενα κράτη. Αντ'αυτού, η χρηματοδότηση προέρχεται από διάφορες, κυρίως αδιαφανείς πηγές. Σε αυτά περιλαμβάνονται η κατάσχεση χρημάτων τραπεζών, έσοδα από προστασία και από επιβολή φόρων, καθώς και η ενοικίαση απαλλοτριωμένων διαμερισμάτων, η διάπραξη ληστειών, η είσπραξη λύτρων από απαγωγές, η πώληση αρχαιολογικών αντικειμένων, οι αδειοδοτήσεις εγκληματιών που τους επιτρέπουν να λεηλατούν αρχαίους ανασκαφικούς χώρους και, τελικά, την υποστήριξη πλούσιων ιδιωτών από τα κράτη του Κόλπου²³.

Η πιο σημαντική πηγή εισοδήματος, ωστόσο, είναι η εκμετάλλευση των πετρελαιοπηγών, που βρίσκονται στις κατακτημένες περιοχές στην ανατολική Συρία και στο βόρειο Ιράκ²⁴. Σύμφωνα με υπολογισμούς το 2014 το Ισλαμικό Κράτος εισπράττει ημερησίως 3 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ από την εκμετάλλευση των πετρελαιοπηγών. Αργότερα όμως, το 2015, μετά την πτώση του Τικρίτ, το Ισλαμικό Κράτος έχασε τον έλεγχο αρκετών πετρελαιοπηγών στο Ιράκ, ενώ μετά τη τρομοκρατική επίθεση στο Παρίσι του ίδιου έτους, οι ΗΠΑ πραγματοποίησαν αεροπορικούς βομβαρδισμούς από τους οποίους καταστράφηκαν αρκετές υποδομές μεταφοράς πετρελαίου, πράγμα το οποίο προκάλεσε σημαντικό οικονομικό πλήγμα στο Ισλαμικό Κράτος. Σημειωτέον ότι το μεγαλύτερο μέρος του πετρελαίου εξάγεται λαθραία στην μαύρη αγορά της Τουρκίας, μέσω διεφθαρμένων τελωνειακών²⁵.

²² Business Insider (2014), *EU Counter-Terrorism Chief: Flow of Europeans to ISIS "Isn't Drying Up"*, September 24, 2014, (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <http://businessinsider.com>

²³ Von Clemens Verenkotte (2014) *Einnahmequellen des "Islamischen Staats"* "Die reichste Terrorgruppe der Welt Stand: 09.09.2014 Uhr" Von Clemens Verenkotte, ARD (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022) <https://www.tagesschau.de/ausland/islamischer-staat-finanzen-100.html>

²⁴ G. Steinberg (2014), *Der Islamische Staat im Irak und Syrien*, Bundeszentrale für Politische Bildung, (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <https://www.bpb.de/themen/islamismus/dossier-islamismus/190499/der-islamische-staat-im-irak-und-syrien-isis/>

²⁵ ΤΣΑΚΜΑΚΗΣ Γ.(2018) «Ισλαμικό Κράτος και Ενέργεια στη Μέση Ανατολή» (σελ.19) Μεταπτυχιακή Εργασία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Νομική Σχολή (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), https://repo.lib.duth.gr/jspui/bitstream/123456789/12146/1/TsakmakisG_2018.pdf

Τα εμπλεκόμενα στον πόλεμο μέρη, στη Συρία, προκειμένου να αποκτήσουν τον έλεγχο επί των ενεργειακών πηγών, δεν διστάζουν να χρησιμοποιούν ακραίες μεθόδους, με την καταστροφή κυρίως υποδομών. Αποτέλεσμα των ενεργειών αυτών, είναι οι κάτοικοι των περιοχών να έχουν έλλειψη βασικών αγαθών διαβίωσης, όπως νερού και ηλεκτρικής ενέργειας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πόλη Ντούμα όπου 138.500 άνθρωποι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους επειδή το καθεστώς διέκοψε την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας και καυσίμων²⁶.

Η παρουσία του DAESH σήμερα στις περιοχές της Συρίας και του Ιράκ, όσον αφορά την κατοχή και έλεγχο του εδάφους, έχει συρρικνωθεί σε μεγάλο βαθμό ως αποτέλεσμα των επιχειρήσεων του Συριακού στρατού, των κούρδων μαχητών του PYD/YPG και του συνασπισμού δυτικών κρατών. Παρόλα αυτά, το Ισλαμικό κράτος «*παραμένει η πλέον δυναμική ισλαμιστική σαλαφιστική τρομοκρατική οργάνωση σε παγκόσμιο επίπεδο*»²⁷, έχοντας διαμορφώσει ένα νέο πεδίο ένοπλης βίας εναντίον όλου του μη μουσουλμανικού κόσμου και προβάλλοντας ισχύ χωρίς εδαφικούς περιορισμούς.

Ο θάνατος το 2019 του Αλ-Μπαγκντάντι και οι ήττες της οργάνωσης στα πεδία των μαχών, είναι σίγουρα πολύ σημαντικές για το μέλλον όχι μόνο της οργάνωσης, αλλά και της περιοχής που δρα. Θεωρείται βέβαιο ότι η ηγετική ομάδα του Daesh είχε λάβει υπόψη το σενάριο της απώλειας πολλών από τα εδάφη που είχε κατακτήσει. Εκτιμάται ότι η προσμονή ευνοϊότερων συνθηκών για να επανέλθει είναι κάτι αναμενόμενο. Η επικέντρωσή της σε τακτικές ανταρτοπόλεμου και τρομοκρατίας, θρησκευτικών εντάσεων, ενίσχυση πόλωσης και προσπάθεια προσεταιρισμού διαφόρων σουνιτικών ομάδων και κοινοτήτων σε κράτη με ασταθής κυβερνήσεις που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα (Ιράκ, Συρία, Λιβύη, Λίβανος, Υεμένη κλπ), μπορούν να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες ώστε η οργάνωση να επανέλθει σε τροχιά δυναμικής ανάπτυξης²⁸.

Ο Αλ Χασίμι Αλ Κουράισι εξοντώνοντας τους αντιπάλους του «εμίρη» Μπαγκντάντι απέκτησε τη φήμη του «βίαιου», κυρίως στα όρια του Ισλαμικού Κράτους. Επίσης πριν ηγηθεί είχε επιμεληθεί της σφαγής των Γιαζίντι μειονότητα που κατοικεί στο Ιράκ. Ο αποκαλούμενος «καθηγητής» ή «καταστροφέας», ο ηγέτης του Ισλαμικού

²⁶ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ Κ., ΑΡΩΝΗ Χ.,(2020) «Εισαγωγή στο Διεθνές Δίκαιο της Ενέργειας» (σελ. 243-247) Εκδόσεις: Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα

²⁷ Μάζης Θ. Ιωάννης, «Γεωπολιτική και γεωστρατηγικές της Συριακής κρίσεως», (σελ.43)Λειμών, Αθήνα 2016,

²⁸ Almohammad, A., 2019. «Seven Years of Terror: Jihadi Organisations' Strategies and Future Organisations' Strategies and Future», (σελ 9-10), International Centre for Counter Terrorism-The Hague

Κράτους που σκοτώθηκε στις 3 Φεβρουαρίου 2022 μετά από αμερικάνικη ειδική επιχείρηση, ήταν σε γενικές γραμμές άγνωστος, κατάφερε τα δύο τελευταία χρόνια να διατηρήσει ενεργή την οργάνωση, και με το ίδιο στρατηγικό όραμα.

Παρόλο που ήταν επικεφαλής της οργάνωσης και χωρίς να έχει δημόσιες εμφανίσεις, προσπάθησε να την αναγέννησή της, παρά τις απώλειες των εδαφών που είχε υπό τον έλεγχό του το ΙΚ την περίοδο 2014-19. Οι ΗΠΑ αντέδρασαν στο πρόσφατη επίθεση που εξαπέλυσαν τον Ιανουάριο στη φυλακή της Χασάκα στη βορειοανατολική Συρία οι τζιχαντιστές, όπου κρατούνταν χιλιάδες ομοϊδεάτες τους με αποτέλεσμα να υπάρξουν πολλά θύματα. Ο Μάουλα αποτελούσε τον επιχειρησιακό ηγέτη και η εξόντωσή του μπορεί προσωρινά να εμποδίσει, την προσπάθεια ισχυροποίησης του DAESH²⁹.

Ο αδελφός του πρώην αρχηγού του Ισλαμικού Κράτους, Αμπού Μπακρ αλ Μπαγκντάντι, ανέλαβε την αρχηγία του, σύμφωνα με Ιρακινούς και δυτικούς αξιωματούχους των υπηρεσιών ασφαλείας, που επικαλείται το ειδησεογραφικό πρακτορείο Reuters. Οι τζιχαντιστές σε ραδιοφωνικό μήνυμά τους, που αναρτήθηκε στο Διαδίκτυο την Πέμπτη, είχαν ανακοινώσει ότι νέος «χαλίφης» ανέλαβε ο Αμπού αλ Χασάν αλ Χασεμί αλ Κουράισι, χωρίς, ωστόσο, να αποκαλύψουν τίποτα για την ταυτότητα του προσώπου που κρυβόταν πίσω από το όνομα. Το πραγματικό όνομά του είναι Τζουμάντ Αουάντ αλ Μπαντρί, είναι Ιρακινός και μεγαλύτερος αδελφός του Αλ Μπαγκντάντι, σύμφωνα με Ιρακινούς αξιωματούχους³⁰.

Στις 12 Ιουλίου 2022 ο ηγέτης του Ισλαμικού Κράτους στη Συρία, Μάχερ αλ Αγκάλ, σκοτώθηκε από πλήγμα αμερικανικού, μη επανδρωμένου αεροσκάφους στο Χαλέπι, στα βορειοδυτικά της χώρας, ενώ ο αναπληρωτής του τραυματίστηκε επίσης σοβαρά κατά την επίθεση. Ο Μάχερ αλ Άγκαλ, που ήταν «ένας από τους πέντε πλέον υψηλόβαθμους ηγέτες» του Ισλαμικού Κράτους, κυκλοφορούσε με μηχανάκι κοντά στην πόλη Τζανταΐρις, μαζί με τον στενότερο σύμβουλό του, ο οποίος όπως αναφέρθηκε τραυματίστηκε.

²⁹Καθημερινή(2022) Ποιος ήταν ο «καταστροφέας» ηγέτης του Ισλαμικού Κράτους – Τα σενάρια διαδοχής 3/2/2022(Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.kathimerini.gr/world/561701686/poios-itan-o-katastrofeas-igetis-toy-islamiko-kratoys-ta-senaria-diadochis/>

³⁰Καθημερινή(2022) Νέος «χαλίφης» στο Ισλαμικό Κράτος 12/3/2022, (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.kathimerini.gr/world/561758266/neos-chalifis-sto-islamiko-kratos/>

Ο Αλ Άγκαλ είχε αναλάβει «να αναπτύξει επιθετικά τα δίκτυα του Ισλαμικού Κράτους εκτός του Ιράκ και της Συρίας» και η εξόντωσή του «θα διαταράξει τις δυνατότητες της τρομοκρατικής οργάνωσης να προετοιμάζει και να εκτελεί επιθέσεις στον κόσμο». Υπάρχουν ελάχιστες διαθέσιμες πληροφορίες για τον Μάχερ αλ Άγκαλ. Σύμφωνα με το Συριακό Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ήταν «ο κυβερνήτης του Λεβάντε» στους κόλπους του Ισλαμικού Κράτους. Επίσης τον Ιούνιο, οι αμερικανικές δυνάμεις είχαν συλλάβει τον Χάνι Άχμεντ αλ Κούρντι, ένα ηγετικό στέλεχος του Ισλαμικού Κράτους στη Συρία³¹.

Οι Ένοπλες Δυνάμεις των ΗΠΑ διεξήγαγαν την Πέμπτη 6 Οκτωβρίου 2022, επιτυχή αεροπορική επιδρομή στη βόρεια Συρία, σκοτώνοντας τον Αμπού Χάσουμ αλ Ουμάουι και άλλο ένα στέλεχος του ISIS», ανέφερε δελτίο Τύπου της USCENTCOM («Κεντρική Διοίκηση», μεικτό διοικητήριο του αμερικανικού στρατού αρμόδιο για την περιοχή της Μέσης Ανατολής). «Το πλήγμα αυτό θα μειώσει τη δυνατότητα του ISIS να αποσταθεροποιήσει την περιοχή και να πλήξει τις δυνάμεις μας και τους εταίρους μας», σχολίασε ο στρατηγός Μάικλ Κουρίλα, ο επικεφαλής της CENTCOM.

Νωρίτερα, η ίδια πηγή ανακοίνωνε πως αμερικανικές δυνάμεις σκότωσαν άλλο στέλεχος του ISIS, σε έφοδο μελών των αμερικανικών Ειδικών Δυνάμεων με ελικόπτερα στη βορειοανατολική Συρία, σε περιοχή που ελέγχεται από τις κυβερνητικές δυνάμεις, κατά όσα είναι γνωστά χωρίς να έχει ενημερωθεί η Δαμασκός, που χαρακτηρίζει τη δράση του αμερικανικού στρατού στο έδαφός της παράνομη.

Οι ΗΠΑ συνεχίζουν να βάζουν στο στόχαστρο ηγέτες της τζιχαντιστικής οργάνωσης, η οποία, παρά τις ήττες που υπέστη το 2017 στο Ιράκ και το 2019 στη Συρία, συνεχίζει να διαπράττει αιματηρές επιθέσεις και στις δύο χώρες³².

Ο επικεφαλής του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους, έπεσε νεκρός στις 30 Νοεμβρίου 2022 «σε μάχη με τους απίστους», όπως ενημέρωσε με ηχητικό μήνυμα η τρομοκρατική οργάνωση. Ο Αμπού Χασάν αλ-Χάσιμι αλ-Κουράσι από το Ιράκ είχε αναλάβει τα «ινία» της τζιχαντιστικής οργάνωσης πριν από μόλις οκτώ μήνες και είχε λάβει το χρίσμα του χαλίφη της οργάνωσης. Ο Αμπού Χασάν αλ-Χάσιμι αλ-Κουράσι είχε

³¹ Άγνωστος (2022) «Συρία: Νεκρός σε αμερικανική επιδρομή με drone ο ηγέτης του Ισλαμικού Κράτους» 12 Ιουλίου 2022(Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/320250/syria-nekros-se-amerikaniki-epidromi-me-drone-o-igetis-toy-islamiko-kratoys>

³² Άγνωστος (2022) «Επιδρομή των ΗΠΑ στη Συρία: Σκότωσαν δύο υψηλόβαθμα στελέχη του ISIS» 7 Οκτωβρίου 2022(Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/331618/epidromi-ton-ipa-sti-syria-skotosan-dyo-ypsilovathma-stelexi-tou-isis>

γεννηθεί στο Ιράκ και φαίνεται πως συμμετείχε ενεργά το τελευταίο διάστημα σε μάχες. Ο εκπρόσωπος της τρομοκρατικής οργάνωσης, στο ηχητικό που δόθηκε στην δημοσιότητα ενημέρωσε πως έχει ήδη οριστεί και ο επόμενος επικεφαλής. Αυτός είναι ο Αμπού αλ-Χουσεϊν αλ-Χουσεϊνί αλ-Κουράσι.

Το Κουράσι στο τέλος του ονόματος των τριών τελευταίων ηγετών του ISIS, είναι δηλωτικό της υποτιθέμενης καταγωγής τους και αφορά στην φυλή Κουράσι, από την οποία φέρεται να κατάγεται και ο ίδιος ο Μωάμεθ³³.

Δύο ηγετικά στελέχη της τζιχαντιστικής οργάνωσης Ισλαμικό Κράτος σκοτώθηκαν την 11 Δεκεμβρίου 2022 σε επιδρομή των αμερικανικών δυνάμεων στην ανατολική Συρία, ανακοίνωσε η αμερικανική στρατιωτική διοίκηση για τη Μέση Ανατολή (Centcom). Οι δυνάμεις της "διεξήγαγαν επιτυχώς επιδρομή με ελικόπτερο στην ανατολική Συρία" τα ξημερώματα, σκοτώνοντας "δύο στελέχη της οργάνωσης Ισλαμικό Κράτος". Ο ένας από τους δύο αναφέρεται με το όνομα Άνας, και ήταν υψηλόβαθμο στέλεχος της οργάνωσης στη Συρία "ο οποίος είχε εμπλακεί στον σχεδιασμό αιματηρών επιχειρήσεων" στο ανατολικό τμήμα της χώρας. Η ανακοίνωση δεν παρέχει κανένα στοιχείο για τον δεύτερο.

Σύμφωνα με τον διευθυντή του Συριακού Παρατηρητηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Ράμι Αμπντέλ Ραχμάν, η επιχείρηση πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με στοιχεία των Συριακών Δημοκρατικών Δυνάμεων (ΣΔΔ, στις οποίες κυριαρχούν οι Κούρδοι μαχητές), στο Αλ-Ζορ, ένα χωριό της επαρχίας Ντίρ Εζόρ. Εκατοντάδες Αμερικανοί στρατιώτες που έχουν αναπτυχθεί στη βορειοανατολική Συρία στο πλαίσιο του αντιτζιχαντιστικού συνασπισμού, συνεχίζουν να πολεμούν μαζί με τις ΣΔΔ και να στοχεύουν τους ηγέτες του ΙΚ στη χώρα³⁴.

Έξι μέλη μιας δύναμης ασφάλειας υπό την ηγεσία των Κούρδων σκοτώθηκαν από μία επίθεση αυτοκτονίας που έγινε τη Δευτέρα 26 Δεκεμβρίου 2022 από το Ισλαμικό Κράτος στην Ράκα της Συρίας, όπως ανέφερε στο Twitter ο Μαζλούμ Αμπντί αρχηγός των Συριακών Δημοκρατικών Δυνάμεων (SDF). Ο διοικητής των SDF Μαζλούμ Αμπντί ανέφερε σε δήλωσή του στο Associated Press ότι ένας πυρήνας του Ισλαμικού Κράτους είχε στοχεύσει κτήρια ασφαλείας και στρατιωτικά κτίρια στην πόλη, σκοτώνοντας έξι

³³ Χαραμίδης Ιωάννης (2022) « Νεκρός ο ηγέτης του ISIS σε μάχη - Ορίστηκε ο διάδοχός του» (Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/339630/nekros-o-igetis-tou-isis-se-maxi-ti-anakoynose-i-tzixantistiki-organosi>

³⁴ Άγνωστος (2022) «Συρία: Δύο ηγετικά στελέχη της οργάνωσης Ισλαμικό Κράτος σκοτώθηκαν σε αμερικανική επιδρομή» 11 Δεκεμβρίου 2022 (Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/341336/syria-dyo-igetika-stelexi-tis-organosis-islami-kratos-skotothikan-se-amerikaniki-epidromi>

μαχητές και τραυματίζοντας απροσδιόριστο αριθμό άλλων. Πρόσθεσε ότι οι πληροφορίες που έχει συγκεντρώσει η ομάδα «υποδεικνύουν σοβαρές προετοιμασίες από πυρήνες (του Ισλαμικού Κράτους)».

Ο Σιαμάντ Αλί, εκπρόσωπος των υπό κουρδική ηγεσία Συριακών Δημοκρατικών Δυνάμεων, δήλωσε στο Associated Press ότι μια ομάδα πέντε ατόμων που πιστεύεται ότι ανήκουν σε έναν πυρήνα του Ισλαμικού Κράτους, δύο από τους οποίους φορούσαν ζώνες με εκρηκτικά, είχαν επιτεθεί σε σημεία ελέγχου και σημεία φύλαξης των Δυνάμεων Εσωτερικής Ασφάλειας της Ράκα. Κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων που ακολούθησαν, είπε, ένας από τους επιτιθέμενους σκοτώθηκε και ένας άλλος συνελήφθη. Μονάδες των SDF και των Δυνάμεων Εσωτερικής Ασφάλειας αναζητούν τους υπόλοιπους επιτιθέμενους, είπε.

Το Συριακό Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μια οργάνωση που παρακολουθεί τον πόλεμο της αντιπολίτευσης με έδρα τη Βρετανία, ανέφερε ότι η επίθεση είχε στόχο μια περιοχή που περιλαμβάνει το αρχηγείο των Δυνάμεων Εσωτερικής Ασφάλειας των SDF, αντιτρομοκρατικές μονάδες και μια φυλακή της στρατιωτικής υπηρεσίας πληροφοριών όπου φιλοξενούνται περίπου 200 κρατούμενοι του ΙΚ. Το Παρατηρητήριο σημείωσε ότι η επίθεση ήταν η 16η επιχείρηση που πραγματοποίησαν ύποπτοι πυρήνες του ΙΚ σε περιοχές που ελέγχονται από τις SDF από τις αρχές του μήνα³⁵.

Το πρακτορείο ειδήσεων Sana μετέδωσε στις 30 Δεκεμβρίου 2022 ότι «Δέκα εργαζόμενοι σκοτώθηκαν και δύο άλλοι τραυματίστηκαν σε τρομοκρατική επίθεση που έγινε κατά τριών λεωφορείων που μετέφεραν τους εργαζομένους από το Αλ-Ταΐμ στο Ντέιρ Εζόρ, στο ανατολικό τμήμα της χώρας» χωρίς όμως να διευκρινίζεται το είδος της επίθεσης ή από ποιους έγινε.

Ωστόσο, το Συριακό Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δηλώνει ότι «η επίθεση έγινε από πυρήνες προσκείμενους στην οργάνωση Ισλαμικό Κράτος (ΙΚ)», κοντά στην πετρελαιοπηγή δυτικά του Ντέιρ Εζόρ. «Η επίθεση ξεκίνησε με την πυροδότηση εκρηκτικών μηχανισμών ενώ περνούσαν τα λεωφορεία, πριν τα μέλη του ΙΚ

³⁵ Αγνώστος (2022) «Συρία: Έξι μέλη κουρδικής δύναμης ασφάλειας σκοτώθηκαν από βομβιστή - καμικάζι του Ισλαμικού Κράτους» 26 Δεκεμβρίου 2022(Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/343474/syria-eksi-meli-kourdikis-dynamis-asfaleias-skotothikan-apo-vomvisti-kamikazi-tou-islamiko-y-kratous>

να αρχίσουν να πυροβολούν κατά των οχημάτων», δήλωσε στο Γαλλικό Πρακτορείο ο επικεφαλής του Παρατηρητηρίου Ράμι Αμπντελ Ραχμάν.

Η επίθεση πραγματοποιήθηκε ενώ οι κourδικές δυνάμεις στη Συρία ανακοίνωσαν χθες ότι ξεκίνησαν επιχείρηση κατά του ΙΚ σε συνεργασία με το διεθνή συνασπισμό υπό τις ΗΠΑ, τρεις ημέρες έπειτα από αιματηρή επίθεση στο βόρειο τμήμα της χώρας³⁶.

ΜΕΤΩΠΙΟ ΑΛ ΝΟΥΣΡΑ (THE AL-NUSRA FRONT - JABHAT AL-)

Στις 23 Ιανουαρίου 2012 δημιουργείται από τον Άμπου Μοχάμαντ Αλ Ζουλάνι το Μέτωπο Αλ Νούσρα αποτελώντας και τον αρχηγό της. Αποτελεί την ισχυρότερη οργάνωση στο συριακό έδαφος μετά το Ντάες και διεκδικεί, τη δημιουργία ενός Ισλαμικού κράτους υπό τη Σαρία στη χώρα. Μέχρι τον Ιούλιο του 2016 ήταν παρακλάδι της Αλ Κάιντα στη Συρία, οπότε και ανακοίνωσε τον αποχώρησή της. Ο Αλ Ζουλάνι ανακοίνωσε την αλλαγή του ονόματος από Μέτωπο Αλ Νούσρα σε Τζαμπάτ Φαθ αλ Σαμ, δηλαδή Μέτωπο για την Απελευθέρωση του Σαμ (Συρία). Διαβεβαίωσε ότι δεν θα διατηρεί εκτός Συρίας δεσμούς με καμία οργάνωση. Το Κατάρ αλλά και άλλα κράτη του Κόλπου πρωτοστάτησαν στο διαζύγιο της Αλ Νούσρα από την Αλ Κάιντα, ώστε με την υποστήριξη που θα της παρείχαν να δύνανται να ασκούν έλεγχο στις ενέργειες για απομάκρυνση του Άσαντ³⁷.

Ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2011 τη δράση της στη Συρία, αλλά η οργάνωση δεν είναι νέα, καθώς μέλη της άνηκαν στην al- Qaeda στο Ιράκ το 2011. Έχει έδρα της το Χαλέπι με παρουσία τόσο στα προάστια της Δαμασκού όσο και της Χομς. Σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές διαθέτει 5.000 με 7.000 μαχητές.

Η Αλ Νούσρα έγινε γνωστή μέσα από τις επιθέσεις αυτοκτονίας σε σημεία ελέγχου του καθεστώτος. Επίσης στις 23 Δεκεμβρίου του 2011 ανέλαβε την ευθύνη της δολοφονίας του δημοσιογράφου Mohammed al-Saeed, κάνοντας πράξη μια από τις πρώτες επιθέσεις αυτοκτονίας του εμφυλίου πολέμου.

³⁶ Άγνωστος (2022) «Συρία: Νεκροί 10 εργαζόμενοι σε πετρελαιοπηγή - «Βλέπουν» εμπλοκή του ISIS στην επίθεση» (Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023) <https://www.cnn.gr/kosmos/story/343953/syria-nekroi-10-ergazomenoi-se-petrelaiopigi-vlepon-emploki-tou-isis-stin-epithesi>,

³⁷ Κιάρα Τζιβραΐλη (2017) Στρατηγικό Αλφαβητάρι για τη σύγκρουση στη Συρία (σελ.11) Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)

ΑΡΑΡ ΑΛ ΣΑΜ (AHRAR AL-SHAM)

Με ηγέτη τον «εμίρη» του Ιντίμπ, Abu Abdullah, δημιουργήθηκε στα τέλη του 2011 με αρχές 2012, έχοντας έδρα την επαρχία του Ιντίμπ, αν και με μεγάλη παρουσία στη Χάμα και στο Χαλέπι. Υπολογίζεται η δύναμή της σε χιλιάδες μέλη, αν και ο ακριβής αριθμός είναι άγνωστος.

Η οργάνωση έγινε γνωστή με τη διάσωση του Richard Engel δημοσιογράφου του NBC και της ομάδας του, μετά από απόπειρα απαγωγής το Δεκέμβριο του 2012 από το Συριακό καθεστώς³⁸. Διαθέτει επίσης πτέρυγα για μη στρατιωτικούς σκοπούς, παρέχει εκπαίδευση στα παιδιά, διανέμει βοήθεια και δικαστήρια με βάση τη σαρία. Στόχος της οργάνωσης αποτελεί η απομάκρυνση του καθεστώτος Άσαντ και η δημιουργία ενός σαλαφιστικού Ισλαμικού κράτους στη Συρία. Τέλος δεν επιδιώκει τη δημιουργία πανισλαμικού παγκόσμιου χαλιφάτου³⁹.

ΣΟΥΚΟΥΡ ΑΛ ΣΑΜ (SUQOOR AL-SHAM)

Με ηγέτη τον Ahmed Abu Issa, το Νοέμβριο του 2011 δημιουργήθηκε και υπολογίζεται ότι διαθέτει 4.000 έως 5.000 μαχητές⁴⁰. Έχει έδρα στην επαρχία του Ιντίμπ. Η οργάνωση έχει προσανατολισμό σαλαφιστικό και το όραμά της είναι η εγκαθίδρυση ενός Ισλαμικού κράτους στη Συρία με νόμους σύμφωνα με το κοράνι και τα λόγια του Προφήτη. Δεν ξεκαθαρίζει τη θέση της εάν επιθυμεί ένα παγκόσμιο χαλιφάτο όπως το μέτωπο Αλ Νούσρα ή άλλες οργανώσεις. Η φήμη της έγκειται στις επιθέσεις αυτοκτονίας με οχήματα.

Άλλες τζιχαντιστικές ισλαμιστικές οργανώσεις είναι το Ισλαμικό μέτωπο (The Islamic Front), Jaysh al Islam, το Συριακό Ισλαμικό μέτωπο (Syrian Islamic Front -Al-Jabha AlIslamiyya AlSuriyya), η Ταξιαρχία της εντολής του Θεού (Liwa al Tawhid or al Tawhid Brigade), η Ταξιαρχία al-Haqq (Liwa al-Haqq, γνωστή και ως Liwa Junud Al Haqq), ο στρατός των Μουτζαχεντίν (The Army of Mujahedeen -Jaish alMujahideen), κ.λ.π.⁴¹.

³⁸ The New York Times 2012, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), http://www.nytimes.com/2012/12/19/business/media/richard-engel-of-nbc-is-released-in-syria.html?_mcubz=3

³⁹ Stanford University 2017, «*Mapping militant organisations, Liwa Al Tawhid*», (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <http://web.stanford.edu/group/mappingmilitants/cgi-bin/groups/view/527>

⁴⁰ Terrorism Research and Analysis Consortium 2017, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <https://www.trackingterrorism.org/group/suqour-al-sham-brigade>

⁴¹ Rafizadeh, Majid, (2014) «The Syrian Civil War: Four Concentric Circles of Tensions» (σελ.49-50)University of South Florida,

Οι οργανώσεις που πολεμούν στη Συρία υπέρ του καθεστώτος Άσαντ είναι οι παρακάτω:

ΧΕΖΜΠΟΛΛΑΧ (HEZBOLLAH- ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ-ALLAH)

Οι μαχητές της Χεζμπολλάχ πολεμώντας στο πλευρό των συριακών ενόπλων δυνάμεων έχουν συμμετάσχει σε αρκετές μάχες σε συριακό έδαφος, συμπεριλαμβανομένων και της μάχης στο Χαλέπι και το al-Qusayr: εναντίον του Ελεύθερου Συριακού Στρατού⁴². Οι εμπειροπόλεμοι μαχητές της έχουν καταφέρει να γείρουν την πλάστιγγα υπέρ της συριακής κυβέρνησης, αλλάζοντας την ισορροπία δυνάμεων με τη συμβολή τους να αποτελεί κρίσιμο παράγοντα νίκης σε αρκετές συμπλοκές.

Τον Μάιο του 2013 η εμπλοκή της Χεζμπολλάχ στη Συρία αναβαθμίστηκε αφού ενεπλάκει για πρώτη φορά μαζί με τις δυνάμεις του Άσαντ στη μάχη για την ανακατάληψη της πόλης Κουσάιρ. Επίλεκτη μονάδα της Χεζμπολλάχ, εξαπέλυσε επίθεση έχοντας υποστήριξη από συριακές μονάδες του στρατού, με σκοπό την εκδίωξη των αντικαθεστωτικών δυνάμεων και την ανακατάληψη της πόλης. Η Χεζμπολλάχ ανέπτυξε 2.000 μαχητές ενώ είχε απώλειες μεταξύ 150 με 200 άνδρες. Το Κουσάιρ τελικά στις 5 Ιουνίου 2013 επανήλθε στον έλεγχο των καθεστωτικών δυνάμεων χάρη στην καθοριστική απ'όλες τις πλευρές συμβολή των ανδρών της Χεζμπολλάχ.

Κατόπιν των παραπάνω η Χεζμπολλάχ επέκτεινε τις δραστηριότητές εντός της Συριακής επικράτειας, με σκοπό την όσο δυνατόν μεγαλύτερη στήριξη των κυβερνητικών δυνάμεων για την αποκατάσταση της χώρας. Έτσι λοιπόν στη συνέχεια οι μονάδες της προσανατολίστηκαν στην κατάληψη της οροσειράς Καλαμούν, η οποία βρίσκεται ανάμεσα Δαμασκό με σύνορα Λιβάνου, την οποία όποιος την κατέχει δύναται να ελέγχει τον αυτοκινητόδρομο που διέρχεται από την πρωτεύουσα, τη βορειοδυτική Συρία και τον Λίβανο. Από το 2015 η Χεζμπολλάχ ενεπλάκει στις επιχειρήσεις στη Συρία συμμετέχοντας σε αυτές στο Χαλέπι⁴³.

⁴² Smyth, Phillip, (2015) «The Shiite Jihad in Syria and its Regional Effects», (σελ.11) The Washington Institute for near east Policy.

⁴³ Μάζης Θ. Ιωάννης (2016), «Γεωπολιτική και γεωστρατηγικές της Συριακής κρίσεως», (σελ.82-85) Λειμών, Αθήνα

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΠΑΝΤΡ (BADR ORGANIZATION)

Η οργάνωση αποτελεί στο Ιράκ ένα σιιτικό πολιτικό κόμμα αλλά και στρατιωτική πτέρυγα του Ανώτερου Συμβουλίου για την Ισλαμική Επανάσταση στο Ιράκ⁴⁴, έχοντας την υποστήριξη της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν⁴⁵. Επίσης έγινε γνωστή και ως Ταξιαρχία Μπάντρ. Αντιφρονούντες ακτιβιστές μέλη της οργάνωσης έχουν κατηγορήσει μέλη για συμμετοχή στο συριακό εμφύλιο πόλεμο υπέρ του καθεστώτος Άσαντ, ιδιαίτερα στην προσπάθεια για την ανακατάληψη της πόλης Γιαμπρούντ.

Η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟΣΧΟΜΕΝΩΝ ΗΜΕΡΩΝ (THE PROMISED DAY BRIGADES-LIWA AL-YOUM AL-MAWUD)

Η υπόψη οργάνωση δημιουργήθηκε ως διάδοχος, της σιιτικής παραστρατιωτικής οργάνωσης του Ιράκ Muqtada al-Sadr's Mahdi Army, η οποία ιδρύθηκε από έναν πολύ θρησκόληπτο και ισχυρό άνδρα του Ιράκ, τον Muqtada Al Sadr και η οποία διαλύθηκε το 2008⁴⁶. Αποτελεί μια σιιτική ομάδα στο Ιράκ, υποστηριζόμενη από το Ιράν και τη Χεζμπολά, τασσόμενη υπέρ του καθεστώτος Άσαντ. Ο αριθμός των μαχητών της φέρονται να ανέρχονται στους 15.000 μαχητές.

Άλλες σιιτικές οργανώσεις είναι η Jaysh al- Muwahhideen (Army of Unitarians), Jaysh al-Muwahhideen, Kata'ib Hezbollah (γνωστή και ως Ταξιαρχίες της Hezbollah), Liwa Dhu al-Fiqar, οι Ταξιαρχίες των Μπάαθ (The Ba'ath Brigades), η οργάνωση των Χούτις (The Houthis), η Faylak Wa'ad al-Sadiq, η Faylak Wa'ad al-Sadiq, η Asa'ib Ahl al-Haq κ.λ.π.⁴⁷.

⁴⁴ Federation of American Scientists (1998), (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <https://fas.org/irp/world/para/sciri.htm>

⁴⁵ Jihad Intel (2017), «Badr Organization», (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <http://jihadintel-meforum-.org/group/85/badr-organization>

⁴⁶ Jihad Intel (2017), «Liwa al Youm al Mawud», (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <http://jihadintel-meforum-.org/group/162/liwa-al-youm-al-mawud>

⁴⁷ Rafizadeh, Majid, (2014) «The Syrian Civil War: Four Concentric Circles of Tensions» (σελ. 91-102) University of South Florida,

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΟ ΙΣΡΑΗΛ – ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

Hamas (Χαρακάτ αλ-Μουκασούνα αλ-Ισλαμίγια)

Είναι η μεγαλύτερη και με μικρότερο ποσοστό θρησκευτικού φανατισμού οργάνωση, διαθέτοντας παράλληλα την καλύτερη οργάνωση. Το όνομά της στην αραβική σημαίνει «Ζήλος» ενώ τα αρχικά της σημαίνουν «Ισλαμικό Κίνημα Αντίστασης». Η οργάνωση από τη δημιουργία της εστίασε σε «αποστολικές δραστηριότητες». Ιδρύει νοσοκομεία, σχολεία και επεκτείνει το έργο της προς την κοινωνία και κυρίως στις φτωχές τάξεις. Κύριος στόχος ήταν η «επιστροφή» του λαού στο Ισλάμ και παράλληλα να αυξήσει το αίσθημα θρησκευτικότητας.

Το σημερινό της «πρόσωπο» εδραιώθηκε το Δεκέμβριο του 1987 αμέσως μετά τα γεγονότα σε Γάζα και Σαμάρεια. Υπό τη σημαία του Ισλάμ, αντιτάχθηκε όχι μόνο στους Ισραηλινούς αλλά και στους Παλαιστίνιους. Η δράση της λαμβάνει χώρα κυρίως στα εδάφη που κατέχει το Ισραήλ. Η Χαμάς θεωρεί εαυτόν ως τη μόνη νόμιμη αρχή εκπροσώπησης των Παλαιστίνιων, γεγονός που έχει δημιουργήσει πολλά προβλήματα στις σχέσεις της με τον Αραφάτ, καθώς ούτε τα σύνορα του κράτους του Ισραήλ μετά τον πόλεμο του 1967 αναγνωρίζει αλλά ούτε και το επίσημο κράτος της Παλαιστίνης.

Η οργάνωση δραστηριοποιείται σε όλα τα επίπεδα ενός κράτους δηλαδή σε πολιτικό, κοινωνικό, θρησκευτικό, και στρατιωτικό με αξιόλογη παρουσία. Επιπλέον παρέχεται οικονομική υποστήριξη μέσω εμβασμάτων της διασποράς των Παλαιστίνιων, από Σαουδάραβες, αλλά και από άλλους ευκατάστατους Άραβες που είναι κάτοικοι Ευρώπης ή Η.Π.Α. Ο ακριβής αριθμός των μελών του ανωτάτου διοικητικού της οργάνου (Shura) δεν κάνει δημόσιες εμφανίσεις ποτέ.

Η Χαμάς ιδρύθηκε από τον Σεΐχη Αχμέντ Γιασσίν, παλαιστίνιο πνευματικό ηγέτη που έγινε ακτιβιστής του τοπικού κλάδου της Μουσουλμανικής Αδελφότητας, έχοντας αφιερωθεί από νέος στην ισλαμική φιλολογία στο Κάιρο. Ξεκινώντας στα τέλη της δεκαετίας του 1960, ο Γιασσίν έκανε κήρυγμα και εξασκούσε φιλανθρωπία στη Δυτική Όχθη και τη Λωρίδα της Γάζας, περιοχές που περιήλθαν στον ισραηλινό έλεγχο μετά τον Πόλεμο των Έξι Ημερών. Το 1973, ίδρυσε το Ισλαμικό Κέντρο (Αλ-Μουτζάμμα αλ-

Ισλάμι) προκειμένου να συντονίζει την πολιτική δραστηριότητα της Αδελφότητας στη Γάζα.

Ο Γιασσίν ίδρυσε τη Χαμάς ως τον τοπικό πολιτικό βραχίονα της Αδελφότητας τον Δεκέμβριο του 1987, μετά το ξέσπασμα της πρώτης Ιντιφάντα, μιας παλαιστινιακής εξέγερσης εναντίον του ισραηλινού ελέγχου της Δυτικής όχθης, της Γάζας και της Ανατολικής Ιερουσαλήμ. Η Χαμάς έδωσε στη δημοσιότητα το Καταστατικό της το 1988, αποστασιοποιούμενη αποφασιστικά από την πολιτική της μη-βίας της Αδελφότητας⁴⁸.

Τον Απρίλιο του 1993 η Χαμάς πραγματοποιεί την πρώτη επίθεση αυτοκτονίας με βόμβα, πέντε μήνες πριν ο Γιάσερ Αραφάτ, ηγέτης της PLO και ο Γιτσίχκ Ραμπίν πρωθυπουργός του Ισραήλ, υπογράψουν τις Συμφωνίες του Όσλο. Οι συμφωνίες αυτές, μια ιστορική στιγμή στις σχέσεις των δύο λαών, έδιναν καθεστώς αυτοδιοίκησης, περιορισμένο μιν, σε τμήματα της Γάζας και της Δυτικής Όχθης υπό την Παλαιστινιακή Αρχή βέβαια. Η Χαμάς όμως δεν τις Συμφωνίες του Όσλο και από τότε ξεκίνησε μια εκστρατεία τρομοκρατίας σκοπεύοντας στην ανακοπή των ειρηνευτικών διαδικασιών. Το 1997 η Χαμάς χαρακτηρίστηκε ως Ξένη Τρομοκρατική Οργάνωση από το αμερικανικό ΥΠ.ΕΞ.

Στη λωρίδα της Γάζας βρίσκεται το μεγάλο μέρος της λαϊκής υποστήριξης της Χαμάς όπου από το 2006 κέρδισε την πλειοψηφία των εδρών στο κοινοβούλιο της Παλαιστίνης εκπλήσσοντας πολλούς παρατηρητές. Η Χαμάς στη συνέχεια εκδίωξε με τη βία ότι είχε απομείνει από τη Φατάχ στη Γάζα, ενώ στις αρχές του 2007 ο πρόεδρος της ΠΑ και αρχηγός της Φατάχ Μαχμούντ Αμπάς απέρριψε η νέα κυβέρνηση υπό τη Χαμάς. Αποτέλεσμα των παραπάνω ήταν η de facto γεωγραφική διχοτόμηση των εδαφών της παλαιστίνης με τη Χαμάς στη Γάζα και με τη Φατάχ στη Ραμάλλα της Δυτικής Όχθης.

Οι αναταραχές της “Αραβικής Άνοιξης” στις αρχές του 2011 οδήγησε πολλούς Παλαιστινίους να επιδιώξουν συμφιλίωση μεταξύ Φατάχ και Χαμάς και οι δύο πλευρές υπέγραψαν συμφωνία τον Μάιο του 2011. “Πρέπει να επιτύχουμε τον κοινό στόχο: ένα παλαιστινιακό κράτος με πλήρη κυριαρχικά δικαιώματα στα εδάφη του 1967 και την

⁴⁸ Χαμάς: Ποια είναι, τι είναι, τι θέλει. Council on Foreign Relations 16.11.2012 Jonathan Masters, Online Editor/Writer (Ανακτήθηκε την 26 Δεκεμβρίου 2022) <http://www.cfr.org/israel/hamas/p8968>

Ιερουσαλήμ σαν πρωτεύουσα, χωρίς εποίκους και χωρίς την απεμπόληση του δικαιώματος της επιστροφής” δήλωνε ο Μασσάλ κατά την υπογραφή στο Κάιρο. Ωστόσο, Χαμάς και Φατάχ βρέθηκαν πάλι σε σύγκρουση λίγους μήνες μετά, όταν ο Αμπάς αποφάσισε να επιδιώξει αναγνώριση παλαιστινιακού κράτους στα Ηνωμένα Έθνη, μια κίνηση στην οποία η Χαμάς ήταν κάθετα αντίθετη.

Νωρίτερα κάποιοι παρατηρητές ήλπιζαν ότι η πολιτική νομιμοποίηση -και την απορρέουσα από αυτήν ευθύνη- η Χαμάς θα απομακρυνόταν από τη χρήση βίας. Όμως μέχρι σήμερα, η οργάνωση αρνείται να αποφύγει τη χρήση βίας και παραμένει ανένδοτη και επιφυλακτική στην απόφαση της πιο κοσμικής Φατάχ να αναγνωρίσει το δικαίωμα του Ισραήλ να υπάρχει. Μετά την κατάληψη της Γάζας από τη Χαμάς, Αίγυπτος και Ισραήλ σε μεγάλο βαθμό έκλεισαν τα σύνορά τους με τη Λωρίδα της Γάζας. Το Ισραήλ που συνεχίζει τον αποκλεισμό της Λωρίδας της Γάζας, ισχυρίζεται πως ιρανικά και άλλα όπλα περνούν λαθραία στον θύλακα διαμέσου ενός δικτύου υπογείων τούνελ από την Αίγυπτο⁴⁹.

Η Χαμάς ορμώμενη από τη Γάζα εξακολουθούσε να εκτοξεύει επιθέσεις "αυτοάμυνας", όπως τις χαρακτηρίζει, εναντίον του Ισραήλ και αντιμετώπισε δυναμικά τον ισραηλινό στρατό σε τρεις περιπτώσεις, το 2008/9, το 2012 και το 2014. Υπολογίζεται ότι η Χαμάς έχει δολοφονήσει πάνω από 500 άτομα σε περισσότερες από 350 τρομοκρατικές επιθέσεις από το 1993. Δεν έχουν διεξαχθεί όλες οι επιθέσεις της Χαμάς από βομβιστές αυτοκτονίας. Η οργάνωση έχει αναλάβει επίσης την ευθύνη για επιθέσεις με όλμους, πυραύλους μικρού βεληνεκούς καθώς και μικρών αντιαρματικών.

Ο γενικός αρχηγός της Χαμάς από το 2004 είναι ο Χαλέντ Μασσάλ, πρώην δάσκαλος, με έδρα την Ντόχα του Κατάρ. Τον Ιανουάριο του 2012, ο Μασσάλ εγκατέλειψε την βάση επιχειρήσεων που είχε για χρόνια στη Δαμασκό της Συρίας εν μέσω του συνεχιζόμενου εμφυλίου πολέμου στη χώρα. Σύμφωνα με την μη-ανήκουσα στους αντάρτες Υπηρεσία Ερευνών του Κογκρέσου, η ηγεσία και επιρροή του Μασσάλ είναι από το 2012 υπό αμφισβήτηση, κυρίως επειδή, σύμφωνα με την αντίληψη ορισμένων εξεχόντων ηγετών στη Γάζα, εκείνος ευνοεί της πολιτική αντίσταση έναντι της στρατιωτικής.

Ο δήθεν φερόμενος ως “πρωθυπουργός” στη Γάζα είναι ο Ισμαήλ Χανίγιε, πρώην ηγέτης μιας φοιτητικής κίνησης και στενός συνεργάτης του πνευματικού ιδρυτή Σεΐχη

⁴⁹ Χαμάς: Ποια είναι, τι είναι, τι θέλει. Council on Foreign Relations 16.11.2012 Jonathan Masters, Online Editor/Writer(Ανακτήθηκε την 26 Δεκεμβρίου 2022) <http://www.cfr.org/israel/hamas/p8968>

Αχμέντ Γιασσίν, ο οποίος δολοφονήθηκε μαζί με άλλα ηγετικά στελέχη της Χαμάς το 2004. Ορισμένοι αναλυτές υποστηρίζουν ότι ο Χανίγια θεωρείται ρεαλιστής της Χαμάς και είναι περισσότερο ανοικτός σε συνομιλίες με το Ισραήλ.

Μετά την εκλογική της νίκη, η Χαμάς είχε στη διάθεσή της το δημόσιο ταμείο, παρόλο που δεν έχει πρόσβαση στην βοήθεια από το εξωτερικό, που παρέχουν παραδοσιακά οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ευρωπαϊκή Ένωση στην ΠΑ. Ιστορικά, το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης προς τη Χαμάς προερχόταν από παλαιστίνιους ομογενείς και δωρεές ιδιωτών από τη Σαουδική Αραβία και άλλες πλούσιες πετρελαιοπαραγωγές χώρες του Περσικού Κόλπου. Το Ιράν επίσης παρέχει σημαντική οικονομική βοήθεια, η οποία σύμφωνα με κάποιους διπλωμάτες φθάνει στο ποσό των 20 μέχρι 30 εκατομμυρίων δολαρίων το έτος. Επιπρόσθετα, ορισμένες φιλανθρωπικές οργανώσεις μουσουλμάνων στις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά και τη Δυτική Ευρώπη δίνουν χρήματα σε ομάδες παροχής κοινωνικών υπηρεσιών οι οποίες στηρίζονται από τη Χαμάς. Τον Δεκέμβριο του 2001, η κυβέρνηση Μπους κατέσχεσε τα περιουσιακά στοιχεία του ιδρύματος της Αγίας Γης, της μεγαλύτερης φιλανθρωπικής οργάνωσης των Ηνωμένων Πολιτειών, με την υποψία ότι χρηματοδοτούσε τη Χαμάς.

Το 2011-2012 η Χαμάς πήρε αποστάσεις από το σηιτικό Ιράν, τον κύριο χρηματοδότη του, λόγω της στήριξης που παρείχε η Τεχεράνη στο Σύρο πρόεδρο Μπασσάρ Αλ-Άσαντ και την βίαιη καταστολή των αντικυβερνητικών ακτιβιστών, στην πλειοψηφία τους σουννιτών. Κατά μια εκτίμηση, αυτή η κίνηση στοιχίζει στη Χαμάς 23 εκατομμύρια δολάρια χρηματικής υποστήριξης το μήνα⁵⁰.

Το Κατάρ αποτελεί ένας από τους πιο σημαντικούς οικονομικούς χορηγούς της οργάνωσης. Το 2012 ο εμίρης του Κατάρ επισκέφθηκε την ηγεσία της Χαμάς στη Γάζα αποτελώντας τον πρώτο αρχηγό κράτους που το έπραττε. Οι χορηγίες ξεπερνούν το 1,5 δις ευρώ, αν και το Ισραήλ πιστεύει ότι η χώρα, μαζί με τις άλλες αραβικές, θα υπογράψουν τις Συμφωνίες του Αβραάμ, που αποτελούν μία πρωτοβουλία του Τραμπ, και θα αποκτήσει ακόμα και διπλωματικές σχέσεις μαζί του. Η Τουρκία αποτελεί έναν άλλο αξιόλογο εταίρο της Χαμάς. Ο πρόεδρος Ερντογάν λίγο διάστημα πριν αρχίσουν να εκτοξεύουν ρουκέτες, υποσχέθηκε πλήρη στήριξη στον πολιτικό ηγέτη της Χαμάς, Ισμαΐλ Χανίγια. Το περιοδικό Der Spiegel σε άρθρο του έγραψε για συλλόγους, ακόμη και από

⁵⁰ Χαμάς: Ποια είναι, τι είναι, τι θέλει. Council on Foreign Relations 16.11.2012 Jonathan Masters, Online Editor/Writer(Ανακτήθηκε την 26 Δεκεμβρίου 2022) <http://www.cfr.org/israel/hamas/p8968>

τη Γερμανία όπου στέλνονται εκατομμύρια στη Χαμάς από προσκείμενες ενώσεις στην ισλαμιστική οργάνωση.

Απ'την άλλη η Jerusalem Post έγραφε σε φύλλο της σύμφωνα με πηγές μυστικών υπηρεσιών ότι η Χαμάς διαθέτει πυραυλικό οπλοστάσιο που αριθμεί 6.000 ρουκέτες. Σε αυτές θα πρέπει να προσθέσουμε 8.000 που έχει στην κατοχή της η ισλαμιστική Τζιχάντ, που συμμαχεί με τη Χαμάς. Η λαθραία μεταφορά των ιρανικών ρουκετών γινόταν για μεγάλο χρονικό διάστημα από την αιγυπτιακή πλευρά μέσα στη Λωρίδα της Γάζας. Αυτό πλέον δεν είναι εφικτό να γίνει τόσο απλά, λόγω της απομάκρυνσης του Σουδανού δικτάτορα Ομάρ αλ Μπασίρ το 2019 από την εξουσία. Πάντως διαπιστώνεται ότι η Χαμάς έχει δυνατότητα κατασκευής του μεγαλύτερου μέρους των ρουκετών στη Λωρίδα της, φυσικά με ξένη βοήθεια⁵¹.

Η τελευταία σύγκρουση μεταξύ Ισραήλ και Χαμάς, έλαβε χώρα στις 10 Μαΐου 2021 με συμφωνία εκεχειρίας, μετά από έντεκα ημέρες εχθροπραξιών που άφησαν τουλάχιστον 248 νεκρούς στην παλαιστινιακή πλευρά και 12 νεκρούς στην ισραηλινή⁵².

Οι παλαιστινιακές οργανώσεις, που είναι διχασμένες εδώ και περισσότερα από 15 χρόνια, υπέγραψαν την Πέμπτη 13 Οκτ 2022 στο Αλγέρι νέα συμφωνία συμφιλίωσης, βάσει της οποίας θα πραγματοποιηθούν βουλευτικές και προεδρικές εκλογές στα παλαιστινιακά εδάφη. Οι 14 οργανώσεις, ανάμεσά τους οι αντίπαλες Χαμάς και Φάταχ, συμφώνησαν σε ένα κείμενο, που ονομάστηκε "Διακήρυξη της Αλγερίου", το οποίο υπέγραψαν οι επικεφαλής των αποστολών τους.

Τα τελευταία χρόνια η Φάταχ και η Χαμάς έχουν υπογράψει πολλές συμφωνίες, οι οποίες προέβλεπαν, μεταξύ άλλων, τη διενέργεια εκλογών και τη δημιουργία κυβέρνησης ενότητας, όμως καμία τους δεν εφαρμόστηκε.

"Υπογράψαμε αυτή τη συμφωνία για να απαλλαγούμε από τον κακό καρκίνο που έχει εισέλθει στο παλαιστινιακό σώμα: τον διχασμό", δήλωσε ο Άζαμ αλ Άχμαντ επικεφαλής της αποστολής της Φάταχ, ο οποίος δήλωσε "αισιόδοξος ότι η συμφωνία θα εφαρμοστεί και δεν θα παραμείνει κενό γράμμα".

⁵¹ Ντάβιντ Ελ (2021) « Η Χαμάς και οι υποστηρικτές της»18-Μαΐ-2021(Ανακτήθηκε την 07 Απριλίου 2022) <https://www.capital.gr/diethni/3546407/i-xamas-kai-oi-upostiriktes-tis>

⁵² Άγνωστος (2021) «Μεσανατολικό: Βαρύς ο απολογισμός μετά από 11 ημέρες εχθροπραξιών Ισραήλ και Χαμάς» 22 Μαΐου 2021(Ανακτήθηκε την 07 Απριλίου 2022) <https://www.zougla.gr/kosmos/article/mesanatoliko-varis-o-apologismos-meta-11-imeres-ex8ropraksion-israil-ke-xamas>

Ο επικεφαλής της Χαμάς, ο Ισμαήλ Χανίγιε, έκανε λόγο από την πλευρά του για "μία ημέρα χαράς για την Παλαιστίνη και την Αλγερία και για όλους όσοι στηρίζουν τον παλαιστινιακό σκοπό. Όμως είναι μια ημέρα θλίψης για τη σιωνιστική οντότητα (Ισραήλ)".

Η "Διακήρυξη του Αλγερίου" προβλέπει τη διεξαγωγή προεδρικών και βουλευτικών εκλογών ως τον Οκτώβριο του 2023. Οι εκλογές που ήταν προγραμματισμένες για το 2021, οι πρώτες εδώ και 15 χρόνια, είχαν αναβληθεί επ' αόριστον από τον πρόεδρο της Παλαιστινιακής Αρχής και επικεφαλής της Φάταχ Μαχμούντ Αμπάς, ο οποίος είχε κρίνει ότι η διεξαγωγή τους δεν ήταν "εγγυημένη" στην Ανατολική Ιερουσαλήμ. Την απόφαση είχε επικρίνει η Χαμάς.

Στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές το 2006 είχε κερδίσει το ισλαμιστικό κίνημα της Χαμάς – το οποίο θεωρείται τρομοκρατική οργάνωση από τις ΗΠΑ και την ΕΕ-- , όμως το αποτέλεσμα δεν είχε αναγνωρίσει η Φάταχ αλλά ούτε και η διεθνής κοινότητα. Ενάμιση χρόνο αργότερα, το 2017, ξέσπασαν αιματηρές συγκρούσεις μεταξύ των δύο οργανώσεων, που είχαν ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν δύο ξεχωριστά πολιτικά συστήματα: η Παλαιστινιακή Αρχή κυβερνά τη Δυτική Όχθη, περιοχή που κατέλαβε το Ισραήλ το 1967 όπου ζουν 2,8 εκατ. Παλαιστίνιοι. Στη Λωρίδα της Γάζας, όπου ζουν 2,3 εκατ. άνθρωποι, κυβερνάται από τη Χαμάς και έκτοτε της έχει επιβληθεί αποκλεισμός από το Ισραήλ⁵³.

ΧΕΖΜΠΟΛΛΑΧ

Η Χεζμπολλάχ επιθυμεί όχι μόνο την καταστροφή του Ισραήλ και την «απελευθέρωση» της Ιερουσαλήμ, αλλά και την ίδρυση στο Λίβανο ενός ιρανικού Σιιτικού τύπου καθεστώτος. Επιπλέον θέλει να εξαφανίσει από τη χώρα και γενικότερα από τη Μέση Ανατολή ότι θυμίζει Δύση. Η Χεζμπολλάχ επιχειρεί από τις περιοχές με κυριαρχία Σιτών Μουσουλμάνων στο Λίβανο, στην κοιλάδα Μπεκάα, στην Ανατολική Βηρυτό και στο Νότιο μέρος της χώρας. Επίσης στην Ευρώπη, τη Βόρεια και Νότια Αμερική και την Ασία διαθέτει ένα διεθνές δίκτυο πυρήνων.

⁵³ ΑΜΠΕ (2022) «Ιστορική συμφιλίωση: Χαμάς, Φάταχ και 12 παλαιστινιακές οργανώσεις υπέγραψαν συμφωνία στο Αλγέρι» 14 Οκτ 2022(Ανακτήθηκε την 06 Ιανουαρίου 2023) <https://www.capital.gr/diethni/3664552/istoriki-sumfiliosi-xamas-fatax-kai-12-palaistiniakes-organoseis-upe-grapsan-sumfonia-sto-algeri>

Η Χεζμπολλάχ διαθέτει ένα πυρήνα από 600 πολεμιστές, έχει τη δυνατότητα να ενισχυθεί με 3.000 – 4.000 βετεράνους, αλλά και να πλαισιωθεί με 15.000 – 20.000 εθελοντές από άλλες οργανώσεις. Έχει στην κατοχή της ένα ποικιλόμορφο οπλοστάσιο με 40.000 – 80.000 πυραύλους διαφόρων βεληνεκών, αντιαεροπορικά, αντιαρματικά και πυραύλους εναντίον πλοίων, τα οποία της τα παρέχει το Ιράν συνεργαζόμενο με τη Συρία.

Το 2000 παρόλο που οι Ισραηλινές Ενόπλες Δυνάμεις αποχώρησαν από τον Λίβανο Έπειτα και αναδιατάχθηκαν στη μπλε γραμμή που προέβλεπαν τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, η Χεζμπολλάχ διατήρησε επιθετική στάση απέναντι στο Ισραήλ. Τον Ιούλιο του 2006 τρομοκρατική ομάδα της εισήλθε στο έδαφος του Ισραήλ και εκτέλεσε επιθετική ενέργεια εναντίον μονάδας των Ισραηλινών ΕΔ όπου περιπολούσε σκοτώνοντας οκτώ στρατιώτες και απαγάγοντας άλλους δύο, του επιλοχία Εχούντ Γκόλντμπασερ και του λοχία Ελνάντ Ρέγκεβ. Οι Ισραηλινοί απάντησαν με επιθέσεις εναντίον του Αρχηγείου της Χεζμπολλάχ, σε εναέριο και ναυτικό αποκλεισμό του Λιβάνου ενώ χερσαία εισβολή έλαβε χώρα.

Ο πόλεμος κράτησε έως τον Αύγουστο του 2006 με τη Χεζμπολλάχ να στοχεύει επίτηδες τους ισραηλινούς πολίτες εκτοξεύοντας πάνω από 4.000 ρουκέτες σε πυκνοδομημένες περιοχές, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν 44 να τραυματιστούν περισσότεροι από 600. Σκοτώθηκαν επίσης 121 Ισραηλινοί στρατιώτες και 450 τραυματίστηκαν.

Οι Ισραηλινοί κατά τη χερσαία εισβολή στο Λίβανο χρησιμοποίησαν περίπου 10.000 στρατιώτες, εκτέλεσαν χιλιάδες αεροπορικές επιδρομές και ναυτικές επιθέσεις. Σκοτώθηκαν περισσότεροι από 600 μαχητές της Χεζμπολλάχ ενώ οι υποδομές της οργάνωσης δέχθηκαν ισχυρά πλήγματα. Στις 12 Αυγούστου 2006 η Απόφαση 1701 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ έγινε δεκτή και από τα δύο μέρη και τερμάτισε τον πόλεμο.

Από τότε η Χεζμπολλάχ με την αμέριστη υποστήριξη της Τεχεράνης ενεργώντας πάντα ως επέκταση ενός ριζοσπαστικού ισλαμικού μετώπου, έχει επανακάμψει στρατιωτικά, έχει αποκαταστήσει στην περιοχή Νοτίως του Ποταμού Λιτάνι τις υποδομές και τις εγκαταστάσεις της και διαθέτει ένα πολύ μεγάλο οπλοστάσιο για το μέγεθός της. Παραβιάζει συνεχώς την Απόφαση 1701 του Συμβουλίου Ασφαλείας, ενώ μονίμως απειλεί

το Ισραήλ εκτοξεύοντας ρουκέτες εναντίον της χώρας κατά διαστήματα από τα εδάφη που ελέγχει⁵⁴.

ΤΟ «ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ»

Στις 19 Ιανουαρίου 2015 στη Γάζα στη διάρκεια μιας διαμαρτυρίας κάποιοι από τους διαδηλωτές κρατούσαν την μαύρη σημαία του «Ισλαμικού Κράτους», πράγμα που προβλημάτισε το Ισραήλ. Επίσης, αποδεικνυόταν ότι μια μεγάλη μερίδα Παλαιστινίων εντός της Γάζας, είναι υποστηρικτές και αποδέχονται την ιδεολογία του «Ισλαμικού Κράτους». Το περίεργο στη όλη υπόθεση είναι ότι, το «Ισλαμικού Κράτους» τον Ιούλιο του 2014 κατηγόρησε την πολιτική πτέρυγα της Χαμάς, ότι δεν τηρεί τις βασικές αρχές της Σαρίας.

Οι αρχές στο Ισραήλ έχουν συλλάβει, από το Νοέμβριο του 2014 έως και σήμερα, αρκετά άτομα που φέρονται ως υποστηρικτές και συνεργαζόμενοι με το «Ισλαμικό Κράτος». Ήταν πασιφανές ότι για την οργάνωση του Μπαγκντάτι τα Ισραηλινο-παλαιστινιακά εδάφη αποτελούν στόχο της. Επιδίωξη ήταν η δημιουργία μικρών τζιχαντιστικών πυρήνων, στη Λωρίδα της Γάζας, στη Δυτική Όχθη, αλλά και στο εσωτερικό της αραβο-ισραηλινής κοινότητας που διαβιεί στο Ισραήλ, με σκοπό να προβούν σε τρομοκρατικές επιθέσεις.

Θεωρείτο πολύ πιθανό ως μία εξέλιξη στο μέλλον θα η αύξηση των υποστηρικτών του Ισλαμικού Χαλιφάτου, πράγμα που θα έκανε ακόμη περισσότερο περίπλοκο το Παλαιστινιακό και θα επηρέαζε αρνητικά τα θέματα ασφαλείας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Επίσης, έντονη ανησυχία δημιουργούν οι προσφυγικές ροές προερχόμενες από τη Συρία, με τον φόβο παρείσφρησης τζιχαντιστές του «Ισλαμικού Κράτους» μέσα από τους πρόσφυγες. Για τη αντιμετώπιση του θέματος το Ισραήλ «έκλεισε» τα σύνορά του με αποτέλεσμα να δέχεται πρόσφυγες με το σταγονόμετρο⁵⁵.

Τον Μάρτιο του 2022 έλαβαν χώρα τρεις τρομοκρατικές επιθέσεις στις πόλεις Μπερ Σεβά, Χαντέρα και Τελ Αβίβ που είχαν ως αποτέλεσμα το θάνατο 11 ατόμων. Την

⁵⁴ Πρεσβεία του Ισραήλ στην Κύπρο «ΧΕΖΜΠΙΟΛΛΑΧ» (Ανακτήθηκε την 07 Απριλίου 2022) <https://embassies.gov.il/nicosia/AboutIsrael/the-middle-east/Pages/Χετζμπολάχ.aspx>

⁵⁵ Γιαννακόπουλος, Β. (2016) «Ισλαμικό Κράτος. Οι ρίζες, δημιουργία και η απειλή του Χαλιφάτου», (σελ. 134 – 137), Εκδόσεις Πολιτεία ,Αθήνα,

ευθύνη των επιθέσεων ανέλαβε το Ισλαμικό Κράτος. Η ισραηλινή αστυνομία ταυτοποίησε και εξόντωσε τους δράστες⁵⁶.

Εξαρθρώθηκε πυρήνας του Ισλαμικού Κράτους, της τζιχαντιστικής οργάνωσης που φέρεται να εξαπέλυσε επιθέσεις στο Ισραήλ. Οι δράστες εντοπίστηκαν στο βόρειο τμήμα της χώρας, όπως ανακοίνωσε σήμερα η υπηρεσία εσωτερικής ασφάλειας, Σιν Μπετ. «Έξι κάτοικοι της Ναζαρέτ συνελήφθησαν πριν μερικές εβδομάδες και ανακρίθηκαν από τη Σιν Μπετ διότι ήταν ύποπτοι για τη διάπραξη τρομοκρατικών ενεργειών στο όνομα του ΙΚ στο εσωτερικό του Ισραήλ», επεσήμανε η υπηρεσία σε ανακοίνωσή της, στην οποία διευκρίνισε ότι «οι ύποπτοι είχαν συναντηθεί για να προετοιμάσουν επιθέσεις».

«Η υπόθεση αυτή φέρνει στο φως την επιρροή του Ισλαμικού Κράτους στο Ισραήλ, το οποίο ενέπνευσε μεταξύ άλλων τους δράστες των επιθέσεων» στη Μπεερσέβα και τη Χαντέρα, από τις οποίες σκοτώθηκαν τέσσερις και δύο άνθρωποι αντίστοιχα τον Μάρτιο. Εναντίον των έξι υπόπτων απαγγέλθηκαν κατηγορίες για τρομοκρατικές ενέργειες, σύμφωνα με τη Σιν Μπετ, η οποία τόνισε ότι «το Ισλαμικό Κράτος συνεχίζει χωρίς διακοπή να διαδίδει την ιδεολογία του μεταξύ των Ισραηλινών με στόχο να τους στρατολογήσει μέσω της προπαγάνδας του στο διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, και αυτό με προκειμένου να προωθήσει τρομοκρατικές ενέργειες στο Ισραήλ».

Δεκάδες άνθρωποι, στην πλειονότητά τους Ισραηλινοί Άραβες, έχουν συλληφθεί τα τελευταία χρόνια επειδή πολέμησαν για λογαριασμό τζιχαντιστικών οργανώσεων ή επειδή επιδόθηκαν σε δραστηριότητες που εμπνεύστηκαν από τα κινήματα αυτά⁵⁷.

⁵⁶ Άγνωστος (2022) «Ισραήλ: Τέσσερις νεκροί από επίθεση ενόπλου σε προάστιο του Τελ Αβίβ» 29 Μαρτίου 2022 (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022) <https://www.enikos.gr/international/israil-tesseris-nekroi-epithesi-enoplou-se-proastio-tou-tel-aviv/1778615/>

⁵⁷ Άγνωστος (2022) «Ισραήλ: Εξαρθρώθηκε τοπικός πυρήνας του Ισλαμικού Κράτους» 02 Οκτ 2022 (Ανακτήθηκε την 06 Ιανουαρίου 2023) <https://www.cnn.gr/kosmos/story/330897/israil-eksarthrothike-topikos-pyrinas-tou-islamiko-kratous>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΗΝ ΙΟΡΔΑΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

Ο Ιορδανός Μονάρχης Αμπντάλα Β', είχε εκφράσει τους φόβους του για περαιτέρω επέκταση της «Αραβικής Άνοιξης» στη χώρα, γεγονός στο οποίο κατά την άποψή του, συμβάλει ο νέος «άξονας» Τουρκίας – Αιγύπτου -Κατάρ, κυρίως λόγω, τη συμμαχίας αυτών των τριών χωρών με τους «Αδελφούς Μουσουλμάνους». Η υπάρχουσα ένταση κυρίως στη συρο-ιορδανική μεθόριο και στην περιοχή της Άκαμπα (νότια Ιορδανία), καταδεικνύουν πιθανό μελλοντικό έλλειμμα εσωτερικής ασφάλειας στην Ιορδανία και αυξάνουν τους κινδύνους τρομοκρατικών ενεργειών τόσο κατά κυβερνητικών στόχων όσο και κατά δυτικών, παρότι κατά πολλούς τυγχάνουν της έγκρισης των ΗΠΑ στα πλαίσια ενός πιθανού σχεδίου «ανασυγκρότησης της Μεγάλης Μέσης Ανατολής».

Η αμερικανική δραστική αντίδραση κατά του ακραίου ισλαμιστικού στοιχείου διεθνώς δεν έβρισκε αντίθετη την ιορδανική ηγεσία. Παρ' όλ' αυτά, η ιορδανική μοναρχία, αν και αντιμετώπιζε την κριτική των ισλαμιστών στο εσωτερικό της χώρας για την φιλοδυτική πολιτική της, ουδέποτε απειλήθηκε από οργανωμένη ένοπλη ισλαμιστική ομάδα που να διεξάγει συνεχή αγώνα στο εσωτερικό της χώρας. Άλλωστε, το κίνημα των «Αδελφών Μουσουλμάνων» στην Ιορδανία ποτέ δεν είχε τεθεί εκτός νόμου, έχοντας λάβει τη νομική μορφή φιλανθρωπικού και εκπαιδευτικού σωματείου από τα πρώτα κιόλας χρόνια της ιορδανικής ανεξαρτησίας⁵⁸.

Υπ' αυτές τις περιφερειακές συνθήκες, ο Βασιλιάς Αμπντάλλα Β' εξήγγειλε τη διενέργεια των βουλευτικών εκλογών τον Ιούνιο του 2003, τις οποίες δενμπούκόταρε το «Ισλαμικό Μέτωπο Δράσης», το περισσότερο οργανωμένο πολιτικό κόμμα της χώρας, εκτιμώντας, προφανώς, ότι μια ανοικτή αντιπαράθεση με την μοναρχία θα απέβαινε αποκλειστικά εις βάρος του⁵⁹. Το «Ισλαμικό Μέτωπο Δράσης» μείωσε την κοινοβουλευτική του παρουσία, καθώς για ακόμα μια φορά ο οικογενειοκρατικός παράγοντας υπερίσχυσε στην διαμόρφωση ψήφου έναντι του ιδεολογικο-κομματικού,

⁵⁸ Πάτελος Κωνσταντίνος (2004), Η Πολιτική Εξέλιξη του Ισλάμ (σελ. 225), Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα

^{59,43} Azzam Tamimi, ed(1993), *Power Sharing Islam?* (σελ.93-101), London:Liberty for Muslim Publications, 1993)

ενώ οι έξι έδρες που δεσμεύονταν για τις γυναίκες υποψηφίους εκ των πραγμάτων δεν θα ελέγχονταν από τον ισλαμικό ιδεολογικό χώρο⁶⁰.

Το 2004 ο Αραβικός Σύνδεσμος στην Γενική Συνέλευση των Αρχηγών Κρατών που πραγματοποιήθηκε στην Τύνιδα, υιοθέτησε τον Αραβικό Χάρτη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, με τον οποίον αναθεωρήθηκε ο προηγούμενος που είχε υιοθετηθεί το 1994⁶¹. Στο κείμενο αυτό δηλώνεται, μεταξύ άλλων, η βούληση των αραβικών κρατών να λάβουν μέτρα που θα ενδυναμώσουν τις δημοκρατικές διαδικασίες στο εσωτερικό τους, θα ευνοήσουν τον πλουραλισμό και θα ενισχύσουν την προστασία των ατομικών ελευθεριών. Ο Χάρτης προστατεύει θεσμούς που ισχύουν στις δυτικού τύπου δημοκρατίες, χωρίς όμως ρητώς να εκφράζεται η δέσμευση υιοθέτησης συγκεκριμένου εσωτερικού πολιτειακού συστήματος που θα πραγματώσει τους στόχους που διακηρύχθηκαν. Η Ιορδανία όχι απλώς υιοθέτησε το κείμενο αυτό, όπως άλλωστε έκαναν και τα υπόλοιπα κράτη-μέλη του Συνδέσμου, αλλά ήταν και η μοναδική χώρα-μέλος του Αραβικού Συνδέσμου που το επικύρωσε και το υιοθέτησε στην εσωτερική έννομη τάξη της⁶².

Ένα χρόνο μετά, όμως, η ιορδανική ηγεσία έδειξε τελείως διαφορετικό πρόσωπο, αντιδρώντας στην τριπλή βομβιστική επίθεση της 25^{ης} Νοεμβρίου 2005 σε κεντρικά ξενοδοχεία του Αμμάν που προκάλεσε τον θάνατο 60 ατόμων και τον τραυματισμό άλλων 115, την ευθύνη της οποίας ανέλαβε η οργάνωση «Αλ-Κάιντα», γεγονός πρωτόγνωρο για τα δεδομένα της χώρας⁶³. Η αντίδραση της Κυβέρνησης ήταν άμεση και οι δυνάμεις ασφαλείας βρήκαν ευκαιρία να προβούν σε ομαδικές συλλήψεις υπόπτων και να επιβάλλουν πρόσθετα μέτρα ελέγχου των μέσων μαζικής ενημέρωσης⁶⁴.

Το 2006, και ενώ η κυβερνητική πολιτική είχε θέσει σε πρώτη προτεραιότητα τον έλεγχο των ακραίων ισλαμιστικών στοιχείων με κάθε μέσο, η εκτέλεση του ιορδανικής υπηκοότητας σημαίνοντος στελέχους της ‘Αλ-Κάιντα’, Αμπού Μουσάμπ αζ- Ζαρκάουι, αναζωπύρωσε την υποβόσκουσα ένταση στη χώρα. Η πρωτοβουλία τεσσάρων ισλαμιστών βουλευτών να συλληθηθούν την οικογένεια του αζ-Ζαρκάουι και το αίτημα ισλαμιστικών

⁶¹ University of Minnesota – Human Rights Library *Council of the League of the Arab States, Arab Charter on Human Rights*, 15-09-1994, University of Minnesota (Ανακτήθηκε την 6 Απριλίου 2022) <http://www1.umn.edu/humanrts/instree/arabcharter.html>

⁶² United Nations Development Programme UNDP / POGAR / Arab Human Rights Index Human Rights Profiles : Jordan – International Conventions, United Nations (Ανακτήθηκε την 6 Απριλίου 2022) <http://www.arabhumanrights.org/en/countries/humanrights.asp?cid=7>

⁶³ BBC News ‘Country Profile – Timeline Jordan’, BBC (Ανακτήθηκε την 6 Απριλίου 2022) http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/country_profiles/828993.stm

⁶⁴ Amnesty International, Report (200)7- Jordan, Amnesty International (Ανακτήθηκε την 6 Απριλίου 2022) <http://thereport.amnesty.org/eng/Regions/Middle-East-and-North-Africa/Jordan>

οργανώσεων να επιστρέψει η σωρός του στη γενέτειρά του, δημιούργησαν νέες φραστικές αντιπαραθέσεις μεταξύ φιλομοναρχικών και ισλαμιστών. Παρ' όλ' αυτά, η ιορδανική μοναρχία έως τώρα αποδεικνύει ότι είναι ικανή να ελέγχει την πολιτική κατάσταση στην χώρα, παραμένοντας πιστή στις δεσμεύσεις της απέναντι στις προτεραιότητες της αμερικανικής πολιτικής στην Μέση Ανατολή⁶⁵.

ΑΛ-ΚΑΙΝΤΑ ΚΑΙ ISIS

Το Βασίλειο της Ιορδανίας αποτελούσε ένα σημαντικό δρώμενο του στρατιωτικού μηχανισμού της Δύσης κατά του «Ισλαμικού Κράτους». Μαχητικά αεροσκάφη του βασιλείου εκτέλεσαν δεκάδες αεροπορικές επιδρομές κατά των τζιχαντιστών κατά την πολιορκία της πόλη Κομπανί στη Συρία. Αυξημένες ήταν οι πιθανότητες στοχοποίησης της χώρας από τους τζιχαντιστές λόγω παρουσίας πολλών δυτικών και κυρίως των 1.700 Αμερικανών στρατιωτών. ΤΟ ISIS δημοσίευσε στις 3 Φεβρουαρίου 2015, ένα βίντεο με την εκτέλεση του Ιορδανού υποσημηναγού πιλότου, Moath al-Kasasbeh, προκειμένου να ωθήσει την Ιορδανική κυβέρνηση να συμμετάσχει πιο ενεργά στον διεθνή στρατιωτικό συνασπισμό, θέτοντας τις βάσεις για την ενίσχυση της αντιπαλότητας μεταξύ τους⁶⁶.

Σκοπός του Μπαγκντάτι ήταν η ευαισθητοποίηση των συμπαθόντων σουνιτών Ιορδανών, ώστε να λάβουν την απόφαση να ενταχθούν στη δύναμή του, αλλά και να αυξήσει τους εχθρούς του σε παγκόσμια κλίμακα, πράγμα που θα ενδυνάμωνε περαιτέρω την κυριαρχία του έναντι της αλ-Κάιντα στον παγκόσμιο «Ιερό Πόλεμο». Η εκτέλεση του Ιορδανού πιλότου και η επίθεση την 25 Ιανουαρίου 2015 στα Ιορδανικά σύνορα, εκτός από την πίεση προς την Ιορδανική Κυβέρνηση, έδειχνε καταφανέστατα την προσπάθεια του Μπαγκντάτι να επηρεάσει την κοινή γνώμη της Ιορδανίας με τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορεί να δικαιολογήσει στη σουνιτική κοινότητα μελλοντικές επιθέσεις εντός Ιορδανικού εδάφους.

Παράλληλα, στις 2 Μαρτίου του 2016 ένα άλλο συμβάν έλαβε χώρα όταν «ζωσμένοι» με εκρηκτικά 7 τζιχαντιστές, ενεπλάκησαν στην πόλη Ιρμπίντ με Ιορδανούς αστυνομικούς⁶⁷. Αποτέλεσμα της συμπλοκής ήταν η απώλεια ενός αστυνομικού και τον τραυματισμό άλλων πέντε. Το γεγονός αυτό γέμισε με ανησυχία τη χώρα, λόγω ότι

⁶⁵ Nur Masalha (2007), «Jordan-History» in Europa Regional Surveys of the World – The Middle east and North Africa (σε. 605) London-New York: Routledge Taylor& Francis Group, 53rd edition, 2007

⁶⁶ Beatrix Immenkamp (2017) «How the Syrian Crisis affects Jordan» (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022) EPRS European Parliamentary Research Service [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/599258/EPRS_BRI\(2017\)599258_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/599258/EPRS_BRI(2017)599258_EN.pdf)

⁶⁷ BBC, (2016) « Jordan raid: Eight Killed in Irbid as forces 'foil IS plot'», March 2, 2016, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022) <http://bbc.com>

λάμβανε χώρα μια επιχείρηση στο εσωτερικό της για πρώτη φορά μεταξύ «Ισλαμικού Κράτους» και των δυνάμεων ασφαλείας.

Στη Συρία, υπολογίζεται ότι υπάρχουν 7.000 σαλαφιστές, εντός της χώρας εκ των οποίων οι 2.000 είναι συμπαθούντες προς τον ISIS ενώ 1.300 πολεμούν στις τάξεις του «Ισλαμικού Κράτους» σε Συρία και Ιράκ. Στην Ιορδανία οι Σαλαφιστικές ομάδες, δραστηριοποιούνται εδώ και χρόνια. Ο Marwan Shihadah, ειδικός στις Ισλαμιστικές ομάδες, μετά την επιχείρηση στο Ιρμπίντ, θεωρεί βέβαιο ότι το «Ισλαμικό Κράτος» έχει στοχοποιήσει στην αποσταθεροποίηση της Ιορδανίας. Παρόλο που οι Σαλαφιστές αποτελούν «αγκάθι» της εθνικής ασφάλειας της χώρας, οι δυνάμεις ασφαλείας είναι ικανές να συμβάλλουν στην αποτροπή τρομοκρατικών ενεργειών⁶⁸.

Τέλος, η συνεχής ροή προσφύγων από τη Συρία αποτελεί για την Ιορδανία μια σοβαρή πρόκληση. Το Μάρτιο του 2015 ο ΟΗΕ υπολόγιζε τους Σύρους πρόσφυγες στην Ιορδανία σε 624.000, πράγμα που σήμαινε αύξηση κατά 10% του πληθυσμού της χώρας. Οι Ιορδανικές συνοριακές αρχές στο πλαίσιο ασφάλειας των παραμεθόριων περιοχών κατά καιρούς εμπόδιζαν την είσοδο προσφύγων, λόγω ανησυχιών. Η μεγάλη ανησυχία της ηγεσίας της χώρας ήταν η παρείσφρηση τζιχαντιστών του «Ισλαμικού Κράτους» μαζί με τους πρόσφυγες, οι οποίοι έχουν ως στόχο με τις τρομοκρατικές επιθέσεις αποσταθεροποιήσουν τη χώρα⁶⁹.

Τρομοκρατικά κτυπήματα τα έτη 2018-19 στην Ιορδανική επικράτεια, ήταν χωρίς ιδιαίτερα αποτελέσματα και τα οποία αντιμετωπίστηκαν άμεσα από τις δυνάμεις ασφαλείας.

⁶⁸ Al- Monitor,(2016) « Has IS established foothold in Jordan», March 9, 2016, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022) <http://al-monitor.com>

⁶⁹ S. Maayeh, “How Jordan Got Pulled Into the Fight Against ISIS”, TIME Magazine, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022) <http://time.com/3721793/jordan-fight-against-isis/>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΟ ΛΙΒΑΝΟ

ΧΕΖΜΠΟΛΛΑΧ (HEZBOLLAH)

Ο εμφύλιος πόλεμος που ξέσπασε στον Λίβανο το 1975 και διήρκησε 15 χρόνια αποτελεί μέχρι σήμερα ορόσημο στην ιστορία της χώρας, άλλαξε τα πολιτική σκηνή και οδήγησε στην δημιουργία της Χεζμπολλάχ το 1982. Το ένα τρίτο του πληθυσμού εγκατέλειψε το Λίβανο. Οι νεκροί κυμαίνονταν περίπου στους 150.000 και οι τραυματίες στους 200.000. Κατά τη διάρκεια του εμφυλίου η κυβέρνηση δεν μπορούσε να ασκήσει αποτελεσματικό έλεγχο. Ο πληθυσμός αναζητούσε ασφάλεια σε πολέμαρχους, οι οποίοι στη συνέχεια αναρριχήθηκαν σε θέσεις εξουσίας⁷⁰.

Πριν το 1989, ο Μαρωνίτης Μισέλ Αούν, στρατηγός του Λιβανέζικου Στρατού, είχε αναλάβει δράση κατά ένοπλων ομάδων ακόμα και χριστιανικών, που ταλαιπωρούσαν τον Λίβανο και είχε κερδίσει τη συμπάθεια πολλών μουσουλμάνων. Τον Μάρτιο του 1989, στην προσπάθεια να διώξει τον κατοχικό Συριακό στρατό κήρυξε τον Απελευθερωτικό αγώνα, έχοντας την υποστήριξη της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (ΟΑΠ) του Αραφάτ και του Ιράκ του Σαντάμ Χουσεΐν. Στους αντιπάλους ήταν και ο επίσης Μαρωνίτης Σαμίρ Ζάζα, ηγέτης της χριστιανικής δεξιάς. Στο τέλος του ίδιου έτους, ο Αούν δεν δέχτηκε τη συμφωνία του Ταΐφ για τη λήξη του πολέμου και συνέχισε τον αγώνα του. Το 1990, όμως η απόφαση του Σαντάμ να εισβάλει στο Κουβέιτ και η σύμπραξη των ΗΠΑ με τη Συρία για την αντιμετώπιση του Σαντάμ, οδήγησαν στην απομόνωση του Αούν, στην επικράτηση των Συριακών δυνάμεων μαζί με τους Λιβανέζους συμμάχους τους και τη φυγή του Αούν στη Γαλλία⁷¹.

Στην πράξη, η εφαρμογή της Συμφωνίας συνάντησε αρκετές δυσκολίες. Η οργάνωση της Χεζμπολλάχ δεν κατέθεσε τον οπλισμό της, αιτιολογώντας την απόφασή της αυτή, υπερασπιζόμενη τον εαυτό της ότι, αγωνίζεται ενάντια στην ισραηλινή κατοχή. Η υστέρηση της εκπροσώπησης της συιτικής πλευράς στο πολιτικό σύστημα της χώρας, σε ποσοστό μικρότερο από την υπάρχουσα πληθυσμιακή αναλογία, αποτέλεσε σημείο τριβής.

⁷⁰ Davis Peita, (2007) «Filling the void: Hizbullah's state building in Lebanon», University of Sydney, Oct 2007, (σελ.26-27), (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <https://ses.library.usyd.edu.au/bitstream/2123/2163/1/Peita%20Davis.pdf>

⁷¹ EastMediterranean, (2014)«Μισέλ Αούν – Ο Πόλεμος του Λιβάνου – Μέρος Γ': Το Τέλος», 24 Νοε 2014, (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://eastmediterranean.wordpress.com/tag/%CE%BC%CE%B9%CF%83%CE%AD%CE%BB-%CE%B1%CE%BF%CF%8D%CE%BD/>

Τα προβλήματα συνοχής της Λιβανέζικης κοινωνίας και η έλλειψη ενιαίας εθνικής ταυτότητας συνέχιζαν να ταλανίζουν τον Λίβανο⁷².

Το 1975, ο ουλεμά⁷³ Musa al-Sadr, με την έναρξη του εμφυλίου πολέμου, ίδρυσε την πολιτοφυλακή Αμάλ. Από την Αμάλ, όσοι επιζητούσαν μια ισχυρή απάντηση στην ισραηλινή κατοχή στο νότιο Λίβανο και ήθελαν μια Ισλαμική Δημοκρατία κατά το Ιρανικό πρότυπο, αποσχίστηκαν και δημιούργησαν την Ισλαμική Αμάλ (Al Amal al Islamiya) με επικεφαλής τον Husain al-Musawi, η οποία έτυχε της υποστήριξης των Ιρανών Φρουρών της Επανάστασης (Iranian Revolutionary Guards Corps - IRGC). Η ισλαμική Αμάλ ήταν ο πυρήνας, ο οποίος με την προσθήκη και άλλων σιιτικών πολιτοφυλακών, όπως η Μουσουλμανική Ένωση Φοιτητών και το Κόμμα Dawa του Λιβάνου, δημιούργησαν την Χεζμπολλάχ το 1982. Η ομάδα προσέλκυσε για πρώτη φορά τη διεθνή προσοχή με τους βομβαρδισμούς της αμερικανικής πρεσβείας το 1983 και τους στρατιωτικούς στρατώνες της Αμερικής και Γαλλίας στη Βηρυτό.^{74, 75}.

Η Χεζμπολλάχ, ή αλλιώς Κόμμα του Θεού, είναι μια ακραία τρομοκρατική οργάνωση που έχει την έδρα της στο Λίβανο. Αποτελεί μια οργάνωση ομπρέλα για τις ριζοσπαστικές ισλαμιστικές σιιτικές ομάδες στη χώρα. Δεν αναγνωρίζει τη νομιμότητα της ύπαρξης του Ισραήλ και έχει χαρακτηριστεί ως τρομοκρατική οργάνωση από το Στέιτ Ντιπάρτμεντ των ΗΠΑ από τον Οκτώβριο του 1997. Οι τρομοκρατικές δραστηριότητες της Χεζμπολλάχ περιλαμβάνουν επιθέσεις τόσο εναντίον του Ισραήλ όσο και κατά Ισραηλινών, Εβραϊκών και Δυτικών στόχων στο εξωτερικό.

Η Χεζμπολλάχ ιδρύθηκε το 1982 ως απάντηση στην Ισραηλινή εισβολή στον Λίβανο που σκοπό είχε να καταστρέψει την βάση των στρατιωτικών επιχειρήσεων κατά του Ισραήλ από την Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (PLO). Στο πλαίσιο της επέκτασης της ιδεολογίας της Ισλαμικής Επανάστασης, η Χεζμπολλάχ

⁷² Davis Peita, (2007) «Filling the void: Hizbullah's state building in Lebanon», University of Sydney, Oct 2007, (σελ.24-26), (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <https://ses.library.usyd.edu.au/bitstream/2123/2163/1/Peita%20Davis.pdf>

⁷³ Asma Afsaruddin, «ulamā», (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <https://www.britannica.com/topic/ulama>,

⁷⁴ Casey L. Addis και Blanchard M. Christopher, (2011) «Hezbollah: Background and Issues for Congress» Congressional Research Service, 3 Jan 2011, (σελ.7-9), (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <https://fas.org/s/gp/crs/mideast/R41446.pdf>

⁷⁵ EastMediterranean, (2014) «Μισέλ Ασσούν – Ο Πόλεμος του Λιβάνου – Μέρος Γ΄: Το Τέλος», 24 Νοε 2014, (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://eastmediterranean.wordpress.com/tag/%CE%BC%CE%B9%CF%83%CE%AD%CE%BB-%CE%B1%CE%BF%CF%8D%CE%BD/>

δημιουργήθηκε κάτω από την επίβλεψη της Ισλαμικής Επαναστατικής Φρουράς του Ιράν η οποία άρχισε να δημιουργεί κέντρα εκπαίδευσης στην Κοιλιάδα Μπεκαά του Λιβάνου⁷⁶.

Πνευματικός ηγέτης της οργάνωσης ήταν ο Σίιτης ηγέτης Σεΐχης Χουσεΐν Φαντλάλα ο οποίος απεβίωσε το 2010. Κύριος συντονιστής των τρομοκρατικών επιθέσεων της Χεζμπολλάχ στο εξωτερικό για πάνω από 20 χρόνια ήταν ο Ιμάντ Μουγγίγε ο οποίος σκοτώθηκε σε βομβιστική επίθεση με παγιδευμένο όχημα στη Δαμασκό το 2008. Η Χεζμπολλάχ έχει κατηγορήσει το Ισραήλ για την δολοφονία του, ενώ το Ισραήλ έχει αρνηθεί αυτές τις κατηγορίες. Ο σημερινός ηγέτης της οργάνωσης είναι ο Σεΐχης Χάσαν Νασράλα.

Οι κύριοι στόχοι της Χεζμπολλάχ είναι η καταστροφή του Ισραήλ που περιλαμβάνει και την δήθεν «απελευθέρωση» της Ιερουσαλήμ καθώς και την ίδρυση ενός Σιιτικού καθεστώτος ιρανικού τύπου στο Λίβανο. Επίσης επιθυμεί να εξαλείψει τις όποιες επιρροές της Δύσης στη χώρα και ευρύτερα στη Μέση Ανατολή. Η Χεζμπολλάχ συμμετέχει και ενεργά στην πολιτική του Λιβάνου και βουλευτές της εκλέγονται στο Λιβανικό κοινοβούλιο από το 1992.

Η βάση επιχειρήσεων της Χεζμπολλάχ είναι οι περιοχές όπου κυριαρχούν οι Σίιτες Μουσουλμάνοι στο Λίβανο στην κοιλάδα Μπεκαά, στην Ανατολική Βηρυτό και το Νότιο μέρος της χώρας. Διαθέτει και ένα διεθνές δίκτυο πυρήνων στην Ευρώπη, την Ασία καθώς και τη Βόρεια και Νότια Αμερική⁷⁷.

Στις δεκαετίες των 1980 και 1990, η Χεζμπολλάχ προέβη σε δώδεκα επιθέσεις αυτοκτονίας εναντίον ισραηλινών δυνάμεων και στις απαγωγές αρκετών επιφανών γνωστών αλλοδαπών με πιο περιπτώσεις αυτών, του Αμερικανού δημοσιογράφου Terry Anderson και του Αμερικανού Πλοίαρχου William R. Higgins. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η Χεζμπολλάχ έγινε ο κύριος ανταγωνιστής του κινήματος Αμάλ, για την ηγεσία της κοινότητας των Σιιτών. Επιπλέον, από το 1985 έως τη δεκαετία του 1990, η Χεζμπολλάχ διατηρούσε ενεργή παγκόσμια παρουσία. Ένας συγκεκριμένος κλάδος της Χεζμπολλάχ, ο Οργανισμός Εξωτερικής Ασφάλειας (Islamic Jihad Organization or the External Services Organization), ήταν υπεύθυνος για τον σχεδιασμό και την εκτέλεση επιθέσεων εκτός του Λιβάνου. Το 1985, μέλη αυτού του παραρτήματος, εισέβαλαν στην

⁷⁶ Πρεσβεία του Ισραήλ στην Κύπρο (Ανακτήθηκε την 28 Μαρτίου 2022) <https://embassies.gov.il/nicosia/AboutIsrael/the-middle-east/Pages/Χεζμπολλάχ.aspx>

⁷⁷ Πρεσβεία του Ισραήλ στην Κύπρο (Ανακτήθηκε την 28 Μαρτίου 2022) <https://embassies.gov.il/nicosia/AboutIsrael/the-middle-east/Pages/Χεζμπολλάχ.aspx>

πτήση TWA 847 από το Κάιρο στην Αθήνα, όπου σκότωσαν ένα επιβάτη και πέτυχαν την απελευθέρωση 300 Λιβανέζων κρατουμένων στο Ισραήλ.

Τον Μάρτιο του 1992, η έκρηξη παγιδευμένου φορτηγού στην ισραηλινή πρεσβεία του Μπουένος Άιρες στην Αργεντινή, είχε 29 νεκρούς και εκατοντάδες τραυματίες. Το 1994, πάλι με παγιδευμένο όχημα χτυπήθηκε η Argentine Israelite Mutual Association – AMIA, με σχεδόν 100 νεκρούς και πάνω από 200 τραυματίες. Η Χεζμπολάχ αρνήθηκε την ευθύνη της επίθεσης⁷⁸. Τον Ιούνιο του 1996, με ένα παγιδευμένο βυτιοφόρο με 25 τόνους εκρηκτικών, επιτέθηκαν στο στρατιωτικό συγκρότημα κατοικιών της Πολεμικής Αεροπορίας των ΗΠΑ Khobar Towers στο Νταχράν της Σαουδικής Αραβίας, σκοτώνοντας 19 αεροπόρους των ΗΠΑ και τραυματίζοντας σχεδόν 500 άλλους⁷⁹.

Μετά τη συμφωνία Ταϊφ και τον τερματισμό της ισραηλινής κατοχής, ο οποίος ήταν ο κύριος σκοπός ύπαρξης της Χεζμπολάχ, η οργάνωση κατευθύνθηκε στην ανάπτυξη έντονης δράσης τόσο σε πολιτικό, όσο και κοινωνικό επίπεδο. Η αρχή έγινε στις εκλογές του 1992, όταν η οργάνωση κατέλαβε 8 έδρες στο κοινοβούλιο. Η ρήση στο σύμβολο της Χεζμπολάχ άλλαξε και από «*Ισλαμική Επανάσταση στον Λίβανο*», έγινε «*Ισλαμική Αντίσταση στον Λίβανο*»⁸⁰. Η αλλαγή των στόχων της οργάνωσης αποτυπώνονταν στο πολιτικό της πρόγραμμα. Οι στόχοι πλέον ήταν, η απελευθέρωση από τη σιωνιστική κατοχή, η κατάργηση του σεχταριστικού συστήματος και η τροποποίηση του εκλογικού νόμου, ώστε να συμφωνεί με τα δημογραφικά δεδομένα⁸¹. Το επιχείρημα της σιωνιστικής κατοχής, μετά την αποχώρηση των ισραηλινών δυνάμεων κατοχής, στηρίχθηκε με την επίκληση της κατοχής της περιοχής Shebaa Farms⁸² στα Υψίπεδα του Γκολάν από το Ισραήλ, από τον Πόλεμο των έξι ημερών. Τον Μάρτιο 2019, οι ΗΠΑ αναγνώρισαν την κυριαρχία του Ισραήλ στην περιοχή παρά την αρνητική θέση του Συμβουλίου

⁷⁸ Stanford University, (2019) «Hezbollah», (σελ. 3) (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://stanford.app.box.com/s/iikbi6e3xn9azsfo7Intmdnk291zp1tr>

⁷⁹ History.com Editors, (2020) «Khobar Towers bombing in Saudi Arabia kills 19 U.S. airmen», 23 Jun 2020, (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022), <https://www.history.com/this-day-in-history/saudi-arabia-khobar-towers-bombing-kills-19>

^{80,66} Hussain Abdul-Hussain, (2009), «Hezbollah: a state within a state» Current Trends in Islamist Ideology, vol.8, (σελ.71) (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), https://www.hudson.org/content/researchattachments/attachment/1312/abdul_hussain_vol8.pdf

⁸¹ Davis Peita, «Filling the void: Hizbullah's state building in Lebanon», University of Sydney, Oct 2007, (σελ.49-50), (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022), <https://ses.library.usyd.edu.au/bitstream/2123/2163/1/Peita%20Davis.pdf>

⁸² Sunniva Rose, (2019) «Shebaa farms: why Hezbollah uses Israel's occupation of a tiny strip of land to justify its arsenal», 6 Mar 2019, (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022), <https://www.thenationalnews.com/world/mena/shebaa-farms-why-hezbollah-uses-israel-s-occupation-of-a-tiny-strip-of-land-to-justify-its-arsenal-1.857998>

Ασφαλείας⁸³. Αξίζει να σημειωθεί ότι, η κυριαρχία των Shebaa Farms, είναι σημείο διεκδίκησης μεταξύ Συρίας και Λιβάνου⁸⁴.

Μέχρι σήμερα, η Χεζμπολάχ έχει συμμετάσχει στις εθνικές εκλογές τα έτη 1996, 2000, 2005, 2009 και 2018. Το 2005, μετά τη δολοφονία του πρώην πρωθυπουργού Rafic Hariri, πίσω από την οποία υπάρχουν υποψίες ανάμειξης της Συρίας, δρομολογήθηκαν πολιτικές εξελίξεις στο Λίβανο. Στις 14 Μαρτίου, πραγματοποιήθηκαν ογκώδεις διαδηλώσεις, οι οποίες έγιναν γνωστές ως «Επανάσταση των Κέδρων», με το αίτημα της απόσυρσης των συριακών δυνάμεων από το Λίβανο⁸⁵.

Το 2006, η Χεζμπολάχ επιτέθηκε σε ισραηλινή φάλαγγα, σκοτώνοντας οκτώ και συλλαμβάνοντας δύο στρατιώτες ως αιχμαλώτους, τον επιλοχία Εχούντ Γκόλντμπασερ και τον λοχία Ελνάντ Ρέγκεβ. Το Ισραήλ ως αντίδραση πραγματοποίησε επιθετικές επιχειρήσεις ευρείας κλίμακας, για περισσότερο από ένα μήνα, με αποτέλεσμα τον θάνατο 164 Ισραηλινών και 1.125 Λιβανέζων στην πλειοψηφία τους άμαχοι⁸⁶. Κατά τον πόλεμο που διήρκησε μέχρι τον Αύγουστο του 2006 η Χεζμπολλάχ στόχευσε εσκεμμένα τον άμαχο ισραηλινό πληθυσμό εξαπολύοντας πάνω από 4.000 ρουκέτες σε πυκνοκατοικημένες περιοχές σκοτώνοντας 44 ανθρώπους και τραυματίζοντας πάνω από 600. Οι Ισραηλινές Ένοπλες Δυνάμεις κινητοποίησαν περίπου 10.000 στρατιώτες στο Λίβανο, πραγματοποίησαν χιλιάδες αεροπορικές επιδρομές και επιθέσεις με το ναυτικό. Πάνω από 600 μαχητές της Χεζμπολλάχ σκοτώθηκαν ενώ η υποδομή της οργάνωσης δέχθηκε μεγάλο πλήγμα⁸⁷.

Η σύρραξη αυτή, γνωστή ως Harb Tammuz (Ο πόλεμος του Ιουλίου) ενίσχυσε τον ρόλο της Χεζμπολάχ ως πολιτικού παράγοντα στο Λίβανο και ως περιφερειακό υπόδειγμα για άλλους αντιπολιτευόμενους μουσουλμάνους⁸⁸. Στις 12 Αυγούστου 2006 έγινε δεκτή η Απόφαση 1701 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ που οδήγησε στην κατάπαυση του πυρός και στο τέλος του πολέμου. Η απόφαση έκανε έκκληση για τον πλήρη τερματισμό

⁸³ AP News,(2019) «The Latest: UN views annexation of the Golan 'null and void'», 25 Mar 2019, (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022),<https://apnews.com/article/ba84fb6eff50401da2e4404df73414ee>

⁸⁵ Hussain Abdul-Hussain,(2009),«Hezbollah: a state within a state» Current Trends in Islamist Ideology, vol.8, (σελ. 73-74). (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), https://www.hudson.org/content/researchattachments/attachment/1312/abdul_hussain_vol8.pdf

^{86,70} Stanford University, (2019)«Hezbollah», (σελ. 4) (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://stanford.app.box.com/s/iikbi6e3xn9azsfo7lntmdnk291zp1tr>

⁸⁷ Πρεσβεία του Ισραήλ στην Κύπρο (Ανακτήθηκε την 28 Μαρτίου 2022) <https://embassies.gov.il/nicosia/AboutIsrael/the-middle-east/Pages/Χεζμπολάχ.aspx>

⁸⁸ Augustus Richard Norton, (2009) «Hezbollah», Princeton University Press, 5th Edition, (σελ. 7) https://www.academia.edu/970009/Augustus_Richard_Norton_Hezbollah_A_Short_History_Princeton_NJ_Princeton_University_Press_2007_Pp_200_16_95_cloth?auto=download

των εχθροπραξιών και δημιούργησε μια ουδέτερη ζώνη από τον Ποταμό Λιτάνι στο νότιο μέρος της χώρας ως την μπλε γραμμή η οποία θα έπρεπε να είναι τελείως απελευθερωμένη από ένοπλο προσωπικό και όπλα εκτός από αυτά που ανήκουν στον Στρατό του Λιβάνου και των ειρηνευτικών δυνάμεων του ΟΗΕ στο Λίβανο (UNIFIL), το προσωπικό των οποίων αυξήθηκε στα 15.000 άτομα. Οι εκτεταμένες απώλειες και καταστροφές στο Λίβανο, μείωσαν τη δημοφιλία της Χεζμπολάχ ακόμα και ανάμεσα στο συιτικό πληθυσμό.

Έκτοτε, λειτουργώντας πάντα ως προέκταση ενός ριζοσπαστικού ισλαμικού μετώπου που καθοδηγείται από το Ιράν και με την υποστήριξη της Τεχεράνης, η Χεζμπολλάχ έχει επανακτήσει την στρατιωτική της υποδομή και τις εγκαταστάσεις της στην περιοχή Νοτίως του Ποταμού Λιτάνι και διαθέτει ένα οπλοστάσιο μεγαλύτερο από εκείνο πολλών χωρών. Παράλληλα παραβιάζει ανοικτά την Απόφαση 1701 του Συμβουλίου Ασφαλείας. Συνεχίζει να απειλεί το Ισραήλ ενώ κατά διαστήματα εξαπολύονται ρουκέτες εναντίον της χώρας από τα εδάφη που βρίσκονται υπό τον έλεγχό της⁸⁹.

Το Οκτώβριο του 2007, η Χεζμπολάχ προκάλεσε πολιτικό αδιέξοδο με το ζήτημα της διαδοχής του Προέδρου της Δημοκρατίας, καθώς δεν ήθελε να προέρχεται από την αντισυριακή κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Η κυβέρνηση σχεδίαζε το κλείσιμο του ιδιωτικού δικτύου επικοινωνιών της Χεζμπολάχ, γεγονός που προκάλεσε βίαιες αντιδράσεις. Το 2008, με πρωτοβουλία του Αραβικού συνδέσμου και τη σύναψη της συμφωνίας της Ντόχα, το ζήτημα διευθετήθηκε, παραχωρώντας στην Χεζμπολάχ το δικαίωμα του βέτο στη κυβέρνηση και δέσμευε τις πολιτικές ομάδες ότι δεν θα χρησιμοποιούσαν οπλισμό, στις εγχώριες διαμάχες.

Τον Ιούνιο του 2013, αξιωματούχοι της Χεζμπολάχ επιβεβαίωσαν ότι η οργάνωση είχε επίσης αναπτύξει μάχιμες δυνάμεις για να πολεμήσει μαζί με τα στρατεύματα του Άσαντ, τις ρωσικές δυνάμεις και άλλες συμμαχικές συιτικές οργανώσεις. Η Χεζμπολάχ εισήλθε στον πόλεμο με δύο πρωταρχικούς στόχους. Ο πρώτος ήταν η προστασία του καθεστώτος του Άσαντ και ο δεύτερος, η διατήρηση της πρόσβασης της οργάνωσης στο συριακό έδαφος, για τη μεταφορά ιρανικών πυραύλων ανταλλακτικών και όπλων. Σταδιακά η Χεζμπολάχ εκπαίδευσε και στρατολόγησε πολλούς Σύριους σίιτες

⁸⁹ Πρεσβεία του Ισραήλ στην Κύπρο (Ανακτήθηκε την 28 Μαρτίου 2022) <https://embassies.gov.il/nicosia/AboutIsrael/the-middle-east/Pages/Χεζμπολάχ.aspx>

πολιτοφύλακες. Το καθεστώς του Άσαντ επανέκτησε μέρος της επιρροής του στη Συρία και επιβεβαίωσε τον έλεγχο πολλών σιτών πολιτοφυλακών έως το 2017⁹⁰.

Ο Hassan Nasrallah από το 1992 είναι ο γενικός γραμματέας της Χεζμπολάχ, ο Naim Qassem επίσης από το 1992 εκτελεί χρέη υπαρχηγού, ο Talal Hamiyah, άγνωστο από τότε, είναι ο επικεφαλής του Οργανισμού Εξωτερικής Ασφάλειας (External Security Organization - ESO) της οργάνωσης, ο οποίος είναι ο κλάδος της Χεζμπολάχ που σχεδιάζει και εκτελεί επιθέσεις εκτός του Λιβάνου και τέλος είναι ο Ali Musa Daqduq επίσης γνωστός με το ψευδώνυμο Abu Hussein Sajed, από το 1983 ηγείται των προσπαθειών της Χεζμπολάχ να οικοδομήσει μια επιθετική εκστρατεία στα υψίπεδα του Γκολάν και από το 2019, ενεργεί ως διοικητής του δικτύου της Χεζμπολάχ στα συριακά υψώματα του Γκολάν. Εκτιμήσεις για το μέγεθος της Χεζμπολάχ, αναφέρουν ότι το 2017 διέθετε 25.000 πλήρως εκπαιδευμένους και ενεργούς μαχητές και 20.000 έως 30.000 εφέδρους. Το 2019 εκτιμάται ότι η οργάνωση έχει αναπτύξει 7 έως 10 χιλιάδες μαχητές μόνο στη Συρία⁹¹.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Από τότε που ιδρύθηκε η Χεζμπολάχ, το Ιράν και οι Επαναστατικοί Φρουροί του (IRGC) έχουν διαδραματίσει μεγάλο ρόλο στην εκπαίδευση, την προμήθεια και τη χρηματοδότηση της ομάδας. Το IRGC έχει εκπαιδεύσει χιλιάδες Χιζμπολαχλιμίτες και συνεχίζει να παρέχει στην ομάδα προμήθειες, όπως αποδεικνύεται από την κατάσχεση από το Ισραήλ 2009 ενός ναυτικού πλοίου που μεταφέρει 400-500 τόνους όπλων που προορίζονται για τη Χεζμπολάχ από το Ιράν. Ενώ οι αναλυτές συμφωνούν ότι το Ιράν αποτελεί βασική πηγή χρηματοδότησης για τον οργανισμό, οι εκτιμήσεις της ετήσιας χρηματοδοτικής στήριξης στη Χεζμπολάχ, ποικίλλουν έντονα με το χρόνο, από 60.000 \$, έως 200 εκατομμύρια \$ ετησίως⁹²:

Με την αποχώρησή των ΗΠΑ, από την πυρηνική συμφωνία με το Ιράν τον Μάιο του 2018 και τις κυρώσεις που έχουν επιβάλει στο Ιράν έχουν επηρεάσει σημαντικά τα οικονομικά της Χεζμπολάχ. Η οργάνωση έχει παγώσει όλη τη χρηματοδότηση, συγχώνευσε διάφορα ιδρύματα και έκλεισε εκατοντάδες γραφεία και διαμερίσματα στον

⁹¹Stanford University, (2019)«Hezbollah», (σελ. 2) (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://stanford.app.box.com/s/iikbi6e3xn9azsfo7Intmdnk291zp1tr>

⁹² Global Jewish Advocacy (AJC), «Setting The Record straight on Hezbollah», (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.ajc.org/news/setting-the-record-straight-on-hezbollah-full-report#claim2>

Λίβανο. Ο προϋπολογισμός των κοινωνικών υπηρεσιών της Χεζμπολάχ μειώθηκε επίσης, μετά από μια πρόωρη μείωση το 2013. Οι μαχητές έχουν διαμαρτυρηθεί για απώλειες στους μισθούς τους. Οι παντρεμένοι μαχητές πληρώνονται μόνο τους μισούς από τους αναμενόμενους μισθούς τους (που κυμαίνονται συνήθως από 600 \$ - 12000 \$ κάθε μήνα). Οι άγαμοι μαχητές λαμβάνουν μόνο \$ 200 το μήνα.

Η Χεζμπολάχ ασχολήθηκε επίσης όλο και περισσότερο με το λαθρεμπόριο κατά μήκος των συνόρων Λιβάνου-Συρίας ως μέσο χρηματοδότησης των επιχειρήσεων της. Η συριακή κυβέρνηση έχει διαδραματίσει ιστορικά βασικό ρόλο ως μεσάζων μεταξύ του Ιράν και της Χεζμπολάχ, κλείνοντας συμφωνίες όπλων και πληροφοριών μεταξύ των δύο μερών. Εκτός από τη διευκόλυνση της μεταφοράς όπλων από το Ιράν, η Συρία έχει επίσης παράσχει όπλα απευθείας στην ομάδα. Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους της Χεζμπολάχ στον εμφύλιο πόλεμο της Συρίας ήταν η διατήρηση - και ενδεχομένως επέκταση - η χρήση της συριακής επικράτειας ως οδού μεταφοράς ιρανικών πυραύλων και άλλο υλικό. Από τότε που η Ρωσία άρχισε να συμμετέχει στον εμφύλιο πόλεμο της Συρίας, η συριακή κυβέρνηση έχει δώσει στη Χεζμπολάχ έναν αριθμό προηγμένων ρωσικών αντιαεροπορικών όπλων.

Το 2016, η επιχείρηση Cartagon στο Λίβανο αποτιμήθηκε σε πάνω από ένα δισεκατομμύριο δολάρια, από τα οποία η Χεζμπολάχ κέρδισε δεκάδες, αν όχι εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια το χρόνο⁹³. Τον Δεκέμβριο του 2020, οι Ιταλικές αρχές αποκάλυψαν ότι προχώρησαν στην κατάσχεση 15 τόνων λαθραίων χαπιών αμφεταμίνης Cartagon, προερχόμενα από την Χεζμπολάχ του Λιβάνου οικονομικής αξίας ενός περίπου δισεκατομμυρίου δολαρίων⁹⁴. Τέλος σύμφωνα με την έκθεση της Europol για το 2020, η Χεζμπολάχ «είναι ύποπτη για διακίνηση διαμαντιών και ξεπλύματος χρημάτων μέσω του εμπορίου μεταχειρισμένων αυτοκινήτων. Τα έσοδα αυτής της δραστηριότητας αποστέλλονται στον Λίβανο μέσω του τραπεζικού συστήματος αλλά και μέσω φυσικής μεταφοράς μετρητών μέσω εμπορικής αεροπορίας⁹⁵.

«Με την υπογραφή της συμφωνίας οριοθέτησης των θαλασσιών ζωνών μεταξύ Λιβάνου και Ισραήλ στις 27 Οκτ 2022 η αποστολή της Αντίστασης τελείωσε» ανακοίνωσε

⁹³ Global Jewish Advocacy (AJC), «Setting The Record straight on Hezbollah», (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.ajc.org/news/setting-the-record-straight-on-hezbollah-full-report#claim2>

⁹⁴ Tribune, (2020) «Τα αξία 1 δισ. χάπια Cartagon που έπιασε η Ιταλία ήταν της Χεζμπολάχ και όχι του Ισλαμικού Κράτους», 27 Δεκ 2020, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <https://www.tribune.gr/world/news/article/715547/ta-axias-1-dis-chapia-cartagon-poy-epiase-i-italia-itan-tis-chezmpolach-kai-ochi-toy-islamikoy-kratoys.html>

⁹⁵ Elnet, (2020) «Hezbollah in Europe Policy Paper», 5 Nov 2020, (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://elnetwork.eu/country/eu/hezbollah-in-europe/>

ο ηγέτης της Χεζμπολάχ Χασάν Νασράλα, ο οποίος είχε απειλήσει το Ισραήλ να μην ξεκινήσει εξορύξεις στο κοίτασμα του Καρίς προτού να ολοκληρωθεί η συμφωνία. «Όλα τα μέτρα και οι έκτακτες και συγκεκριμένες κινητοποιήσεις της Αντίστασης των τελευταίων μηνών τερματίζονται», πρόσθεσε.

Ο Νασράλα χαρακτήρισε «μεγάλη νίκη για τον Λίβανο» τη συμφωνία που υπέγραψαν σήμερα οι δύο χώρες οι οποίες παραμένουν θεωρητικά σε εμπόλεμη κατάσταση. Διαβεβαίωσε ότι δεν πρόκειται για μια «διεθνή συμφωνία, ούτε για αναγνώριση του Ισραήλ» εκ μέρους της Βηρυτού. Νωρίτερα, ο Ισραηλινός πρωθυπουργός Γιαΐρ Λαπίντ είπε ότι η συμφωνία συνιστά «αναγνώριση» του εβραϊκού κράτους από τον Λίβανο, ωστόσο ο Λιβανέζος πρόεδρος Μισέλ Αούν απάντησε ότι «δεν έχει καμία πολιτική διάσταση»⁹⁶.

ΤΟ «ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ»

Από τα μέσα του 2014 η χώρα αυτή αντιμετώπισε επίθεση μεγάλης κλίμακας, αποτέλεσμα της γειτονίας της με τη Συρία. Καθημερινό φαινόμενο αποτελούν από τότε οι επιθέσεις και οι απαγωγές από δυνάμεις του Χαλιφάτου. Οι θύλακες του «Ισλαμικού Κράτους» είτε φανεροί, είτε εν υπνώσει στη χώρα είναι σημαντικοί, ενώ η Hezbollah πολεμώντας υπέρ των συριακών δυνάμεων, έχει αναγκαστεί να αφήσει μεγάλα κενά στη λιβανική επικράτεια, τα οποία ο στρατός δεν δύναται να τα καλύψει. Επιπλέον η χώρα με τις μαζικές ροές Σύριων προσφύγων (υπολογίζονται περίπου 1,8 εκατομμύρια) αντιμετωπίζει μεγάλο έλλειμμα εσωτερικής ασφάλειας. Με μία επιδεινωμένη οικονομία (δημόσιο χρέος 75 δις. δολ), ο Λίβανος φαίνεται να αποτελεί χώρα με μεγάλο κίνδυνο διείσδυσης από το «Ισλαμικό Κράτος»⁹⁷.

Ο στρατός του Λιβάνου στις 19 Αύγουστο 2017 εξαπέλυσε επίθεση στα βόρεια σύνορα της χώρας με τη Συρία, εναντίον δυνάμεων του Ισλαμικού Κράτους, καθώς η Χεζμπολλάχ και ο συριακός στρατός ανακοίνωσαν την έναρξη επίθεσης από τη συριακή πλευρά των συνόρων. Λιβανικές αρχές ασφαλείας έχουν ανακοινώσει ότι ο στρατός θα πολεμήσει το ΙΚ στο έδαφος του Λιβάνου με τις δικές του δυνάμεις, αποκρούοντας

⁹⁶ ΑΠΕ-ΜΠΕ (2022) «Η αποστολή της Αντίστασης τελείωσε» - Η Χεζμπολάχ αποδέχεται τη συμφωνία Λιβάνου - Ισραήλ 27 Οκτ 2022 (Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023), <https://www.tanea.gr/2022/10/27/world/i-apostoli-tis-antistasis-teleiose-i-xezmpolax-apidexetai-ti-symfonia-livanou-israil/>

⁹⁷ Ραφαήλ Ρεκουινιώτη (2017), « ΤΟ ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ» Πτυχιακή εργασία ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

κατηγορίες περί συνδρομής της Χεζμπολλάχ ή του συριακού στρατού⁹⁸. Ο στρατός του Λιβάνου και η σιιτική οργάνωση Χεζμπολλάχ ανακοίνωσαν στις 27 Αυγούστου 2017 ότι αναστέλλουν την επιχείρησή τους εναντίον του Ισλαμικού Κράτους με σκοπό να ανοίξει τον δρόμο για την τελευταία φάση των διαπραγματεύσεων για την επιστροφή των στρατιωτών που αιχμαλώτισε το 2014 το ΙΚ⁹⁹.

Η τελευταία επίθεση του ΙΚ το 2019 ήταν μία βομβιστική επίθεση στη νότια Βηρυτό, προπύργιο της σιιτικής οργάνωσης Χεζμπολλάχ, κατά την οποία σκοτώθηκαν τουλάχιστον 43 άνθρωποι ενώ 239 τραυματίστηκαν. Ένας βομβιστής αυτοκτονίας που επέζησε ομολόγησε ότι στρατολογήθηκε από το Ισλαμικό κράτος στη Συρία, πριν από δύο εβδομάδες, ενώ διερευνάται το ενδεχόμενο δύο εκ των βομβιστών που διέφυγαν να είναι Παλαιστίνιοι από προσφυγικό καταυλισμό της Βηρυτού¹⁰⁰.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το ζήτημα της ισλαμικής τρομοκρατίας βρίσκεται διαρκώς στην επικαιρότητα τα τελευταία χρόνια. Ανάλογα της εικόνας που θέλει κάθε φορά κάποιος να προβάλει, οι τρομοκράτες μπορούν να παρουσιαστούν από μαχητές της ελευθερίας έως επαναστάτες με κοινωνικό πρόσημο, χωρίς οι διαχωρισμοί να είναι πάντοτε διακριτοί για όλες τις πλευρές. Το γεγονός και μόνο ότι ένας μεγάλος αριθμός φορέων, θεσμών και παραγόντων ασχολούνται με την τρομοκρατία, αποτελεί τρανή απόδειξη της δαιδαλώδους πολυπλοκότητας όσων ασχολούνται με την αντιμετώπιση του ιδιαίτερου αυτού θέματος.

Τα διάφορα ισλαμικά κινήματα παρουσιάζονται κυρίως ως προερχόμενα από το λαό, με σκοπό την αντιπαράθεσή τους προς το κατεστημένο του κάθε τόπου, θέτοντας τη θρησκεία ως βασική αρχή, για να επιτύχουν τις αλλαγές που επιζητούν. Αποτυχίες των καθεστώτων σε οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο, κατάφεραν να έρχονται σε αντιπαράθεση με το «λόγο και το πνεύμα του θεού», που καλεί σε κάθαρση όλων και την υιοθέτηση θρησκευτικών αρχών που θα έχουν ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη και την ομαλότητα.

⁹⁸ Άγνωστος (2017) «Λιβανικός στρατός και Χεζμπολλάχ ξεκίνησαν επίθεση εναντίον του ISIS» 19/8/2017 (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.liberal.gr/news/libanikos-stratos-kai-chezmpolach-xekinisan-epithesi-enantion-tou-isis/159949>

⁹⁹ Άγνωστος (2017) «Λίβανος: Παύση των επιχειρήσεων εναντίον του ISIS στη Συρία» 27.08.2017 (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.pagene.ws.gr/2017/08/27/kosmos/libanos-paysi-ton-epixeiriseon-enantion-toy-isis-sti-syria/>

¹⁰⁰ Άγνωστος (2019) «Το ISIS ανέλαβε την ευθύνη για την πολύνεκρη επίθεση στον Λίβανο» 5/7/2019 (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.skai.gr/news/world/to-isis-anelave-tin-eythyni-gia-tin-polynekri-epithesi-ston-livano>

Ιδιαίτερη μνεία έγινε στο Ισλαμικό Κράτος το οποίο δεν είναι μόνο μια τρομοκρατική ομάδα αλλά πρόκειται για μια φονταμενταλιστική πολιτικοστρατιωτική οργάνωση που αντιλαμβάνεται το Ισλάμ σαν μια ριζοσπαστική πολιτική φιλοσοφία, την οποία θέλει να επιβάλει τόσο σε μουσουλμάνους, όσο και σε μη μουσουλμάνους. Επιπλέον δε, είναι παιδί του πολέμου του 2003 στο Ιράκ και του εμφύλιου πολέμου στη Συρία το 2011. Η δράση του επηρέασε όχι μόνο τη Μέση Ανατολή, αλλά την ευρύτερη περιοχή της Ασίας, Αφρικής και Ευρώπης, εξαναγκάζοντας τους μεγάλους δρώντες όπως ΗΠΑ, Ρωσία και ΕΕ να λάβουν μέτρα για την εξάλειψη της αναδυόμενης απειλής που συνιστούσε.

Ο πόλεμος κατά της τρομοκρατίας απέναντι σε αυτές τις οργανώσεις έχει συμβάλει στη βελτίωση της κατάστασης. Το φαινόμενο της τρομοκρατίας δεν φαίνεται να εξαλείφεται στο κοντινό μέλλον. Ακόμα και εάν αυτές οι ομάδες ηττηθούν πλήρως και διαλυθούν, οι μαχητές τους εύκολα θα μεταπηδήσουν σε νέες οργάνωσεις. Όσο οι συνθήκες που οδηγούν τα άτομα και τις κοινωνίες να ριζοσπαστικοποιηθούν και να εμπλακούν σε δράσεις βίας και τρομοκρατίας είναι παρούσες, το φαινόμενο δεν θα αλλάξει, παρά σε πρόσωπα και καταστάσεις.

Χώρες με έλλειμμα εξουσίας όπως ο Λίβανος, η Συρία, αλλά και η Παλαιστίνη, με συνθήκες αστάθειας και χωρίς προοπτική για το μέλλον, θα συνεχίσουν την παραγωγή τέτοιων φαινομένων, να μαστίζονται από βίαιες πολιτικές αστάθειας και προσπάθειες βίαιης πολιτικής αλλαγών εάν δεν εξαλείψουν τη δράση των οργανώσεων στο εσωτερικό τους.

Απ'την άλλη πλευρά, χώρες όπως το Ισραήλ και η Ιορδανία με σταθερές κρατικές δομές, με αναπτυσσόμενες οικονομίες και κοινωνική σταθερότητα, συμβάλουν στην απομείωση των δυνατοτήτων των ισλαμιστικών οργανώσεων αποτελώντας ανάχωμα στην εξάπλωσή τους, αλλά και ελπίδα για άλλες χώρες πως μόνο με τον εξοστρακισμό αυτών θα επιτευχθεί ένα μέλλον με προοπτική.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι παρακάτω προτάσεις επικεντρώνονται στα Ελληνικά δεδομένα στο πλαίσιο ενημέρωσης, εκπαίδευσης και τρόπων αντιμετώπισης όλων των φορέων της ελληνικής κοινωνίας.

α. Σύνταξη εγχειριδίου από τις Ένοπλες Δυνάμεις σχετικά με την οργάνωση, τις τακτικές, το ιδεολογικό υπόβαθρο, αλλά και τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας από τις ισλαμικές τρομοκρατικές οργανώσεις και στα τρία επίπεδα (στρατηγικό, επιχειρησιακό, τακτικό) με σκοπό να αποτελέσει απαραίτητο βοήθημα εκπαίδευσης του προσωπικού όχι μόνο στο πλαίσιο αποστολής στρατιωτικών τμημάτων σε περιοχές του πλανήτη όπου δρουν τέτοιες οργανώσεις, αλλά και προληπτικά για την περίπτωση πιθανής δημιουργίας μίας απειλής στο εσωτερικό της χώρας με άτομα που θα την πλαισιώνουν από τους μουσουλμάνους βαλκάνιους-ασιάτες-αφρικανούς μετανάστες, καθώς και από άτομα της μειονότητας.

β. Σύνταξη ανάλογου εγχειριδίου από την Ελληνική Αστυνομία για αντιτρομοκρατικές επιχειρήσεις, στο πλαίσιο αντιμετώπισης απειλών σε αστικό περιβάλλον που πιθανόν να προέλθουν από ακραία ισλαμιστικά στοιχεία.

γ. Συλλογή πληροφοριών μέσω των διεθνών φορέων που είναι μέλος η χώρα αλλά και μέσω των αναπτυσσόμενων διμερών σχέσεων με μουσουλμανικές χώρες.

δ. Μεταφορά τεχνογνωσίας από χώρες όπως το Ισραήλ, τις ΗΠΑ, το ΗΒ τη Γαλλία κ.α. σε θέματα παρακολούθησης, πρόληψης και καταστολής.

ε. Χρήση νέων τεχνολογιών όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αλλά και αγορά νέων οι οποίες μπορούν να προσδώσουν τις κρίσιμες δυνατότητες που απαιτούνται.

στ. Συμμετοχή όλων των δομών του Ελληνικού κράτους στα θέματα που άπτονται της αντιμετώπισης της ισλαμικής τρομοκρατίας, με παράλληλη εκπαίδευση των πολιτών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α» ΣΤΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΥΡΙΑΚΑΚΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Abboud,Samer N. Συρία, (Μετάφραση Μυρτώ Βρεττού) , (Επιμ .Θανάση Α, Βασιλείου).
Αθήνα Gutenberg

ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ Κ., ΑΡΩΝΗ Χ.,(2020) «Εισαγωγή στο Διεθνές Δίκαιο της
Ενέργειας» (σελ. 243-247) Εκδόσεις: Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα

Γιαννακόπουλος, Β. (2016) «Ισλαμικό Κράτος. Οι ρίζες, δημιουργία και η απειλή του
Χαλιφάτου», (σελ. 134 – 137), Εκδόσεις Πολιτεία ,Αθήνα

ΚιάραΤζιβραΐλη (2017) Στρατηγικό Αλφαβητάρι για τη σύγκρουση στη Συρία (σελ.11)
Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)

Μάζης Θ. Ιωάννης, «Γεωπολιτική και γεωστρατηγικές της Συριακής κρίσεως», Λειμών,
Αθήνα 2016

Πάτελος Κωνσταντίνος (2004), Η Πολιτική Εξέλιξη του Ισλάμ (σελ. 225), Εκδόσεις
Κριτική, Αθήνα

Ξενόγλωσση

Augustus Richard Norton, (2009) «Hezbollah», Princeton University Press, 5th
Edition,https://www.academia.edu/970009/Augustus_Richard_Norton_Hezbollah_A_Short_History_Princeton_NJ_Princeton_University_Press_2007_Pp_200_16_95_cloth?auto=download

Azzam Tamimi , ed (1993), *Power Sharing Islam?* (σελ.93-101) , London:Liberty for
Muslim Publications , 1993)

Almohammad, A., 2019. «Seven Years of Terror: Jihadi Organisations’ Strategies and
Future Organisations’ Strategies and Future, International Centre for Counter Terrorism-
The Hague

Weiss, M. & Hassan, H. (2016) «ISIS: Inside the Army of Terror» April 12, 2016
Publisher: Regan Arts

Rafizadeh, Majid, (2014) «The Syrian Civil War: Four Concentric Circles of Tensions»
University of South Florida,

Smyth, Phillip, (2015) «The Shiite Jihad in Syria and its Regional Effects», The
Washington Institute for near east Policy

Sandler Todd, (2018),«Terrorism: What Everyone Needs to Know», Oxford University
Press, New York

Εργασίες

Ραφαήλ Ρεκουινιώτη (2017), « ΤΟ ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ» Πτυχιακή εργασία ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Σχη (ΔΒ) Δημήτριο Βασιλόπουλο (2019) «Ισλαμική Τρομοκρατία στην Ευρώπη Παρουσία Κατάσταση – Μελλοντικές Προοπτικές» Απρίλιος 2019 Ατομική Διατριβή

Άρθρα

Rapport David C., «The Four Waves of Rebel Terror and September 11», Anthropoetics - The Journal of Generative Anthropology, Volume VIII, number 1 (Spring/Summer 2002)

Sinai Joshua, (2008)«How to Define Terrorism», (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022), <http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/33/67>

Dettmer, J.(2014) «Syria's Al Qaeda Gang Wars», September 1, 2014, (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022), <http://the.daily.beast.com>

Schmitt, E. & Sengupta, S. *Thousands Enter Syria to Join ISIS Despite Global Efforts*, September 26, 2015, <http://nytimes.com>

Turner, J., 2015. Strategic differences: Al Qaeda's Split with the Islamic State of Iraq and al-Sham, (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09592318.2015.1007563>

G. Steinberg (2014), Der Islamische Staat im Irak und Syrien, Bundeszentrale für Politische Bildung, (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <https://www.bpb.de/themen/islamismus/dossier-islamismus/190499/der-islamische-staat-im-irak-und-syrien-isis/>

Business Insider (2014), *EU Counter-Terrorism Chief: Flow of Europeans to ISIS "Isn't Drying Up"*, September 24, 2014, (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <http://businessinsider.com>

Beatrix Immenkamp (2017) «How the Syrian Crisis affects Jordan» (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022) EPRS European Parliamentary Research Service <https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/599258>
[EPRS BRI\(2017\)599258 EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/599258)

United Nations Development Programme UNDP / POGAR / Arab Human Rights Index Human Rights Profiles : Jordan – International Conventions , United Nations (Ανακτήθηκε την 6 Απριλίου 2022) <http://www.arabhumanrights.org/en/countries/humanrights.asp?cid=7>

Amnesty International , Report (200)7- Jordan, Amnesty International (Ανακτήθηκε την 6 Απριλίου 2022) <http://thereport.amnesty.org/eng/Regions/Middle-East-and-North-Africa/Jordan>

Davis Peita, (2007) «Filling the void: Hizbullah's state building in Lebanon», University of Sydney, Oct 2007, (σελ.26-27),

(Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022),
<https://ses.library.usyd.edu.au/bitstream/2123/2163/1/Peita%20Davis.pdf>

Casey L. Addis και Blanchard M. Christopher,(2011) «Hezbollah: Background and Issues for Congress» Congressional Research Service, 3 Jan 2011, (σελ.7-9), (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <https://fas.org/sgp/crs/mideast/R41446.pdf>

EastMediterranean, (2014)«Μισέλ Ασούν – Ο Πόλεμος του Λιβάνου – Μέρος Γ': Το Τέλος;», 24 Νοε 2014, (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022),
<https://eastmediterranean.wordpress.com/tag/%CE%BC%CE%B9%CF%83%CE%AD%CE%BB-%CE%B1%CE%BF%CF%8D%CE%BD/>

Hussain Abdul-Hussain, (2009),«Hezbollah: a state within a state» Current Trends in Islamist Ideology, vol.8, (σελ.71) (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022),
https://www.hudson.org/content/researchattachments/attachment/1312/abdul_hussain_vol8.pdf

¹ Davis Peita, «Filling the void: Hizbullah's state building in Lebanon», University of Sydney, Oct 2007, (σελ.49-50), (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022),
<https://ses.library.usyd.edu.au/bitstream/2123/2163/1/Peita%20Davis.pdf>

Global Jewish Advocacy (AJC), «Setting The Record straight on Hezbollah», (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.ajc.org/news/setting-the-record-straight-on-hezbollah-full-report#claim2>

Global Jewish Advocacy (AJC), «Setting The Record straight on Hezbollah»,(Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.ajc.org/news/setting-the-record-straight-on-hezbollah-full-report#claim2>

Διαδύκτιο

CNN.gr (2020), «Ο συνεχιστής του τρόμου: Αυτός είναι ο νέος ηγέτης του ISIS», 21 Ιαν 2020. (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/204716/o-synexistis-toy-tromoy-aytos-einai-o-neos-igetis-toy-isis>

Von Clemens Verenkotte (2014)Einnahmequellen des "Islamischen Staats"Die reichste Terrorgruppe der Welt Stand: 09.09.2014 Uhr Von Clemens Verenkotte, ARD(Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022) <https://www.tagesschau.de/ausland/islamischer-staat-finanzen-100.html>

Καθημερινή(2022) Ποιος ήταν ο «καταστροφέας» ηγέτης του Ισλαμικού Κράτους – Τα σενάρια διαδοχής 3/2/2022(Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022),
<https://www.kathimerini.gr/world/561701686/poios-itan-o-katastrofeas-igetis-toy-islamiko-kratoys-ta-senaria-diadochis/>

- Καθημερινή(2022) Νέος «χαλίφης» στο Ισλαμικό Κράτος 12/3/2022, (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.kathimerini.gr/world/561758266/neos-chalifis-sto-islamiko-kratos/>
- Stanford University 2017, «*Mapping militant organisations, Liwa Al Twahid*», (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <http://web.stanford.edu/group/mappingmilitants/cgi-bin/groups/view/527>
- Stanford University, (2019)«Hezbollah», (σελ. 3) (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://stanford.app.box.Com/s/iikbi6e3xn9azsfo7Intmdnk291zp1tr>
- The New York Times 2012, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <http://www.nytimes.com/2012/12/19/business/media/richard-engel-of-nbc-is-released-in-syria.html?mcubz=3>
- Terrorism Research and Analysis Consortium 2017, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <https://www.trackingterrorism.org/group/suqour-al-sham-brigade>
- FederationofAmericanScientists (1998), (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <https://fas.org/irp/world/para/sciri.htm>
- Jihad Intel (2017), «Badr Organization», (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <http://jihadintel-meforum.org/group/85/badr-organization>
- Jihad Intel (2017), «Liwa al Youm al Mawud», (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <http://jihadintel-meforum.org/group/162/liwa-al-youm-al-mawud>
- Ντάβιντ Ελ (2021) « Η Χαμάς και οι υποστηρικτές της»18-Μαΐ-2021(Ανακτήθηκε την 07 Απριλίου 2022) <https://www.capital.gr/diethni/3546407/i-xamas-kai-oi-upostiriktes-tis>
- Άγνωστος (2021) «Μεσανατολικό: Βαρύς ο απολογισμός μετά από 11 ημέρες εχθροπραξιών Ισραήλ και Χαμάς» 22 Μαΐου 2021(Ανακτήθηκε την 07 Απριλίου 2022) <https://www.zougla.gr/kosmos/article/mesanaotoliko-varis-o-apologismos-meta-apo-11-imeres-exhthroprakhsion-israil-ke-xamas>
- Πρεσβεία του Ισραήλ στην Κύπρο «XEZMΠOΛΛAX» (Ανακτήθηκε την 07 Απριλίου 2022) <https://embassies.gov.il/nicosia/AboutIsrael/the-middle-east/Pages/Χετζμπολάχ.aspx>
- Άγνωστος (2022) «Ισραήλ: Τέσσερις νεκροί από επίθεση ενόπλου σε προάστιο του Τελ Αβίβ» 29 Μαρτίου 2022 (Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022)<https://www.enikos.gr/international/israil-tesseris-nekroi-apo-epithesi-enoplou-se-proastio-tou-tel-aviv/1778615/>
- University of Minnesota – Human Rights Library *Council of the League of the Arab States , Arab Charter on Human Rights, 15-09-1994* , University of Minnesota (Ανακτήθηκε την 6 Απριλίου 2022) <http://www1.umn.edu/humanrts/instree/arabcharter.html>
- BBC News ‘Country Profile – Timeline Jordan , BBC (Ανακτήθηκε την 6 Απριλίου 2022) http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/country_profiles/828993.stm

- Amnesty International , Report (200)7- Jordan, Amnesty International (Ανακτήθηκε την 6 Απριλίου 2022) <http://thereport.amnesty.org/eng/Regions/Middle-East-and-North-Africa/Jordan>
- BBC, (2016) « Jordan raid: Eight Killed in Irbid as forces ‘foil IS plot’», March 2, 2016, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022) <http://bbc.com>
- Al- Monitor,(2016) « Has IS established foothold in Jordan», March 9, 2016, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022) <http://al-monitor.com>
- S. Maayeh, “How Jordan Got Pulled Into the Fight Against ISIS”, TIME Magazine, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022) <http://time.com/3721793/jordan-fight-against-isis/>
- EastMediterranean, (2014)«Μισέλ Ασουν – Ο Πόλεμος του Λιβάνου – Μέρος Γ’: Το Τέλος;», 24 Νοε 2014, (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://eastmediterranean.wordpress.com/tag/%CE%BC%CE%B9%CF%83%CE%AD%CE%BB-%CE%B1%CE%BF%CF%8D%CE%BD/>
- Asma Afsaruddin, «ulamā»,(Ανακτήθηκε την 9 Απριλίου 2022), <https://www.britannica.com/topic/ulama>
- History.com Editors, (2020) «Khobar Towers bombing in Saudi Arabia kills 19 U.S. airmen», 23 Jun 2020, (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022),<https://www.history.com/this-day-in-history/saudi-arabia-khobar-towers-bombing-kills-19>
- Sunniva Rose, (2019) «Shebaa farms: why Hezbollah uses Israel's occupation of a tiny strip of land to justify its arsenal»,6 Mar 2019, (Ανακτήθηκε την 8 Απριλίου 2022),<https://www.thenationalnews.com/world/mena/shebaa-farms-why-hezbollah-uses-israel-s-occupation-of-a-tiny-strip-of-land-to-justify-its-arsenal-1.857998>
- AP News,(2019) «The Latest: UN views annexation of the Golan ‘null and void’», 25 Mar 2019, (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022),<https://apnews.com/article/ba84fb6eff50401da2e4404df73414ee>
- Tribune, (2020) «Τα αξίας 1 δισ. χάπια Captagon που έπιασε η Ιταλία ήταν της Χεζμπολάχ και όχι του Ισλαμικού Κράτους», 27 Δεκ 2020, (Ανακτήθηκε την 5 Απριλίου 2022), <https://www.tribune.gr/world/news/article/715547/ta-axias-1-dis-chapia-captagon-poy-epiase-i-italia-itan-tis-chezmpolach-kai-ochi-toy-islamikoy-kratoys.html>
- Elnet,(2020) «Hezbollah in Europe Policy Paper», 5 Nov 2020, (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://elnetwork.eu/country/eu/hezbollah-in-europe/>
- Άγνωστος (2017) «Λιβανικός στρατός και Χεζμπολάχ ξεκίνησαν επίθεση εναντίον του ISIS»19/8/2017 (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.liberal.gr/news/libanikos-stratos-kai-chezmpolach-xekinisan-epithesi-enantion-tou-isis/159949>
- Άγνωστος (2017) «Λίβανος: Παύση των επιχειρήσεων εναντίον του ISIS στη Συρία» 27.08.2017 (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.pagenews.gr/2017/08/27/kosmos/libanos-paysi-ton-epixeiriseon-enantion-toy-isis-sti-syria/>

Άγνωστος (2019) «Το ISIS ανέλαβε την ευθύνη για την πολύνεκρη επίθεση στον Λίβανο» 5/7/2019 (Ανακτήθηκε την 7 Απριλίου 2022), <https://www.skai.gr/news/world/to-isis-anelave-tin-eythyni-gia-tin-polynekri-epithesi-ston-livano>

Άγνωστος (2022) «Συρία: Νεκρός σε αμερικανική επιδρομή με drone ο ηγέτης του Ισλαμικού Κράτους» 12 Ιουλίου 2022(Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/320250/syria-nekros-se-amerikaniki-epidromi-me-drone-o-igetis-toy-islamikoy-kratoys>

Άγνωστος (2022) «Επιδρομή των ΗΠΑ στη Συρία: Σκότωσαν δύο υψηλόβαθμα στελέχη του ISIS» 7 Οκτωβρίου 2022(Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/331618/epidromi-ton-ipa-sti-syria-skotosan-dyo-ypsilovathma-stelexi-tou-isis>

Χαραμίδης Ιωάννης (2022) « Νεκρός ο ηγέτης του ISIS σε μάχη - Ορίστηκε ο διάδοχός του» (Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/339630/nekros-o-igetis-tou-isis-se-maxi-ti-anakoinose-i-tzixantistiki-organosi>

Άγνωστος (2022) «Συρία: Δύο ηγετικά στελέχη της οργάνωσης Ισλαμικό Κράτος σκοτώθηκαν σε αμερικανική επιδρομή» 11 Δεκεμβρίου 2022 (Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/341336/syria-dyo-igetika-stelexi-tis-organosis-islamiko-kratos-skotothikan-se-amerikaniki-epidromi>

Άγνωστος (2022) «Συρία: Έξι μέλη κουρδικής δύναμης ασφάλειας σκοτώθηκαν από βομβιστή - καμικάζι του Ισλαμικού Κράτους» 26 Δεκεμβρίου 2022(Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023), <https://www.cnn.gr/kosmos/story/343474/syria-eksi-meli-kourdikis-dynamis-asfaleias-skotothikan-apo-vomvisti-kamikazi-tou-islamikoy-kratous>

Άγνωστος (2022) «Συρία: Νεκροί 10 εργαζόμενοι σε πετρελαιοπηγή - «Βλέπουν» εμπλοκή του ISIS στην επίθεση» (Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023) <https://www.cnn.gr/kosmos/story/343953/syria-nekroi-10-ergazomenoi-se-petrelaiopigi-vlepoun-emploki-tou-isis-stin-epithesi>

Χαμάς: Ποια είναι, τι είναι, τι θέλει. Council on Foreign Relations 16.11.2012 Jonathan Masters, Online Editor/Writer(Ανακτήθηκε την 26 Δεκεμβρίου 2022) <http://www.cfr.org/israel/hamas/p8968>

ΑΜΠΕ (2022) «Ιστορική συμφιλίωση: Χαμάς, Φάταχ και 12 παλαιστινιακές οργανώσεις υπέγραψαν συμφωνία στο Αλγέρι» 14 Οκτ 2022(Ανακτήθηκε την 06 Ιανουαρίου 2023) <https://www.capital.gr /diethni /3664552/istoriki-sumfiliosi-xamas-fatax-kai-12-palaistiniakes-organoseis-upegrapsan-sumfonia-sto-algeri>

Άγνωστος (2022) «Ισραήλ: Εξαρθρώθηκε τοπικός πυρήνας του Ισλαμικού Κράτους» 02 Οκτ 2022 (Ανακτήθηκε την 06 Ιανουαρίου 2023) <https://www.cnn.gr/kosmos/story/330897/israil-eksarthrothike-topikos-pyrinas-tou-islamikoy-kratous>

ΑΠΕ-ΜΠΕ (2022)«Η αποστολή της Αντίστασης τελείωσε» - Η Χεζμπολάχ αποδέχεται τη συμφωνία Λιβάνου – Ισραήλ 27 Οκτ 2022(Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου 2023),

<https://www.tanea.gr/2022/10/27/world/i-apostoli-tis-antistasis-teleiose-i-xezmpolax-apodexetai-ti-symfonia-livanou-israil/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Β» ΣΤΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΥΡΙΑΚΑΚΟΥ

ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΕΖΜΠΟΛΛΑΧ¹⁰¹

1. Η Χεζμπολάχ είναι γνωστή για τις επιθέσεις της που τραβούν την προσοχή παγκοσμίως, αλλά οι αρχές έχουν αποτρέψει ορισμένες από τις επιχειρήσεις της ανά το κόσμο. Ένα σχέδιο επίθεσης στην ισραηλινή πρεσβεία στο Αζερμπαϊτζάν σταμάτησε προτού υλοποιηθεί, όπως και το σχέδιο του 2008 για τη στόχευση ισραηλινών τουριστών και πλοίων στο κανάλι του Σουέζ.

α. Νοέμβριος 1982: Το μέλος της Χεζμπολάχ Αχμάντ Κασσίρ πραγματοποίησε έκρηξη φορτηγού εναντίον ισραηλινών αρχηγών στην Τύρο, σκοτώνοντας τουλάχιστον 75 Ισραηλινούς και δεκατέσσερις Άραβες κρατούμενους (89+ σκοτώθηκαν, άγνωστοι τραυματίες).

β. 19 Απριλίου 1983: Μια βομβιστική επίθεση αυτοκτονίας στην Πρεσβεία των ΗΠΑ στη Βηρυτό σκότωσε 63 άτομα. Η επίθεση αποδόθηκε σε μαχητές της Ισλαμικής Τζιχάντ, πρώιμο ψευδώνυμο της Χεζμπολάχ (63 νεκροί, άγνωστοι τραυματίες).

γ. 23 Οκτωβρίου 1983: Η Χεζμπολάχ πραγματοποίησε βομβιστική επίθεση αυτοκτονίας σε στρατιωτικούς στρατώνες της Γαλλίας και της Αμερικής στη Βηρυτό, σκοτώνοντας 241 Αμερικανούς και 58 Γάλλους στρατιώτες. Αν και δεν ανέλαβε ποτέ ευθύνη, οι αναλυτές συνήθως συμφωνούν ότι η Χεζμπολάχ πραγματοποίησε την επίθεση. Η επίθεση ώθησε τον Πρόεδρο Ρέιγκαν να αποσύρει όλους τους πεζοναύτες των ΗΠΑ από τον Λίβανο (299 σκοτώθηκαν, άγνωστοι τραυματίες).

δ. 14 Ιουνίου 1985: Τα μέλη της Χεζμπολάχ εισέβαλαν στην πτήση 847 της TWA, κρατώντας ομήρους για εβδομάδες. Η ομάδα σκότωσε έναν ομήρο πριν τελικά απελευθερώσει τους υπόλοιπους σε αντάλλαγμα για την απελευθέρωση 300 Λιβανέζων κρατουμένων στο Ισραήλ (1 σκοτώθηκε, άγνωστος τραυματισμένος).

ε. 17 Μαρτίου 1992: Οι χειριστές της Χεζμπολάχ πραγματοποίησαν βομβαρδισμό με φορτηγά στην ισραηλινή πρεσβεία στο Μπουένος Άιρες, σκοτώνοντας είκοσι εννέα και τραυματίζοντας 242 (29 σκοτώθηκαν, 242 τραυματίστηκαν).

στ. 18 Ιουλίου 1994: Η Χεζμπολάχ συμμετείχε στον βομβαρδισμό της Αργεντινής-Ισραηλινής Αμοιβαίας Ένωσης, η οποία σκότωσε 85 άτομα και τραυμάτισε περισσότερους από 200. Η ομάδα αρνήθηκε την ευθύνη (85 σκοτώθηκαν, πλέον των 200 τραυματίστηκαν).

¹⁰¹ Stanford University, «Hezbollah», Ιούλ 2019, (σελ. 12-13), (Ανακτήθηκε την 10 Απρ 2022) <https://stanford.app.box.com/s/iikbi6e3xn9azsfo7Intmdnk291zp1tr>

ζ. 25 Ιουνίου 1996: Η Χεζμπολάχ βομβάρδισε το συγκρότημα κατοικιών American Khobar Towers στη Σαουδική Αραβία, σκοτώνοντας 19 (19 νεκροί, άγνωστοι τραυματίες).

η. 14 Φεβρουαρίου 2005: Το 2011, το Ειδικό Δικαστήριο των Ηνωμένων Εθνών για τον Λίβανο κατηγορήσε τέσσερα μέλη της Χεζμπολάχ για τη δολοφονία με παγιδευμένο αυτοκίνητο τον Φεβρουάριο του 2005, του πρώην πρωθυπουργού του Λιβάνου Ραφίκ Χαρίρι. Η επίθεση σκότωσε επίσης 20 άλλους (21 σκοτώθηκαν, άγνωστοι τραυματίες).

θ. 12 Ιουλίου 2006: Η Χεζμπολάχ απήγαγε δύο Ισραηλινούς στρατιώτες και σκότωσε οκτώ ακόμη, πυροδοτώντας έναν πόλεμο διάρκειας ενός μηνός με το Ισραήλ (8 σκοτώθηκαν, άγνωστοι τραυματίες).

ι. Ιανουάριος 2007: Τον Ιανουάριο του 2007, μια σιιτική ομάδα μαχητών επιτέθηκε στο Επαρχιακό Κοινό Κέντρο Συντονισμού της Καρμπάλα στο Ιράκ, σκοτώνοντας πέντε Αμερικανούς στρατιώτες. Οι Ηνωμένες Πολιτείες ισχυρίζονται ότι η Χεζμπολάχ βοήθησε στο σχεδιασμό και την παροχή πόρων για την επίθεση. (5 σκοτώθηκαν, άγνωστοι τραυματίες).

ια. Μάιος 2008: Η Χεζμπολάχ ανέλαβε τμήματα της Βηρυτού, αφού η κυβέρνηση κάλεσε την ομάδα να αποπλιστεί, προκαλώντας βία στους δρόμους και προκάλεσε πάνω από 60 θανάτους. Στη συνέχεια, η κυβέρνηση ξεκίνησε διαπραγματεύσεις με τη Χεζμπολάχ, και η συνακόλουθη συμφωνία έδωσε στη Χεζμπολάχ δικαίωμα βέτο στο εθνικό υπουργικό συμβούλιο (60 σκοτώθηκαν, άγνωστοι τραυματίες).

ιβ. Μάιος 2011: Η Χεζμπολάχ πραγματοποίησε δύο επιθέσεις εναντίον των προσωρινών δυνάμεων του ΟΗΕ στο Λίβανο στα τέλη Μαΐου 2011 (0 σκοτώθηκαν, 11 τραυματίστηκαν).

ιγ. 18 Ιουλίου 2012: Η διεθνής πτέρυγα της Χεζμπολάχ χτύπησε ένα ισραηλινό τουριστικό λεωφορείο στη Βουλγαρία, σκοτώνοντας πέντε Ισραηλινούς και έναν Βούλγαρο οδηγό λεωφορείου. Αυτή ήταν η πρώτη επιτυχημένη επίθεση σε μια εκστρατεία για αύξηση των παγκόσμιων επιχειρήσεων που ξεκίνησαν γύρω στο 2008. Η Χεζμπολάχ αρνείται την ευθύνη για τον βομβαρδισμό (6 σκοτώθηκαν, άγνωστοι τραυματίες).

ιδ. 29 Μαΐου 2013: Η Χεζμπολάχ συνεργάστηκε και ηγήθηκε του Συριακού Στρατού στην επίθεσή τους στο alQusayr, ένα οχυρό ανταρτών. Αυτή ήταν η πρώτη μεγάλη δραστηριότητα της ομάδας στον εμφύλιο πόλεμο της Συρίας μετά από φημολογούμενη συμμετοχή πολλών μηνών. Η Χεζμπολάχ και ο Συριακός στρατός νίκησαν, σηματοδοτώντας μια καμπή στον πόλεμο στον οποίο ο Άσαντ άρχισε να ανακτά τον έλεγχο των βασικών στρατηγικών εδαφών (άγνωστα θύματα).

ιε. 28 Ιανουαρίου 2015: Η Χεζμπολάχ εκτόξευσε αντιαρματικούς πυραύλους σε Ισραηλινούς στρατιώτες στην αμφισβητούμενη περιοχή Har Don μεταξύ Λιβάνου και Συρίας, σκοτώνοντας δύο. Σε ξεχωριστό συνοριακό συμβάν την ίδια ημέρα μεταξύ Ισραήλ και Χεζμπολάχ, σκοτώθηκε ένα μέλος της προσωρινής δύναμης του ΟΗΕ (3 σκοτώθηκαν, 7+ τραυματίστηκαν).

ιστ. Μάιος 2015: Κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων εβδομάδων του Μαΐου 2015, οι δυνάμεις της Χεζμπολάχ συμμετείχαν σε βαριές μάχες ενάντια στις δυνάμεις Jabhat al-Nusra και Ισλαμικού Κράτους σε όλη την οροσειρά Qalamoun στη δυτική Συρία. Στις αρχές Ιουνίου, η Χεζμπολάχ είχε καταλάβει μεγάλο μέρος της οροσειράς και άνοιξε ξανά ένα μονοπάτι από τον Λίβανο προς τη Συρία (άγνωστος ο αριθμός των θύματων).

ιζ. 2 Απριλίου 2016: Οι κυβερνητικές δυνάμεις της Χεζμπολάχ και της Συρίας συγκρούστηκαν με Συριακά επαναστατικά στρατεύματα που ανήκαν στην Jabhat al-Nusra, στο Ahrar al-Sham και στον Ελεύθερο Συριακό στρατό κοντά στο χωριό Tal al-Ais έξω από το Χαλέπι. Οκτώ στρατεύσιμοι της Χεζμπολάχ σκοτώθηκαν, 25 άντρες των δυνάμεων Assad και 18 αντάρτες (51 σκοτώθηκαν, άγνωστοι τραυματίες).

ιη. Νοέμβριος 2017: Η Χεζμπολάχ ηγήθηκε μιας επίθεσης εναντίον του Ισλαμικού Κράτους στην επαρχία Deir Ezzor της Συρίας, προκαλώντας σοβαρά θύματα αμάχων. Η Χεζμπολάχ πολέμησε μαζί με Ιρακινούς Σίιτες πολιτοφύλακες που υποστηρίχθηκαν από ρωσικές αεροπορικές επιθέσεις (50 και πλέον νεκροί, άγνωστοι τραυματίες).

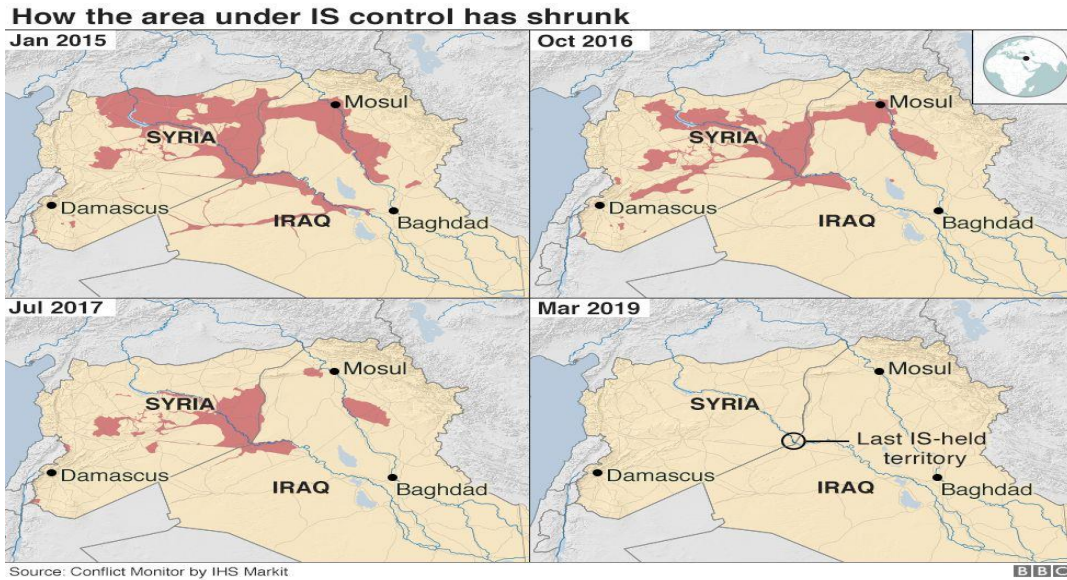
ιθ. Φεβρουάριος-Απρίλιος 2018: Οι δυνάμεις της Χεζμπολάχ και της Συρίας ξεκίνησαν επίθεση στη Γκάτα της Συρίας. Σύμφωνα με πληροφορίες, η Χεζμπολάχ έστειλε τουλάχιστον 3.000 στρατεύματα για να πολεμήσουν, τουλάχιστον 100 από τα οποία σκοτώθηκαν. Από τον Μάρτιο του 2018, 1.100 πολίτες έχουν σκοτωθεί στη μάχη (1.200 και πλέον σκοτώθηκαν, άγνωστοι τραυματίες).

κ. Ιούνιος 2018: Ένας ανώτερος αξιωματικός της Χεζμπολάχ εκτέλεσε 23 στρατιώτες της Συρίας κοντά στην πόλη Χιρμπάτ Γκαζάλα. Οι στρατιώτες αρνήθηκαν να διασχίσουν τη «Γέφυρα του Θανάτου» όπου θα ήταν ευάλωτοι σε πυρά ανταρτών (23 σκοτώθηκαν, 0 τραυματίστηκαν).

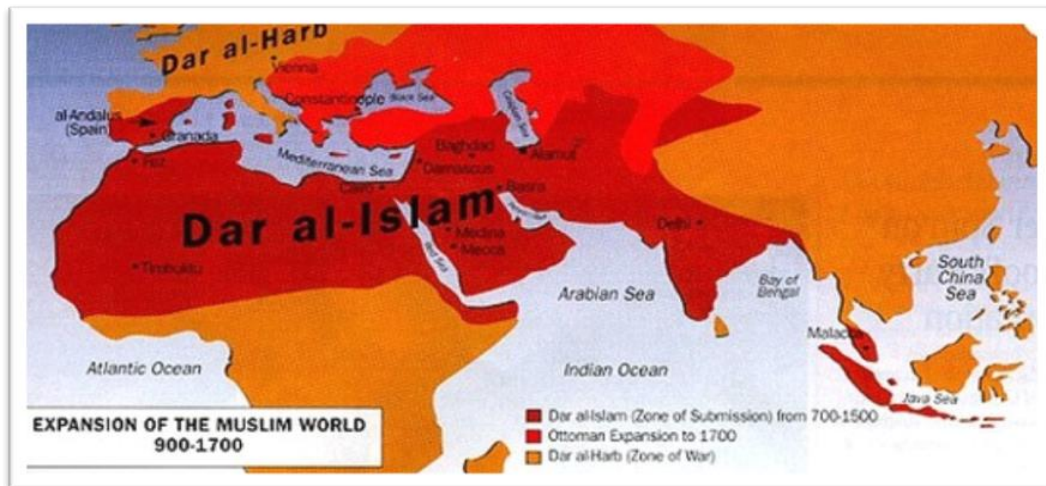
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Γ» ΣΤΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΥΡΙΑΚΑΚΟΥ

ΧΑΡΤΕΣ-ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Εικόνα 1: Η πορεία εξάπλωσης του ISIS στη διάρκεια των ετών¹.

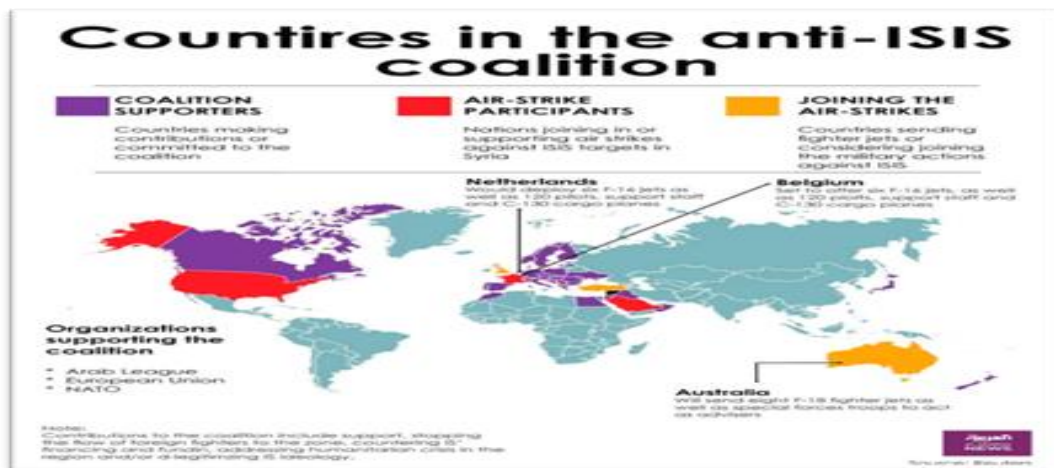
Εικόνα 2: Ο Οίκος του Ισλάμ – Ο Οίκος του Πολέμου².

¹Εικόνα 1: https://www.reddit.com/r/MapPorn/comments/pg1hnn/how_the_area_under_the_islamic_state_control_has/ //(Ανακτήθηκε την 09 Απριλίου 2022)²

²Εικόνα 2: <https://www.islamicamentando.org/dar-al-harb-the-house-of-war/> //(Ανακτήθηκε την 09 Απριλίου 2022)

Εικόνα 3: Ο Παγκόσμιος Συνασπισμός εναντίον του Ισλαμικού Κράτους³.

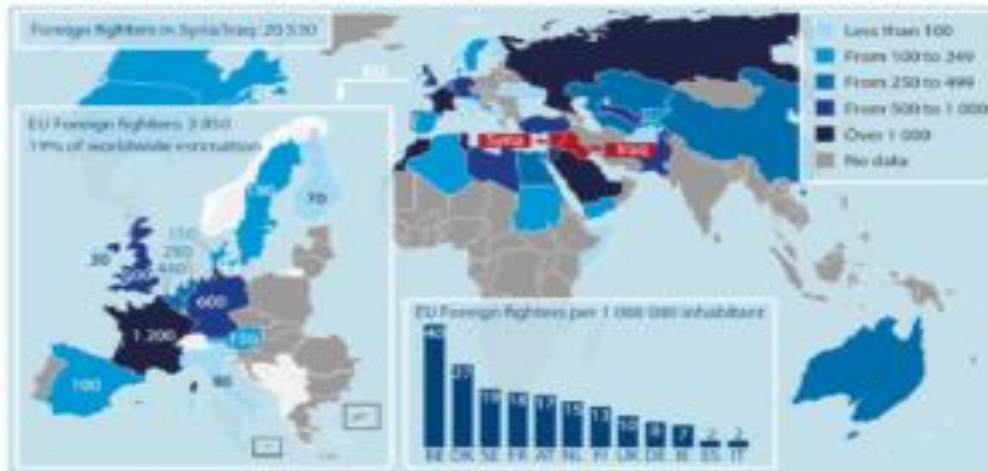

Εικόνα 4: Τρόπος συμμετοχής των χωρών του Συνασπισμού κατά του Ισλαμικού Κράτους⁴.

³ Εικόνα 3: <https://www.iefimerida.gr/news/237554/isis-apeilei-60-hores-me-antipoina-anamesa-toys-kai-i-ellada/> (Ανακτήθηκε την 09 Απριλίου 2022)

⁴ Εικόνα 4: <https://russiancouncil.ru/common/upload/syriacoalition1.jpg> (Ανακτήθηκε την 09 Απριλίου 2022)

Figure 1: Estimated number of foreign fighters in Syria and Iraq by country of origin in 2014

Source: ICSR, 2015. NB the figures used are ICSR's higher estimates in all cases.

Εικόνα 5: Χάρτες με τον αριθμό των ξένων εθελοντών -ανά χώρα το 2014- που μάχονταν για το Ισλαμικό Κράτος σε Ιράκ και Συρία⁵.

Εικόνα 6: Πίνακας με τους ξένους εθελοντές του ISIS που επέστρεψαν στις πατρίδες τους⁶.

⁵ **Εικόνα 5:** <https://insideoutborders.com/2017/12/16/where-are-the-isis-foreign-volunteers-now> //(Ανακτήθηκε την 09 Απριλίου 2022

⁶ **Εικόνα 6:** <https://insideoutborders.com/2017/12/16/where-are-the-isis-foreign-volunteers-now> //(Ανακτήθηκε την 09 Απριλίου 2022